

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főszerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Hol maradtak a beszámolók?

Budapest, augusztus 24.

Régebben, ilyen időtájt, amikor a fővárosban kihalt a politikai élet, a vakáció szelcsendjét arra használták fel a képviselők, hogy faluzásra indultak a kerületükben. A szalmafedeles parasztházikók padlásáról előkerültek a követválasztásról megmaradt zászlók; újra lobogódiszbe öltöztek az utcák; az állomáson, vagy a falu határánál mozsárdurrogás, lovasbandérium, jól betanult dikció fogadta a kerület szeretett képviselőjét. Azután népgyűlés következett a legtágasabb főtérén, ahol a képviselő ur elmagyarázta, hogy mit végzett eddig s mit készül végezni ezután a haza érdekében? A publikum éljenzett, aztán jött a banket, ékes pohárköszöntőkkel, az elutazás meleg kézszerítésekkel és új hazafiui fogadalmakkal.

Bizonyos, hogy a haza jövőjét nem döntötték el sem Sárbogárdon, sem Balmazújvároson ezek a beszámolók, amelyek sablonos programjaikkal úgy hasonlítottak egymáshoz, mint az egytestvér tyuktojások. Am mégis jók voltak valamire. Első sorban és mindennek előtt arra, hogy kontaktust teremtettek kerület és képviselő között. A kerületben ébredezett a közügyek iránt való érzék. A képviselő pedig, ha máskor nem, ilyenkor visszamlékezett a programbeszédék mámorában tett ígéretekre s megújult lelkében a felelősség tudata. Kerület és képviselő

közt a frigy így minden beszámoló után szorosabb lett, vagy ha nem, ha hűvös fuvallatok fogadták a kerületében, a képviselőnek alkalma nyílt annak a meglátására, hogy idegen utakra tévedt, mert választott irányában nem követi hiven a népszimpátia. És gondolkodhatott fölötté, hogy kinek a bűne miatt van így? Ő-e a hibás? Vagy a népet terelte hamis mesgyére valamilyen illetéktelen befolyás?

Ma azonban már egészen más világot élünk. Ime: elmúlt a nyári szünet háromnegyedrész s alig hallottunk képviselői beszámolót. Amint hallottunk, azt sem nekünk és nem magyar képviselők mondták. Az oláh, a tót, a horvát honatyák faluzták végig bocskoros véreiket, hogy azt az időt, amíg a parlamenti élet szünetel, jól kihasználva, az immunitás védelme alatt a legszemérmelenebb nemzetellenes agitációt üzzék. Magyaryalázást, hazudozó ferditést, országrontó lázítást igenis hallottunk eleget a szünet alatt. De hazafias, magyar nyelvű s magyaros beszédet annál kevesebbet. Mintha honatyai kötelességtudásban egyszerűen sztrájkolna a képviselőház, annyira feltűnő ez a tüntetészerű hallgatás s ezzel szemben önként toladodik előtérbe az a kérdés, miért maradtak hát el azok a beszámolók?

Miért? . . . Miért? . . . Ha képviselő volnék, magam is fanyaron mosolyognék erre a kérdésre. Hát mivel menjek a felséges nép elé, amit az lelkesen és üdvrivalgva fogadjon? Két esztendő-

vel ezelőtt, a hazafias ellenzék győzelme után, forró nászban találkozott össze az emberek lelkesedése; mint diadalmas ünnepi torok folytak le az országban a választások; utolsó hazaárulónak szidalmaztuk azt, aki kételkedni merészelt abban, hogy most már a mesebeli Eldorádó költözik le Magyarországra helyére s ezentul boldog és hatalmas lesz a nemzet. Akkor a képviselői programbeszédék is izzóan forrók voltak e fajta lelkesedéstől és biztató ígérettől. A lefolyt két esztendő azonban — ha tárgyilagosak akarunk lenni, be kell ismerünk — egy végtelen hosszú ólmos eső fagyasztó, rideg szomorúságával verte poscsékká a reményvetéseket. Mivel számoljon be szegény képviselő? Azzal-e, hogy megszavazta a kiegyezést, mely újabb százezer elnyöket ajándékoz Ausztriának s ismét tíz esztendővel odázta el az önálló vámterület lehetőségét? Azzal-e, hogy megszigorította a házszabályt, holott annak idején éppen a házszabályrevízió terve hajszolta obstrukcióba az egész ellenzékét? Lehet-e dicsekedni a nép előtt azzal, hogy évről-évre többet szavaztunk meg a közös költségvetésre? A kvótát is emeltük; azután itt van a császárbürokrácia s a hatvan éves császárbürokrácia osztogatott ünnepi ordó szegénye! Milyen arczczal, milyen csinált vidámsággal menjen le a kerületébe ennyi odíozus ügygyel terhelten szegény képviselő, aki azt is hiába magyarázna meg az embe-

Egy jól nevelt kis leány naplójából

Írta: Floriche.

(Utánnovomás illos.)

Páris, szeptember 16.

Mikor ma reggel a fejedelemsasszony hivattott, összeszorult a szívem. Megijedtem. Hat év — tíz éves korom — óta vagyok a Sacré Coeur növendéke, de valahányszor a fejedelemsasszony hivatt, mindig megijedek. A lelkiismeretemmel soha sem vagyok rendben.

Ma is első gondolatom az volt, hogy szobánk főnöke — Olivia nővér — beárult a főtisztelendő nővéreknél, mert reggel megint sokáig néztem magam a nyitott ablak üvegtáblájában (egyéb tükör nincs a teremben), hogy megigazítsam azokat az engedetlen, folyton előkukucskáló fürtöket, amik homlokomat környezik.

Nagyon meg voltam ijedve, de végre is össze szedtem minden bátorságomat és azzal a gondolattal, hogy a dorgálástól ugy se ment meg senki és egygyel több vagy kevesebb szidás már nem számít, kopogtattam a fejedelemsasszony szobájába ajtaján.

Kopogásom nagyon gyöngye lehetett, mert választ nem kaptam, ellenben én hallottam, hogy a főtisztelendő asszony társalog valakivel — és akkor még jobban elszorult a szívem. Megismerem az abbé Bontont hangját. Most már csakugyan jó kezekbe kerülök! Micsoda hosszú prédikációt fogok hallani e néhány engedetlen hajfirt miatt, hiszen a gyóntatónk, e kegyetlen, rideg aszkéta, még szigorubb, mint a fejedelemsasszony.

En batornak tartottam magam, de bizonyára

nagyon gyáva vagyok, mert e perczen eszeveszetten zakatolt a szívem.

Megint össze fognak szidni és méltatlanul. A homlokom nagyon magas, azért huzom reá a hajamat. A fejedelemsasszony hiába mondja, hogy a magas homlok az értelmiség jelzője, én csúnyának találok, mert nekem nem áll jól. Tegnap is kicsufolt: azt mondta, ugy nézek ki, mint egy kis uszár. Uram Isten, mit fog ma mondani, mihez fog hasonlítani?!

Ujra kopogtam s hallottam a fejedelemsasszony czérnavékony hangját:

— Lehet!

Beléptem és nagyon alázatosan, nagyon bűnbánóan hajtottam meg magamat:

— Főtisztelendő kedves nővér, parancsoljon velem!

Lassan, nagyon félve, nagyon remegve felemeltem a fejemet s akkor láttam, hogy a főnöknő arca egyáltalán nem haragos és mig az abbékné némán fel s alá sétált a teremben, a főtisztelendő asszony szeliden szólt hozzám:

— Jöjjön ide gyermekem! Ön most tizenhat éves. Gyámja ugy találja jónak, hogy elhagyjon minket és belépjen a világba, a nagy világba, miből alig ismer valamit. Mi itt tollínlk telhetőleg édessé akartuk tenni az életét — majd mit mondok mivé? hát a sok büntetés, koplaltatás — mi? —) Elkövetünk mindent, hogy megedzzük az élet harcára és leverhesse a démon, mely ott lesi zsákmányát mindenütt. Elkövetünk mindent, hogy önt tökéletessé neveljük, de dacára erős akaratunknak, még most is nagyon sok hibája van. A legfőbb ezek között, hogy nincs meg a kellő lelki egyensulya. Nagyon bizik önmagában és ez a biblia szerint az „elbizakodottság

vétke”. Szeretném, ha szerényebb volna, — igaz, hogy igazságszeretettel, őszinteséggel megváltja legalább is a fele bűneit. Aztán, kedves kicsim, maga nagyon frivol! — aha, most jön a veszedelem! tudtam, hogy el nem kerülöm a büntetést! Nagyon szereti a czifra ruhát, a selymet, a csipkét és ez kétségbe ejti a szívemet. En boldogult édesanyját akartam pótolni s ha ez nem sikerült, nem az akaratomom mult. De elvégre, most csak a bucsuról van szó és e perczen kérem, ne feledje el, hogy e zárda kapui mindig nyitva állnak ön előtt és a Jézus szent szívének leányai mindig szeretettel fogják látni az élet minden viszonyai között!

A szívem fájni kezdett. Már nem gondoltam a büntetésekre, de valami — nem tudom mi? — végtelen elszomorított.

Az abbé is elém került:

— Gyermekem, a főtisztelendő nővér szavaihoz nincs mit hozzá tennem és csak arra kérem, legyen mindig tisztességes és becsületes — erre kéri gyóntatója, aki annyi éven keresztül volt lelke minden titkának letéteményes öre s aztán legyen nagyon, nagyon boldog abban a nagy világban, ahol annyi a nyomor és a boldogtalanság . . .

A szót ujra a fejedelemsasszony vette át:

— Menjen a szobájába, kedves kicsim és készüljön fel, mert nagynénje, Rugny grófné még ma elviszi tollínlk s ezentul vele marad.

Végtelen öröm árasztott el, hogy végre itt hagyom e gyűlölt fogházat — aztán sirva fakadtam. Abban a pillanatban elfeledtem a Sylvia nővér dühös kirohanásait és nem emlékeztem a Gabrielle és Cornelia nővérek szidalmaira, nem volt a szívemben más érzés, mint annak a

TOR

finom és egy
háloszobák és
bák Szalon bór-
nyörű tükör,
zék, íróasztal,
og és egyes
öldes B. VII.,
a 43. Király-
házban.

édulákat

Elzalogosított,
at, gyöngy-
at, ezüstöt és
100.000 kor.
tesen kivál-
es értéket ki-
stem.

Jakab

ereskedő
PEST,
a 91. szám,
utosarkán

svári

nyelésállam-
yi szigorú
vizsgákra
gákra igen
lelkiseme-
szítettünk elő
bb idő alatt
nódszerünk-
zerény díja-
vizsga sik-
tja 6 év óta
s kiváló
ket produ-
stünk. Val-
speziális
melyre kor-
mban ve-
hallgatókat,
agos vizsga
al igen ose-
s-al Lovél-
ódésekre ki-
alaszol Dr.
os, Kolozs-
aru 2

EN

MINT
ELT FÉNYKÉP

ASOK

TNAGYSÁGÚ
RONÁERT
PARTYVAL
NAGYSÁGBAN
SZINES

KEP

ORONA.
MINDEHOTT
BYNK

SSAG

YBAH
NAGYTO IS
MUTAKEM
TENRILDA-0-16
1908. évi PÁRSI
KÜLLYÁSON
TERESZTELÉS
REMEL.

reinek, akiket az ígért-injekciók elkábitottak, hogy sok esetben kényszerhelyzetben voltunk, mert egyik-másik áldozat az adott helyzetben még a választható kisebbik rossz volt? Avagy a jövőről szólván, mit ígérjen a nép választott férfia? Adóreformot? Olyan adóreformot, amelyik még könnyörtelenebbé teszi az adóprést? Azzal álljon elő, hogy ösztől fogva újra emelni fogjuk a tisztek fizetését?

Az ember maga is elszomorodik, hogyha ezen a sok sanyaru tényen végig tekint. Ilyen csüggedő rezignációval valóban jobb messze elkerülni még azt a tájékozót is, ahol a választók számon kérhetik a szegény elárvult magyar haza sorsát. És még az sincs, hogy a nehéz helyzetben nagy emberek mutatnának irányt és jó példát az apróknak. Azelőtt egyik politikai vezér a másik után keresett a kerületében tartott beszámolókon alkalmat arra, hogy a közvéleményt tájékoztassa. Most ezek is, ki Klopódián, ki Pöstyénben mély hallgatásba merülnek. Ezideig mindössze Apponyi készülődéséről van hír, ez is csak közvetlenül a parlament megnyitására küszöbén mondja el beszámolóját Jászberényben.

Magasabb ujjmutatás nélkül pedig bajosan találhatja el a szegény közkatona, hogy mit mondhat, mit nem mondhat tapintatlanság és kellemetlenség okozása nélkül? Vagy talán még sem szabad föltenni a mai nemzeti többség tagjairól az önálló vélemény ekkora hiányát?

Valóban ilyen nagyfokú tapintat már erősen mameluk-izű volna s nem volna illő, hogy ezzel gyanúsítsuk meg a nemzeti küzdelem volt bajnokait!

Budapest, augusztus 24.

Wekerle Sándor szabadsága. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök vasárnap reggel klopódiái birtokára utazott, ahol két hetet szándékozik tölteni. A miniszterelnök ez időt a pihenésnek szenteli és csak a legsürgősebb aktákat küldik utána.

tudata, hogy itt fogom hagyni örökre e szigorú, rideg és mégis oly kedves testvéreket s el fogok szakadni az eddig gyűlölt, most egyszerre oly szeretetté vált háztól, ahol hat év óta annyit szenvedtem, de a hova beletemettem egész gyermekkorom minden csintalan, kaczagó örömet.

Zokogva mentem átöltözni s alig voltam kész, máris kerestek. Azt hittem, hogy a társalgóban a nagynéném vár reám, de csak a társalgónőjét találtam.

En a nagynéném, az édesanyám idősebb nővérét sohse láttam, mert mióta a világra jöttem, ő a férjével — aki katonai attaché — folyton külföldön tartózkodott, de az arczképéről tudom, hogy szakasztott mása az én boldogult szépséges anyámnak és levelei végtelen jószágáról tanuskodtak, — bár azt hiszem, hogy leánykorában őt is sokat összeszidták homlokába lógó fűrtel miatt.

Epedve vártam Chantale néném. Szerettem volna átölelni, összecsókolni. — hiszen engem hat év óta nem csókolt meg senki, — azaz megcsókoltak! Ezelőtt két héttel a kezemet csókolt meg egy fiatal ember. Forgan Raymond vicomte, akit — ma sem tudom miért — a gyámom, Bleuville ügyvéd hozott a társalgóba s azóta folyton a fejemben kóvályog a neve és álmaimban sokszor látok egy névjegyet, amelyre vörpiros betűkkel van írva: „Vicomtesse Raymond de Forgan”. Szerettem volna valami felvilágosítást nyerni a nénémről s akkor is ez járt az eszemben, mikor a Gabriella nővér rikácsoló hangja megszólalt:

— Mademoiselle de Séspar látni a szalomban!

Szegény székelyek . . .

Budapest, augusztus 24.

Tegnap és ma volt Székelyudvarhelyen a székely kongresszus, hogy ott pozitív javaslatokat állapítsanak meg a székelység megmentésére.

Bármily örvendetes is, hogy végre sok előkészület után ez a kongresszus összeülhetett, az a szomorú tény kétségbevonhatlan, hogy ismét csak a magánlelkésedés az, amely megnyilvánult, mert bizony a kormány csak néhány üdvözlő távirattal vett részt akkor, mikor az erdélyrészi magyarság önvédelmi harcáról van szó.

Valamikor Erdély volt a védbástya Magyarországának. Mikor a török és német dúlás végpusztulással fenyegette az országot, Erdély volt az, amely a magyarságot fentartotta s az a maroknyi székelység ma elszegényedve s a züllés lejtőjére vive, a mindennapi kenyerét sem tudja megkeresni s csak mint pusztuló kis sziget áll fenn a nagy oláh áradat közepén. A székely kérdés nem elszigetelt kérdés, hanem valósággal mikrokozmosza az egész ország állapotának. Gazdasági érzék nélkül, nemzeti lelkesedés nélkül kormányozták ezt az országot évtizedeken keresztül a régi szabadelvű kormányok s Hieronymi volt az, aki belügyminisztersége idején nem állami, hanem társadalmi feladatnak mondta a nemzetiségi kérdés megoldását.

Az a szomorú eredmény, mely Erdélyben bekövetkezett, el nem maradhatott. Pompára, látszatra, czífraságokra száz, meg száz milliót költöttünk, de a pusztuló végvárok megmentésére nem gondolt senki. Ez az oka annak, hogy a belső ellenségek mindenütt elhatalmasodtak s azok, akik egykor urai voltak a földnek, ma önvédelemre vannak kényszerítve.

Ma már nagyon nehéz a bajokon segíteni. Hisz köztudomású tény, hogy Erdélyben az oláhság vagyonilag mind jobban gyarapszik s a székelység annyira elszegényedett s kulturális tekintetben is annyira magára lett hagyva, hogy kivándorolni volt

kénytelen s évenként ezerszámra szökök át Bukovinába és Romániába, hogy legalább az éhenhalástól megmenekedjék. Igéretében sohasem volt hiány. A panaszok sohasem találtak siket fülekre, mert a „majd... majd” kormányprogram volt. De nem történt semmi. Egész kormánykirendeltség küldetett a Székelyföldre, de ennek nem bocsátott a kormány elégséges anyagi eszköz rendelkezésére s a beszámoló jelentések szerkesztésének és kinyomatásának költségei majdnem többre kerültek, mint amennyibe az egész úgynevezett székelyakció került.

Az állapotok a nemzeti kormány alatt sem javultak. Az a színe a dolognak, mintha mindenre inkább volna ideje a kormánynak, mint arra, hogy az erdélyrészi magyarság érdekében valami igazán komoly és elhatározó lépést tegyen. Végre kezd unalmas és neveléses lenni az a folytonos anyaggyűjtés és nagy emfázissal hirdetés, de lényegében apró-cseprő kis agitálás, amit a székelység érdekében a kormány kifejt, mert igazában most sem tartunk messzebb, mint hogy ígérgetünk, a lázas tevékenységet akarjuk a közvéleménnyel elhitetni, de azért az erőltet társadalomra bizzuk, hogy megtegye, amit a kormány elmulaszt. A székely vasut épül. Ez tagadhatatlan. De hogy ott épül-e és főleg úgy épül-e, ahogy az a székelység érdekének megfelel, ez legalább is nagyon kétséges. Nem akarjuk azt mondani, hogy még ez a vasut is nem fog a helyzeten javítani, de annyi panasz hangzott el ellene már is, hogy aligha fogja ez a kérdést úgy megoldani, amint azt kellene. Az erdélyi birtokrendezés sem úgy történt, ahogy az a tényleges szükségleteknek megfelelt volna. Még nagyon jól emlékszünk a képviselőházban lefolyt vitákra. Erdélyi emberek nem voltak megelégedve az orvosszerral. Elégtelennek, bátortalannak, félrendszerűnek mondták. Hogy a képviselőház végül mégis elfogadta a javaslatot, az még nem czáfolta meg a kifogásokat. Mert egyrészt a többség kilencz tizedrésze nem is érti a kérdést, nem is foglalkozott vele,

Lementem. Egy hosszú, nagyon sovány, nagyon karcsu, öreg delnő fogadott:

— Kedves Jeanny, — szölt, — én Sarah Roggor vagyok, a Rugny grófné társalgónője s azért jöttem, hogy haza kísérjem!

Aztán kisimitotta a homlokomra lógó hajamat s megcsókolt. (No, jól vagyunk — gondoltam — megint egy, aki nem szereti a frou-frouimat!)

— Ne várakoztassuk a grófnét, — folytatta, — menjünk bucsuzni.

Csodálatos az, hogy elszorult a szívem. A nővérek zokogva adtak kézzől-kézre és a pájtások összecsókoltak, míg végre könyárban uszva a kocsiig értem.

A rue de Savrestől az avenue de Bois de Boulogneig alig tartott husz perczig az utunk, de ez elég volt, hogy elfeledjem a bucsuzás keserveit, el azt is, hogy a miss mellettem ül s szerettem volna egy ugrással tante Chautalenál termeni, de a miss nem feledkezett meg rólam.

— Kedves gyermekem, legyen egy kissé nyugodtabb!

De végre felértünk s pár termen keresztül haladva, végre egy kis boudoireba léptünk, hol egy kerek asztal mellett egy szép asszony rendezkedett egy csomó csecsebecse közt. Felismertem a néném és szilaj örömmel borultam a karjai közé.

Sokáig tartottuk átölelve egymást.

A bucsuzás zokogása után következett az első találkozás boldogságának könyárja. Végre a néném találta meg a szavát:

— Hozott az Isten, kedves kis leányom és adjon neked minden örömet, boldogságot a mi házukban. Bátyáddal együtt türelmetlenül vár-

tunk, hogy ölelhessünk. Nézd, mindent hozott az öreg a te tizenhatodik születésnapodra.

És az asztal felé fordított — nekem meg úgy tetszett, hogy álmodok!

Hiszen eddig is minden évforduló alkalmával valamennyi ismeretlen rokonom elhalmozott ajándékkal (leginkább bonbonnal, amitől két héttig is beteg voltam), de ilyen mesés szép dolgokat nem láttam soha!

Igaz, hogy a zárda bajosan engedték volna hozzám jutni ezeket az ékszereket, főként azt a kis toilleböröndöt, telve parfümmel és egy olyan nagy tükörrel, hogy egyszerre látom benne az egész arczomat. (A zárda kis zseb-tükörben egyszerre csak az egyik, majd a másik szememet, aztán az orromat külön-külön pillanthattam meg.)

Ámulva álltam az ajándékokkal terhelt asztal előtt, de ámulásom nem gátolt, hogy nénémmel együtt ne ropogtassuk vigan a bonbonokat.

Tante Chautale mosolyogva karjaiba kapott:

— Szakasztott az édesanyád vagy. Csak a szemeid kifejezése hasonlít az édesapádra. De, uram Istenem, micsoda ruhába vagy bujtatva! Szaladj hamar a szobádba, Róza majd segít, hogy egy kissé másként nézz ki, ne úgy, mint egy apácza.

Aztán felvezetett egy meleg, puha, kedves kis íszekbe, mely egy kis, hófehér szalón, csupa kék peluche hálószoba és egy csupa tükör öltözőfülkéből áll.

Róza, egy erős normand leány a karjai közé kapott s aztán kaczagva, zokogva összecsókolta a fejemet és kezeimet. Később megtudtam, hogy valaha az édesanyámat szolgálta.

Mikor a jó leány lecsillapult, kibontotta a

hianem a kormány iránt érzett bizalmából kifolyólag szavazta meg a törvényt, másrészt valamit mégis segített a bajon. De azért félrendsabály maradt s mint ilyen, a czélnak igazában meg nem felel. Nem lehet tehát azon csodálkozni, ha majd rövid idő múlva a régi panaszok kiujulnak. De különben is addig, míg törvényileg nem gondoskodunk arról, hogy az erdélyrészi magyar földbirtok magyar kézben megtartható legyen, addig igazában nem is gondoskodtunk arról, hogy az oláhság térhódítását komolyan megakadályozzuk. Annyi mindenfélre pocsékolunk pénzt s a másfél milliárdos állami költségvetésben oly sok olyan kiadás van, ami a magyarság szempontjából felesleges, nélkülözhető, sőt sok esetben egyenesen káros, hogy abból törölni s a kiadások egy részét az erdélyrészi magyarság megmentésére fordítani elsőrendű kötelesség volna. De mikor a székelyföldi kirendeltség vezetője is főleg a társadalmi tevékenységet tudja hangoztatni, akkor nincs remény arra, hogy ez megtörténjék. Mert a kormányt magasztaló beszédben nem volt hiány, de azért arra senki sem tudott pozitíve rámutatni, hogy miben is állt tulajdonképpen az az „áldásos tevékenység“, amit a kormány a székelység érdekében kifejtett. Hogy tényleg „egészséges pezsgő gazdasági élet indult meg az egész vonalon“, azt elmondani lehet, de kell, hogy akadjon, aki el is hiszi. Hisz végre is ezt nem lehetne titokban tartani s a háziipar fejlesztésétől igazán nem lehet a gazdasági élet fellendülését várni.

Az a kongresszus, mely tegnap és ma ülésezett, olyan határozati javaslatot fogadott el, amelyben pozitív feladatok vannak a kormány számára kitűzve. De erősen kételkedünk abban, hogy azok közül egy is megvalósuljon. Ehhez pénz kellene, erre pedig pénzt nem ad a kormány. Olyan tessék-lássék reformok majd talán történnek, de az, éppen csak az nem fog megtörténni, ami kellene. A székelység pedig fog pusztulni tovább is. Mert megmentésére nemcsak jó szándék, hanem pozitív munka is kellene, erre pedig nem érünk rá. Azt a kormány a

hajamat, megfésült és egy pompás rózsaszín batyist-ruhába bujtatott. Egyszerre selyem- és csipkefelhőben találtam magamat és Róza gyönyörködve kiáltott fel:

— A kisasszony oly szép, mint az angyalok! És Isten bocsá! én is igazat adtam neki!

Tante Chantale kacagó örömmel fogadott:

— Ime, a gubájából kibújt himes pillangó! Most menjünk a bátyádhoz!

Oncle Paul teljes tábornoki díszben állt. Sohasem láttam még ilyen szép embert, — de az is igaz, hogy összes férfi-isemeretségem a gyóntató páter és a sekrestyén kívül csak a gyámomig terjedt. (Azaz ismerem még valakit, aki szintén nagyon szép fiú!)

— Gyönyörű kis gyerek vagy! — szólt a bátyám, nagy kezei közé fogva arcomat s elhalmozott hízelt bókjaival, amiktől égő pirosra váltam.

— Nézd kicsim, — szólt a tábornok, egy vörös marokin-dobozt nyujtva felém. — ez a te születésnapodra! De viselned kell még ma, mert a te tüneményre néhány vendégünk ebédel nálunk.

Egy ötsoros gyöngy nyakéket csatolt a nyakamra, de akkor az én eszem más felé járt. Szerettem volna tudni a vendégek névsorát, de csak azt mertem kérdezni:

— Itt lesz a gyámom is?

— Talán — talán! — volt a válasz s mentünk az asztalhoz.

Október 1.

Menyasszony vagyok! Minden menyasszonyok közt a legboldogabb és megrendelhetem a névjegyemet: „Vicomtesse Raymond de Forgan“. Olyan ez, mint egy édes, szép álom, de

társadalmi agilitás körébe utalta. Ez nagyon kényelmes ugyan, de katasztrófával fenyeget.

Budapest, augusztus 24.

Apponyi Kossuthnál. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ma délelőtt 11 órakor Kossuth Ferenc látogatására Pöstyénbe érkezett. A minisztert a pályaudvaron gróf Wilczek Frigyes nyitrai megyei főispán és Makovich János főszolgabíró, főudbiztos fogadták. A Rónai-szálló csarnokában dr. Fodor Kálmán orsz. képviselő, a fürdő igazgató-orvosa üdvözölte.

Bolgár Ferencz ittthon. Bolgár Ferencz, a honvédelmi minisztérium államtitkárja visszaérkezett szabadságáról és átvette hivatalának vezetését.

Küldöttség Kossuth Ferencznél. A nyitrai megyei néppártból és függetlenségi pártból alakult pártszövetség 30 tagu küldöttsége tisztelgett ma Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél Pöstyénben. A küldöttség szónoka Aitics-Horváth Dezső orsz. képviselő volt, aki meleg szavakban üdvözölte a minisztert és hangoztatta, hogy minden körülmények között számíthat támogatásukra.

Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter megköszönte az üdvözlést, amely annál jobban esik neki, mert a kormány vállalt feladatait úgy valósíthatja meg, ha minden magyar ember, mint egy tábor áll a háta mögött.

A küldöttség ezután gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternél tisztelgett, aki Kossuth Ferencz miniszter látogatására ma odaérkezett. A minisztert Steiner Gyula volt megyei főjegyző üdvözölte. Gróf Apponyi Albert miniszter szíves szavakban mondott köszönetet az üdvözlésért és válaszában kijelentette, hogy a felajánlott támogatást a kormány örömmel fogadja.

A Nasztics-ügy. Gróf Kulmer Frigyes a Neue Freie Presse levelezője előtt többek között a Nasztics-afférről is nyilatkozott s a következőket mondta:

— Ugy látszik, annak a felfujt ugynevezett nagyszerű propagandának az a célja, hogy néhány álmódó, fiatal pezsgővérű és meggondolatlan szeleburdinak féktelenkedéseit arra használja fel, hogy a koalíció táborában bizalmatlanságot hintsen el és a rég bevált mód szerint segítsen megsemmisíteni a politikai ellenfeleket. Én bízom a horvát bírák közismert becsületességében és bölcsességében. Ami engem illet, arra fogok törekedni, hogy a divide et impera kipróbált politikája nálunk kudarcot valljon, hogy legyen már egyszer vége egyszersmindkorra annak a régi szokásnak,

az ujjamon) csillogó karikagyűrű hirdeti büszkén a boldog valóságot.

Igy történt:

A világba lépésem ünnepén ott volt a gyámom is — meg Ő is! Egymás mellett ebédeltünk, de egyikünknek sem akadt sok mondanivalója. És azóta eljött minden este és lassankint találunk mondanivalót is és beszélünk sokat a földrajzról, történelemlről, számtanról és a csillagászatról.

Tegnap este is eljött a gyámommal, aki megcsókolta a kezemet:

— Kedves Jenny, a születésnapjára nem hoztam ajándékot, engedje, hogy ma tegyem jóvá a hibámat.

— Jobb későn, mint soha, — feleltem, — mit hozott nekem?

— Egy — — férjet! Vicomte Forgan azt állítja, hogy halálosan szereti magát!

— Igaz? — Kérdém Forgant.

Ő némán szorította kezét a szívére, de a két szeme ékesszólón beszélt és én a kezemet nyujtottam felé. Ő reá borult s megjött a szava:

— Egész életem egyetlen törekvése lesz, hogy önt boldoggá tegyem!

— Azzal ugyan kevés dolga lesz, — feleltem, — hiszen már most is végtelen boldog vagyok!

Ez volt az eljegyzésünk, de még az este össze is szidtam. A szememet dicsérte:

— Olyan gyönyörűek, mint két ragyogó csillag!

— No látja, milyen csacsí maga, — szidtam én, — két hét óta beszélünk asztronómáról és csak ma jut eszébe az én — most már a maga két csillagáról szólni...

amely a nemzetiségeket felsőbbrendűek és alsóbbrendűek csoportjába osztályozza, hogy végre valahára egyenlők legyenek a nemzetiségek és egyformán részesüljenek a becsületes alkotmány, áldásaiban.

Szombaton Zágrábban röpirat jelent meg „Egy politikai botrány, vagy a Naszticsiada“ címmel Pizacsics Mirkó tollából, amely állítólagos nézeteltérésekről beszél, amelyek báró Rauch horvát bán és Wekerle Sándor miniszterelnök között állítólag fenforognak. Ezzel szemben illetékes helyről kijelentik, hogy a nevezett két államférfiu között a legjobb egyetértés uralkodik és semminemű nézeteltérésről köztük szó nem lehet.

A községi és körorvosok fizetése. Az 1876:14. törvénycikknek a községek közegészségügyi szolgáltatásáról szóló határozatait módosító 1908:38. törvénycikk értelmében tudvalevően a községi és körorvosok fizetése 1908. szeptember elsejétől kezdve többé nem a községeket, hanem az államkincstárt terheli. Mivel azonban az említett törvény életbe léptetésének előkészületei folyó évi szeptember 1-ig előreláthatólag nem lesznek befejezhetőek, a belügyminiszter körrendeletben felhívja a törvényhatóságokat, hogy a törvény életbe léptetéséig a községek által fizetessék ki továbbra is a községi és körorvosoknak járó fizetéseket, amelyek azután természetesen a községek javára fognak elszámoltni.

Horvátok az Interparlamentáris kongresszuson. A koalícióhoz tartozó horvát jobbpárti képviselők klubja ma délután ülést tartott, amelyen a szeptember közepén Berlinben tartandó interparlamentáris konferencián való részvétel kérdésével foglalkozott s elhatározta, hogy arra képviselőket küld ki kebeléből.

A bosnyák mohamedánok czáfolata. A „Neues Wiener Tagblatt“ legutóbb egy báró Benkóval, boszniai polgári adlátussal folytatott beszélgetést közölt, mely szerint a boszniai országos kormány a mohamedánokkal a vitás kérdésekre vonatkozólag már megegyezett és hogy a mohamedánok a mai kormányzattal megvannak elégedve. A bosnyák mohamedánok lapja, a „Muszavat“ ezzel szemben a következőket írja:

A mohamedánok az országos kormányval folytatott tárgyalások folyamán csak néhány pontra vonatkozólag jutottak megállapodásra, míg ellenben igen fontos és életbevágó kérdéseknél az országos kormány egyáltalán nem tanúsított előzékenységet a mohamedánok követeléseit és panaszait iránt. E fontos pontok közé tartozik a mohamedánok ama követelése is, hogy a mai abszolutisztikus kormányzat helyébe szabadelvű alkotmányos kormány léptessék életbe, sőt e pontra vonatkozólag a kormány még tárgyalásokba sem akart bocsátkozni. A kormány még ama pontokra vonatkozólag sem tett eddig semmit, amelyekre nézve megállapodás tényleg létrejött, dacára annak, hogy a tárgyalások folyamán megígérte, hogy a hozott határozatokat legkésőbb 1908. évi május hó második felében fogja végrehajtani. Ebből világosan kitetszik, hogy a mohamedánok jogos követeléseit éppenséggel nincsenek teljesítve, minek folytán azok kénytelenek lesznek, jogaikért erőlyes akciót indítani, másképp úgy erőlyes, mint anyagi romlásuk elkerülhetetlen.

Földmivelő-párt gyűlése. Az országos földmivelő-párt tegnap mintegy háromezer földmivés jelenlétében Balmazújvároson megyei értekezletet tartott, amelyen tizennégy biharmegyei község képviseltette magát. Jelenvoltak továbbá az országos parasztpárt, az országos polgári radikális-párt és a feminiszták egyesületének kiküldöttei. Baros Gyula az általános választási jogról beszélt. Achim L. András a politikai helyzetről és Schwimmer Róza a nők választói jogáról. Végül Boros Mihály javaslatára elhatározták, hogy a királyhoz üdvözlő táviratot menesztenek.

Beszámoló. Kisöszön Várnay Imre vasárnap nagyszámu választópolgárság előtt beszámolót tartott. Beszédét, melyben a politikai helyzettel foglalkozott, nagy lelkesedéssel fogadták. A hallgatóság Várnaynak bizalmat szavazott. A beszámolóról Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert és gróf Apponyi Albert közoktatásügyi minisztert táviratilag üdvözölték s tántorithatlan bizalmukról biztosították.

Nem kell Zmejanovics.

— A király döntése. —

Budapest, augusztus 24.

A szerb patriarka-választás ügyében megtörtént az a döntő fordulat, amit előre jeleztünk, — a király Zmejanovics Gábor verseczi püspöknek patriarkává történt megválasztását nem erősítette meg s elrendelte, hogy a görög-keleti szerb egyházi zsinat újra válaszson.

A királyi döntés alapjául, mint most félhivatalosan jelentik, legfőképpen az a körülmény szolgált, hogy Zmejanovics püspök nem tud magyarul, már pedig Magyarország törvényei a magyar nyelv tudását még a hierarkia alsó fokán álló napi személyektől is határozottan megkövetelik. A királyi döntésnek ebből a megokolásából önként következik, hogy az új választásból a visszautasított Zmejanovics püspököt kizárták. A szerb egyházi zsinatot, a királyi döntés kihirdetése és az új választás végett szeptember közepére fogják összehívni.

A szerb egyházi zsinat tudvalevőleg augusztus másodikán választotta meg Zmejanovics püspököt patriarkává. Vele szemben Nikolic Miron pakráci püspök harmincz szavazatot kapott. Zmejanovics körül a radikális szerbek, a pakráci püspök körül pedig az önálló-pártiak csoportosultak. Bogdanovics Luczian budai püspök, akiről köztudomású volt, hogy a kormány legszívesebben őt látná a patriarkai székhelyben, egy szavazatot sem kapott, mert a pártok állásfoglalásának láttára hívei tartózkodtak a szavazásban való részvételtől.

A szerb radikálisok, akiken a választás dolga megfordult, arra hivatkoztak eljárásuk igazolására, hogy a szerb egyházi autonómia körében a kormánnyal szemben politikai kötelességeik nincsenek. Tomics Jásó és hívei abban is reménykedtek, hogy Kossuth Ferenczet, mint annak a pártnak az elnökét, a melyhez ők is tartoznak, sikerülni fog megnyerniük — Wekerle Sándor miniszterelnökkel szemben — Zmejanovics ügyének. Főnt is jártak Budapesten és minden összeköttetésüket mozgásba hozva ostromolva kérték Kossuth Ferenczet ügyük fölkarolására.

Amint a következmények mutatják, ez nem sikerült, mert a király mindenben az augusztus negyedikén tartott miniszteri tanácskozás megállapodása szerint hozta meg döntését a patriarkaválasztás dolgában.

Nevezetes különben, hogy a kisebbség jeleltje, Nikolic Miron pakráci püspök sem tud magyarul, sőt mi több, Bogdanovics Luczian budai püspök a főpapi kar egyetlen tagja, aki az állam nyelvén ért és beszél. Ebből pedig az következik, hogy a királyi döntés értelmében egyedül ő neki van meg a törvényes kvalifikációja ahhoz, hogy mint szerb patriarka, a magyar egyházfejedelmek sorába lépjen.

Zmejanovics választásának megsemmisítése a radikálisok körében nem keltett különös benyomást. A radikálisok már eleve el voltak erre készülve, sőt az utóbbi napokban jelentékeny közeledés történt a radikális párt és Bogdanovics Luczian budai püspök közt. Bogdanovics ugyanis személyesen közbenjárt a miniszterelnöknél arra nézve, hogy a karlóczai főegyházmegyének vitás ügye, a főegyházmegyei új közgyűlés megtámadott választása érvényben maradjon. E kérdés hónapok óta húzódik és bár a választás alkalmával alaki hibák elő is fordultak, a miniszterelnökség mégis jóváhagyta az eparchialis közgyűlés választását, mely döntés a radikális párt javára szolgál. A karlóczai főegyházmegye igazgatása ugyanis eddig a liberálisok kezében volt, akik mindaddig amíg a vitás választás felett a miniszterelnök nem dönt, helyükből ki nem mozdultak és a főegyházmegye közigazgatását vezették. Most tehát ez is a radikálisok kezére került, amely vivmányt tagadhatatlanul Bogdanovics Luczian közbenjárásának köszönhetik. Bogdanovics e hó 26-ára hívta össze a karlóczai főegyházmegye új közgyűlését, amely már most akadálytalanul meg fogja választani a szakbizottságokat.

Abdul Aziz veresége.

— A marakezi katasztrófa. —

Budapest, augusztus 24.

A francia külügyminisztériumba érkezett sürgönyök, melyek a marakesi csatáról és Abdul-Azisz szultán elfogatásáról számoltak be, csak részben feleltek meg a valóságnak, amennyiben a marokkói szultán Marakes mellett tényleg katasztrófa-számba menő vereséget szenvedett, de kevés hívével megmenekült a csatából és nem esett fogságba, mint azt az első hírek jelentették. Abdul-Azisz megmenekülése a marakesi csatából azonban keveset változtat a helyzeten. Az ő ügye elveszett már akkor, amikor francia védnökség alá helyezte magát, mely tettevel maga ellen lázította egész Marokkót. Franciaország az ő kedvéért most már aligha fog oly vállalatokba bocsájtkozni, melyek nagyon súlyos következményekkel járnának. Abdul-Azisz most már kezdi elveszíteni utolsó támaszait, a tengerparti városokat is. Tanger előkelősége ma a város köré gyülekező ellenséges törzsek követelésének engedve, kikiáltotta szultánául Muley Hafidet. Tanger példáját most már követni fogják a többi parti városok is, melyek eddig híek voltak Abdul-Aziszhoz.

E változott viszonyokkal szemben nagyon kényes helyzetbe került Franciaország. A francia kormány ugyanis erkölcsi kötelességének tartotta eddig, hogy Abdul-Azisz szultán érdekeit lehetőségig támogassa. Franciaország e kötelességének eddig amennyire lehetett, eleget is tett. A marokkói bank a francia kormány közbenjárására szavazott meg újabb kölcsönt Abdul-Azisznak, ki e pénzen szervezte seregét, melynek élén Marakes ellen vonult. Damade tábornok a lehetőségig mindent megtett, hogy a szultán előnyomulását elősegítse. Ő maga tárgyalt azoknak a törzseknek kaid-jaival, melyek területén keresztülvonult hadseregével Abdul-Azisz. A tábornok intervenciójának köszönhető, hogy a szultán minden különösebb akadály nélkül érkezett ötven kilométerre Marakestől. Itt történt aztán a katasztrófa, mely valószínűleg trónjába kerül Abdul-Azisznak.

A kérdés már most az, hogy a változott viszonyokkal szemben Franciaország minő álláspontot foglal el. A mai hírekből azt lehet következtetni, hogy Franciaország egyelőre várakozó álláspontot foglal el. Ha Abdul-Azisz tényleg képtelen lesz trónja megmentéséért tovább folytatni a harcot, akkor Franciaország kénytelen lesz a változott viszonyokkal megbarátkozni. Mindenesetre azonban bizonyos az, hogy Muley-Hafid elismerése nem egy-két hatalom magatartásától függ, hanem mindazon hatalmakétól, kik az algezirasi aktát aláírták. Természetesen Muley-Hafid elismerése attól függ, hogy elfogadják-e mind ama szerződéseket, melyek az algezirasi aktát képezik. Muley-Hafid valószínűleg hajlandó lesz erre, bár ezzel igen nehéz helyzetet teremt magának a törzseknél, melyek azt követelik, hogy az idegen csapatok azonnal hagyják el Marokkó területét. Már pedig sem a francziák, sem a spanyolok erre nem lesznek hajlandók, hacsak Muley-Hafid biztosítékot nem nyújt arra nézve, hogy az európai lakosoknak bántódásuk nem esik.

Abdul-Azisz csatavesztéséről ma a következő táviratokat kaptuk:

Abdul Aziz, El Mokri, Ben Sliman és a budsabi marabu kíséretében Settatba érkezett, ahonnan Kazablankába megy. Abdul Aziznak hír szerint az a szándéka, hogy a Siryában lévő Damaszkusba megy és csak, ha a körülmények engedni fogják, tér ismét vissza Marokkóba.

A marokkói csatavesztés hatása alatt Muley

Hafidot Tangerben tegnap este hat óra körül ágyudörgés közepette törvényes szultánnak kiáltották ki. A lakosság öröme igen nagy és általános a dolgok illeten fordulata felett.

A tangeri hatóságok valamennyi kikötő városhoz táviratot intéztek, amelyben közlik Muley Hafidnak Tangerben történt proklamációját és követésre szólítják fel őket. A proklamáció közvetlen oka az volt, hogy a város körül lévő törzsek azzal fenyegetőztek, hogy megtámadják a várost, ha ez nem proklamálja Muley Hafidot szultánául. A tangeri előkelőségek gyűlést tartottak a mecesben, hogy a proklamációról tanácskozzanak. Muley Hafid képviselője, El Menebi, akire Muley Hafid a külügyminiszteri teendőkét látszik bizni, az angol követség tanácsára kérte a proklamációnak néhány napra való elhalasztását, hogy Abdul Aziznak ideje legyen esetleg lemondani. A marokkói előkelőségek az azonnali proklamáció mellett voltak. Abban történt megegyezés, hogy El Menebi, valamint Abdul Aziz képviselője, El Cebbas, Regnault francia követnek mennek és tőle kérnek felhatalmazást Muley Hafid azonnali kikiáltására. Regnault e kívánságot azonnal közölte Abdul Aziz hivatalnokaival, akik tovább folytatják működésüket.

A mecesben tartott gyűléseken megegyezés történt arra nézve, hogy a rend megzavarására irányuló mindennemű kísérlet megakadályozandó, az eddigi regime hívei nem üldözendők és az eddigi szultán hivatalnokai megmaradnak állásaikban. Savilla spanyol ügyvivő részt vett a delegátusok és Regnault követ tanácskozásain. Utóbbi köszönetet mondott a delegátusoknak eljárásukért és kijelentette, hogy dinasztiai ügyben nem interveniálhat. Regnault tudomásul vette az idegen kolóniák biztonságára és a rend fentartására vonatkozólag tett ígéreteket. Sadilla szintén köszönetet mondott a delegátusoknak és Regnault kijelentéséhez teljes mértékben csatlakozott. A kijelentés után El Cebbas és El Menebi visszatértek a mecesbe, ahol a lakosság lelkesedésének közepette Muley Hafidot szultánául proklamálták. A nép öröme általános. 300 benschülött a német követség előtt lelkesedéssel tüntetett. A szultán képviselőjének első lépését a francia követtel szemben való barátságos aktusként fogják fel.

A francia kormánybarát lapok egybehangzóan azt a nézetet vallják, hogy Franciaország Muley Hafidot csak újabb nemzetközi értekezlet összeülése után ismerheti el szultának, ha erre vonatkozólag megegyezés jön létre a többi hatalmakkal. A „Petit Parisien” megbízható részről állítólag arról értesült, hogy a francia kormány csak akkor fogja Muley Hafidot elismerni, ha az algezirasi szignatarius hatalmak egyhangú megállapodásra jutnak és ha az új szultán hozzájárult e megegyezéshez. A „Lanterne” és a „Humanité” ellenben Abdul Aziz vereségét tökéletesnek mondják és követelik, hogy Franciaország és a többi hatalom sürgősen tárgyalásokba bocsátkozzék Hafiddal. A „Galois”, „Soleil” és „Eclair” konzervatív és nacionalista lapok szemére vetik a kormányoknak, hogy Anglia rábirta őket, hogy valóságos darzsfészekbe nyuljanak.

Az angol lapok hangsúlyozzák, hogy Abdul Aziz szultán veresége és elűzése Marokkónak belső ügye, mely nem gyakorolhat befolyást a nemzetközi helyzetre és a nagyhatalmak magatartására. Amí Franciaországot illeti, reá nézve teljesen közömbös, hogy a rend helyreállítása céljából melyik szultánal tárgyal, sőt Franciaországra nézve előnyösebb a mostani helyzet, mert Muley Hafidnak sokkal nagyobb tekintélye van Marokkóban, semmint Abdul Aziznak.

Berlinben illetékes helyen a marokkói eseményekkel szemben a legnagyobb tartózkodással viselkednek. Általános az a vélemény, hogy a marokkói fordulat nem fog nehézségeket okozni a nemzetközi politikában.

Regnault marokkói francia követ távirati jelentése szerint Muley Hafid szultánául proklamálása Tangerben az európaiakra nézve egyetlen kellemetlen incidens sem hozott felszínre. Regnault közli, hogy csak arra szorított, hogy a proklamációt, valamint El Menebi és Muley Hafid más híveinek amaz ígéretét, amely szerint a rendet nem fogják zavarni

és egyetlen európaít sem fognak bántalmazni, tudomásul vegye.

Tangerből jelenti a Kölnische Zeitung tudósítója, hogy a benszülöttek között nagy az öröm Muley Hafid diadalán. A spanyol és angol alattvalók is ujjongnak. A csata kezdetén a sauja-törzsbéliek azonnal megadták magukat, ugylátszik, előre megbeszéltek Muley Hafid táborával, hogy le fogják tenni a fegyvert. Három francia tiszt elesett. Egy angol orvos, egy angol sergeant és a francia követség dragománja fogságba jutott.

A Temps azt írja, hogy Franciaország nem foglal állást Muley Hafid ellen, ha az biztosítékokat nyújt a békére nézve és respektálja a nemzetközi szerződéseket. Ez esetben Franciaország Spanyolországgal tárgyalásokat kezdeményezhetne a szultán elismerése ügyében, amelyek feleslegessé tennék az újabb konferencia egybehívását. A Journal des Debats szintén feleslegesnek tartja a konferencia egybehívását.

A modern Törökország.

Budapest, augusztus 24.

A török kormány, miután a belszolgáltatból eltávolította a régi rend embereit, most a külföldön akreditált diplomaták között végez nagy takarítást. Természetesen itt is tekintetbe veszik az ifju-törökök kívánságait és az ujjonnan kinevezett diplomaták kivétel nélkül képzett emberek, kik a multban is szimpatizáltak az ifju-törökök törekvéseivel.

A modern haladás különben is minden téren érvényesülni kezd Törökországban. Konstantinápolyban ugyanis tegnap színrekerült az ifju-törökök kedvelt költőjének, Kemal bégnek egyik aktuális, hazafias műve. Kemal bég eddig száműzve volt hazájából, éppen felvilágosultságért és műveit tiltva volt olvasni a török birodalomban. Mint egyik érdekességet jelentik Konstantinápolyból, hogy a hadsereg kötelékében megkezdődtek a hadgyakorlatok. Eddig Törökországban a katonaság nagyobb kötelékekben nem gyakorlatozott, úgy hogy a jobb parancsnokok csak háboruban vezényelhették a parancsnokságuk alatt álló csapatokat.

Mai hireink a következők:

Török lapok szerint Resid Akif belügyminiszter újból beadta lemondását, amelyet ez alkalommal elfogadtak. A vakufminiszter visszavonta lemondását, ellenben Ekren basa lemondását nem fogadták el s a basa már bele is nyugodott abba, hogy megmarad állásában. A részletes választói listák összeírásának határidejét megrövidítették, mert különben a parlamentet nem lehetne november elsejére egybehívni. A nagyvezér-válságról elerjedt hírekkel szemben kijelenti az új-török bizottság, hogy bizalommal van Kiamil basa iránt és eddigi működésével meg van elégedve. Ellenben a külföldi képviselőkben számos változás lesz. Így a bécsi török nagykövet utódjául Lutfi bég volt budapesti török főkonzult emlegetik. A berlini török nagykövet helyébe Niazim Ozmánt nevezik ki, de mellette Rami eddigi rendőrmiszternek is van reménye arra, hogy berlini nagykövet lesz, mert több esztendeig mint katonai attasé működött Berlinben. Safa bég államtitkárt bukaresti követté nevezték ki, míg Kiasim eddigi román követet Washingtonba helyezték át.

Harmincz év óta most történik először, hogy két zászlóalj és egy üteg lögyakorlatokat tartanak a kialanei polygonban. Három cirkálóhajó és két torpedóüldöző parancsot kaptak, hogy menjenek augusztus 30-án a görög flotta üdvözlésére a görög vizekre, azután pedig Szalonikibe és Beirutba, hogy ezt a két kikötőt is meglátogassák.

Tegnap óriási részvétel és lelkesedés közben adták először Konstantinápolyban „A haza” című drámát, melyet Khemal bég nemzeti költő a száműzetésben írt. Khemal művei eddig Törökországban el voltak tiltva. A darab előadása nagyszabású tünemény alakult, a szabadságmozgalom mellett. A moz-

galom néhány ismert vezetője és több katona is, közreműködött az előadáson, amelyben az eddigi török rendszerről lesújtó kritikát mondanak. Az új vezetőket, akiknek a népszerűsége páratlan, amikor megjelentek a színházban, nagy lelkesedéssel üdvözölték. A katonazene a darab végén háromszor megfujta a kürtöket, mire a darabban a színpadról „Éljen a szultán!” kiáltással válaszoltak. Több magasrangú katonatiszt azonban ezt kiáltotta: „Éljen a szabadság!”

Az egység és haladás érdekében működő bizottság közli, hogy közte és a Párisban működő decentralizációt, magánkezdeményezést és alkotmányt szolgáló komitét között teljes egyetértés jön létre. A két bizottság egyesül és az előbb említettnek czime alatt és programja szerint fog működni. Az említett párisi komitét Sabat Eddin herceg, a szultán unokaöccse alakította. A konsztinápolyi ifju-török bizottság, valamint Refid bég elnök és a szalonikii bizottság más tagjai ünnepiesen kijelentik, hogy a „Temps” bécsi jelentése, amely szerint a török parlament foglalkozni kíván a boszniai kérdéssel és a szignatárius hatalmak intervenczióját fogja kérni, teljesen hamis, tendenciózus és rágalmozó szándéku. A bizottság nem kíván hódításokat, hanem csak reformokat létesíteni török területen. Különben a bizottság maga is hivatalos uton meg fogja czáfolni a hirt, valamint gátat fog vetni a szerbek által inszczenált bosnyák propagandának.

Az osztrák-magyar reformcsendőrség szabadsága szerbek által inszczenált bosnyák propagandának. lenti:

A kosszovói vilajet osztrák-magyar reformtisztjeit Üszkübben pontosították össze és néhányat közülük már szabadságot is. Ez a rendelkezés teljesen megfelel annak a magatartásnak, amelyet Ausztria-Magyarország a törökországi legutóbbi reformmozgalommal szemben ennek kezdetétől követett és amely a nemrégiben Oroszországhoz intézett válaszigyzékben is pregnáns kifejezésre jutott. Ausztria-Magyarország a törökországi reformmozgalom vezetőinek eddigi, politikailag okos és minden irányban mértékletes magatartásából azt a reményt véli meríthetni, hogy az ifju-török vezetőknek a szultánnal egyetértőleg sikerülni fog Törökország összes alattvalóira nézve kielégítő állapotokat teremteni és politikáját e szerint rendezni be. A monarchia a legutóbbi átalakulás ránt teljes szimpátiával viseltetik és várakozó, jóakaratu és figyelmes állápontra helyezkedik. A kosszovói vilajetben állomásozó cs. és kir. reformcsendőrtisztek szabadságolása is ezen állápontra újból való megerősítést jelenti.

Az orosz és francia csendőrtiszteket is Szalonikibe és Serresbe hívták. Egy részüket már szabadságot is, a többit szabadságot fogják. Azt hiszik, hogy orosz és angol oldalról legközelebb hasonló intézkedés történik. Az osztrák-magyar csendőrségi tisztek Üszkübbe való összevonása, illetőleg részleges szabadságolása porta- és ifju-török körökben kitünő hatást tett és nagy hálálkodásra adtak alkalmat.

Utóbbi napokban ismételtelen oly hírek terjedtek el, hogy a visszatért főtisztek trónváltozást tartanak szükségesnek. Evégből tettek intézkedéseket arra nézve, hogy Resad trónörökös arczképét igen nagy számban árusítsák. Azt állítják továbbá, hogy a trónörökös háza előtt tüntetésekre készülnek. Azonban e hírek egyrészt csak a bizottság régebbi aspirációján alapszanak, másrészt talán a radikális ifju-törökök harcának egyik eszközét képezi. A hirt talán az is tartotta fenn mindaddig, hogy a trónörökös a többi herceggel az utóbbi időben gyakran mutatkozik. Látogatásokat fogad, templomokba jár, azonkívül pedig részt vesz a nemzeti gyűjtésben is. Az ifju-török bizottság kijelenti, hogy minden mozgalomtól távol áll. A tegnapi tüzvést az ifju-törökök is nagy szerencsétlenségnek tartják, annál is inkább, mert eltekintve attól, hogy a károsultak igen bizonytalan sorsnak néznek elébe, a konzervatívok elhitethetik a csöcselékkel, hogy az Isten büntetése a legutóbbi eseményekért. A hatóságok, a bizottság, valamint magánosok, nagy segélyakezítést indítottak. A bolgárok és a görögök hevesen tiltakoznak az ifju-törökök azon állítólagos követelése ellen, hogy a középiskoláknak törököknek kell lennie.

KÜLFÖLD.

Izvolzki Edvárd királlyal.

Budapest, augusztus 24.

Rövid táviratban jelentettük már, hogy Izvolzki orosz külügyminiszter Karlsbadba utazott hosszabb kurára. Diplomáciai körökben biztosra vették, hogy Izvolzki felhasználja az alkalmat és meglátogatja a Marienbadban üdülő Edvárd angol királyt. Mint ma Marienbadból jelentik, Izvolzki tényleg látogatást tett szombaton délután Marienbadban. Az orosz külügyminiszter Johnstone amerikai diplomata és három hölgy kíséretében automobilon rándult át Marienbadba és egyenesen a Golf-térre, az előkelő angol társaság találkozóhelyére hajtatott. Edvárd király, mint rendesen, tegnap is négy óraker megjelent a társaságban. Eppen egy kriket-pártit játszott, amelynél Anthony Drexel bankár és két hölgy voltak a partnerei. Ezekon kívül ott voltak még a társaságban Sir Edvárd Goschen nagykövet és Soveral márk londoni portugál követ is.

Izvolzki külügyminiszter automobilia negyed ötkor érkezett a Golf-klub főbejárója elé. A miniszter kiszállt kíséretével és amikor megpillantotta az angol király főszárnysegédét, Sir Stanley Clarket, azonnal feléje sietett, melegen üdvözölte és bemutatatta kíséretét. A társasághoz csatlakozott Sir Edvárd Goschen is, aki már tavaly is találkozott itt Izvolzkival. Amíg a nagykövet a külügyminiszterrel beszélgetett, azalatt Clarke szárnysegéd értesítette Edvárd királyt a külügyminiszter érkezéséről. Edvárd király erre azonnal abba hagyta a játékokat, Izvolzkinak kezét nyújtott és barátságosan üdvözölte. Majd fölszólította, hogy sétáljanak együtt. Erre ketten eltávoztak a kísérettől és kissé távolabb megállottak, miközben élénk társalgásba merültek. Miután így vagy tíz percig elbeszélgettek, a király oda intette magához Sir Edvárd Goschent, akinek jelenlétében tovább folytatták a beszélgetést. Később Goschen megingt elment és ekkor a király egy ideig fel és alá sétált a külügyminiszterrel. Társalgásuk körülbelül egy negyed óráig tartott, mire Edvárd király kezét fogott Izvolzkival és bement a pavilonjába kávézni. A király állítólag kronbergi és ischli látogatásairól beszélt az orosz külügyminiszterrel. De a társalgás főképpen a jelenlegi török állapotokról folyt. Ugy hírlik, hogy Izvolzki még egyszer meg fog jelenni Marienbadban, miután Edvárd király lunchre hívta meg.

Tittoni és Schön találkozója. Tittoni olasz külügyminiszter szombaton Münchenből Berchtesgadenbe érkezett, ahol meglátogatta Schön német külügyi államtitkárt. A két államférfiu hosszasan értekezett.

Taft programja. Taft Hot-Springben egy választói beszédben kijelentette, hogy megválasztatása esetén a kongresszust rendkívüli ülésére fogja egybehívni, hogy mielőbb megvalósítható legyen a tarifarevizio. Erre öt pártjának programja kötelezi.

Az új orosz flotta. Az admirális tanács tegnap foglalkozott Cuniverti olasz ezredes, valamint a Blohm és Voss hamburgi cég új páncéloshajók építésére vonatkozó tervezeteivel és a német cég tervezetét és ajánlatát fogadta el. A páncéloshajók tonnatartalma 20.000, sebessége 21¼ csomó és 12 hüvelyes ütegek, valamint 800 fönyi légénységgel való felszerelésre lesznek alkalmasak. A páncéloshajókat orosz hajógyárakban, orosz anyagból és orosz munkásokkal fogják építtetni.

Botrány a portugál kamarában. Lisszabonból jelentik, hogy a pérek kamarájában a civillistára vonatkozó törvényjavaslatról szóló vita folyamán Beirau, a progresszista-párt legbefolyásosabb tagja emelkedett szólásra és felhívta a minisztert, hogy bátor tengerészhez méltóan viselkedjék. A marai tengernagy, miniszterelnök kijelenti, hogy nem a pártok kegyéből, bár ezek támogatásával tölti be tisztét. A király, amidőn e méltóságot rábizta, csak az egész ország akaratának tett eleget. Ez az akarat fölötté áll a pártoknak. A Ház ezután 60 szavazattal 3 ellenében elfogadta a törvényjavaslatot. Politikai vitából kifolyólag tegnapelőtt este a kamara folyosó-

Ján verekedés támadt gróf Arrohola és Koszta Albert között.

Bolgár-görög viszály. A bolgár távirati ügynökség a következő hivatalos közleményt teszi közzé: 'Ama Athénból terjesztett hírek, amelyek szerint a bolgárok megtámadták a görögöket és erőszakkal elveszik templomaikat, tévedésen alapulnak. Az állítólag görögöktől elvett templomok a bolgárok tulajdonát képezik. Így a morihovói Nahieben egyetlen görög község sincs és mégis valamennyi templom és iskola a görög patriarkátus kezeiben van. Bródiában, amely körülbelül 800 házat számlál, amelyek majdnem mind bolgárok tulajdonát képezik, a templomokat és iskolákat egy tucsat görögpartí családoknak szolgáltatják ki. A bolgár lelkesnek még a misemondást is megtiltották. Csak természetes, hogy a lelkiismereti szabadság regiméjében a bolgárok visszatérnek nemzeti egyházuk kebelébe és ismét érvényesítik törvényes tulajdonjogaikat a községi vagyont és plébániákat illetőleg. Nem lehet tehát szó arról, hogy a bolgárok igazságtalanságot vagy erőszakosságokat követnek el.

A perzsa válság. Taeriszből jelentik, hogy Ajn ed Dowleh nem tudott békés megegyezésre jutni a lázadókkal. A sahi seregeinek elővédje vereséget szenvedett. A felkelők lefegyvereztek egy egész ezredet, aztán kifosztották Rakhim kán birtokát.

Dselal Marandi Enjument, aki kormánybarát agitációjáról ismeretes, ma délután az Enjumen kijáratánál megölték. Ajn Ed Dauleh herceg a forradalmi pártok 12 képviselőjének, akiket magához hivattott, kijelentette, hogy az alkotmány megingathatlan. Vérontás elkerülése végett felszólítja őket a zavargások elkerülésére és a fegyverletételre. A forradalmárok a medzslis azonnali megnyitására, amnesztíára, valamint arra vonatkozó követelésekkel válaszoltak. A tárgyalások folyamatban vannak. A bazárok és a kormányhivatalok zárva vannak. A táviró nem működik. A forradalmi szervezetek zsarolása a legmagasabb fokra hágott.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Árvamegye új főispánjának, Bulla Györgynek ma volt ünnepes installációja a megye lakosságának impozáns részvétele mellett. Az ünnepély istentisztelettel kezdődött, közben a taraczkok üdvözlőesei hallatszottak. Az istentisztelet után díszközgyűlés volt, amelyre bizottság hívta meg a főispánt, aki letette a hivatali esküt. A főispáni beszédet óriási lelkesedéssel fogadták. Wiéna prépost üdvözlö a főispánt a törvényhatóság nevében, Zmeskál főjegyző pedig a megyei tisztviselőkar nevében. A főispán ezután küldöttségek tisztelgését fogadta. Ezután a rendes közgyűlést tartották meg, amelynek első pontja az alispáni állás betöltése volt. Egyhangulag Zmeskál György főjegyzőt választották alispánként. Az eskü letétele után Novák ev. lelkész a törvényhatóság, Csillaghy főszolgabíró pedig a hivatal nevében üdvözölte az új alispánt. Főjegyzővé Csillaghy István trsztenai főszolgabíró, főszolgabíróvá ifj. Bulla Györgyöt, szolgabíróvá Meskó Dezsőt választották meg. A közgyűlést holnap folytatják. A főispán tiszteletére délben diszebed volt, amelyen több pohárköszöntőt mondtak.

Susák község újja választott képviselőtestülete tegnap tartotta első ülését, amelyen Ruzics György magánzót választották meg polgármesterré. A kerületi főnökség a választás ellen tiltakozott. Amíg tehát felsőbb helyről a jóváhagyás megérkezik, Miletics jegyző fogja továbbra is ideiglenesen a község ügyeit vezetni.

Torontál vármegye törvényhatósága ma Botka Béla főispán elnöklésével közgyűlést tartott. A gyűlés legfontosabb tárgya volt Trencsénmegye átírata, hogy a képviselőházhoz a képviselőválasztási reformok a törvényhatósági bizottságok magyarságának biztosításával leendő létesítése érdekében intézett felirata pártoltassék. E körül a nemzetiségek élénk vitát rendeztek. A megyei állandó választmány a trencsényi felirat pártolását javasolja. Miklea György biz. tag ezzel szemben olyan feliratot javasol, hogy a képviselőház által hozandó általános titkos választójogot a virilizmus eltörlésével terjeszse ki a

törvényhatósági bizottsági választásokra is. A közgyűlés hosszabb, de nyugodt vita után Jankó Agoston alispán és Vinczehidy Ernő főjegyző előadó érvelései alapján 59 szóval 8 ellenében Miklea javaslatát elvetette és kimondta, hogy a trencsényi feliratot pártolja.

Makó város ma egészítette ki képviselőtestületét. E testület eddig csonka volt, miután a választólajstromok hibás volta miatt a belügyminiszter nem engedte meg annak idején a választást. Makó város emiatt egyideig közgyűlést sem tartott, illetve a nagyon ritka közgyűléseken csakis halaszthatatlan ügyeket tárgyaltak. Az új lajstrom több hónapi rendkívüli munka után elkészült és ennek alapján ma megtörténtek a választások. Két szocialista kivételével a függetlenségi párt jelöltjeit választották meg. Azután a városi tisztújítást fogják megejteni, amely alkalommal a polgármesteri választás körül lesz élénkebb küzdelem.

A székelyekért.

— A székelyudvarhelyi kongresszus. —

Budapest, augusztus 24.

Tegnap kezdődött és ma befejeződött az a nagyjelentőségű kongresszus, melyet a székely föld szívébe, Székelyföldre hívtak össze abból a czélból, hogy a székelység bajait kutassa.

A nemzeti szempontból nagyérdékű kongresszus lefolyásáról a következő híreink érkeztek:

A megérkezés.

Vasárnap és hétfőn zajlott le Székelyudvarhely városában a székelykongresszus a székelység és az egész erdélyrezi magyarság részvétele mellett. Lobogódiszbe öltözve várta a város ősi magyaros vendégszeretettel a vendégeket, akik szombaton érkeztek meg. Az összes erdélyi és székelyföldi vármegyék küldöttségben képviseltették magukat a kongresszuson, de eljöttek az alföldi városoknak is, mint Keckemét, Debreczen stb. székely fiai is. A kongresszuson képviseltette magát a kereskedelemügyi, a földmívelésügyi és a kultuszminisztérium is. Mezőssy állami titkár nem jöhetett el, mint ahogy terveze volt, mert most van köruton a székelyföldön. A vendégek zöme és a kormány képviselői vasárnap délután két órakor érkeztek meg. A feldiszi-tett állomáson ezekre menő közönség fogadta az érkezőket. Gotthard János polgármester üdvözlő szavaira Deák Lajos, a Székely Szövetség elnöke mondott köszönetet a szíves fogadtatásért.

Délután öt órakor az erdélyrezi újságírók tartották kongresszusukat a Mikó-kollégium dísztermében, amelyben a székelység érdekében egyértelmű eljárást határoztak el. A kongresszuson valamennyi erdélyrezi lap képviselve volt. Megjelentek azonkívül Ugron Ákos főispán, Issekutz Győző, Zakariás János, Ferenczy Géza, Irsay József és Nagy György képviselők.

Este a vármegyeház dísztermében hangverseny volt, utána pedig ismerkedési estélyre gyűltek össze a kongresszusi vendégek.

A kongresszus.

Hétfőn reggel az udvarhelymegyei házi ipari kiállítás ünnepélyes megnyitása ment végbe. A székelykongresszus délelőtt 9 órakor kezdődött a vármegyeház dísztermében, amelyet zsufolásig megtöltött a díszes közönség. A kereskedelemügyi minisztérium képviselőjében Papp Árpád miniszteri tanácsos, a földmívelésügyi minisztérium képviselőjében Koós Mihály miniszteri titkár, a székely kirendeltség vezetője, a kultuszminisztérium képviselőjében Ugron Ákos főispán jelentek meg. Deák Lajos kir. tanácsos, a szövetség és a kongresszus elnöke délelőtt 9 órakor nyitotta meg a kongresszust. Márffy Dénes a székelyudvarhelyi társulat nevében üdvözölte a megjelenteket.

Szterényi József kereskedelemügyi állami titkár a kongresszust a következő táviratban üdvözölte:

Öszinte sajnálatomra nem jelenhetek meg személyesen a székely egyesületek kongresszusán, bérmenyire öhajtottam volna ezt. Szívvel üdvözölöm a kongresszusra egybegyűlt székelységet. Nagy érdeklődéssel kísérem tanácskozásukat és

abból újabb anyagot merítek a székelyföld gazdasági regenerálására irányuló törekvésünkhöz és munkánkhoz, amelyet épp most negyed századja vezeték szerény tehetségemmel. A kongresszus működésének sikert kíván hazafias üdvözlettel

Szterényi.

Az állami titkár táviratát nagy lelkesedéssel fogadták.

Ezután Deák Lajos elnök mondott megnyitó beszédet.

Koós Mihály miniszteri titkár, a székely kirendeltség vezetője, a kirendeltség működéséről számolt be részletesen és ismertette a földmívelésügyi kormányzatnak a székelység érdekében megindított akciója eredményeit. A törvényhozási intézkedéseken kívül, amelyek között különösen a birtokrendezés magaslik ki, nagy horderejű volt a legelő-ügy rendezése, valamint az utolsó években történt birtokfoglalások, amelyek révén sikerült a székelység részére egy-egy darab földet megmenteni. Társadalmi téren is eredményesen működött a kirendeltség és különösen a szövetkezetek létesítésére irányuló törekvései jártak sikerrel. 1902-ben, amikor az akció megindult, még egy szövetkezet sem volt, ma már 183 hitelszövetkezet és 120 fogyasztási szövetkezet áll fenn. Az első évben már 18.000 korona forgalmat tudtak elérni, ma pedig 1.800.000 korona a forgalom. A gazdasági oktatás körül is történt haladás. Csikszerezdán földmívelő iskola, Tordán gazdasági iskola létesült. A székely kirendeltség, amely előlött hat évvel kezdte meg működését, e rövid idő alatt is számottevő eredményekre mutathat rá és a kormány áldásos támogatásával az egész vonalon egészséges, pezsgő gazdasági élet indult meg.

Seressy János alispán indítványára a kongresszus táviratban üdvözölte Kossuth Ferencz, Apponyi Albert és Darányi Ignác minisztereket. Máté József titkár az egyes székely társaságok működéséről számolt be. A jelentést tudomásul vették.

Zakariás János a kivándorlásról tartott felolvasást.

Székely Ferencz, a debreczeni székely társaság alelnöke, Debreczen városának meghívását tolmácsolta, hogy a kongresszus a jövő esztendőben ott tartsa gyűlését. A jövő évi kongresszus helyének meghatározására öttágu bizottságot küldtek ki Seress Dénes elnöklésével.

Majd Ádám Albert megyei főjegyző tartott érdekes felolvasást a székelyföld vasutairól.

Délben két órakor a kongresszus felülgesszette tanácskozásait és a tagok bankettre ültek össze, amelyet a főreáliskola tornatermében rendeztek a vendégek tiszteletére.

A harmadik fogás után Ugron Ákos főispán emelkedett szólásra és poharát a királyra üritette. Deák Lajos, a Székely Szövetség elnöke a kormány képviselőit köszöntötte fel, Solymossy Endre tanár a székelyföldi képviselőkre emelte poharát, Papp Árpád miniszteri tanácsos a székelyföld gazdasági felvirágzására mondott köszöntőt. Beszéltek még Márton Árpád ref. lelkész és Nagy György orsz. képviselő.

A kongresszus délutáni tanácskozásait Szakách Péternek, a Marosvásárhelyi Kereskedelmi és Iparkamara titkárnak felolvasása nyitotta meg, aki Udvarhely vármegye kézmű- és háziiparáról és azok fejlesztésének módjairól és eszközeiről beszélt. Végigment a kézmű- és háziipar fejlődésén a megyében a múltban, majd foglalkozott az egykor virágzó háziipar lehanyatlásának okairól. A fejlődést megakasztotta az osztrák verseny és a román piacok elvesztése. Előadása végén határozati javaslatot terjesztett be a háziipar fejlesztéséről. A határozati javaslatban kéri a kereskedelmi kormányt, hogy folytassa a székely háziipar fejlesztése érdekében megindított eredményes akcióját és az eddigi támogatásért köszönetet mond.

Lajos Dénes szerkesztő a szabad liceumok szükségességét fejtegette tetszés mellett.

Ezután a tisztakar lemondott és megalakították a jövő közgyűlési évre a tisztikart. Elnök lett Deák Lajos, tiszteletbeli elnökök Benedek Elek és Komocsi József. Alelnökök Székely Ferencz (Debreczen), Gödri Ferencz (Sepsiszentgyörgy), László Gyula (Marosvásárhely), Máté József (Marosvásárhely), Sós Gáspár (Székelyudvarhely),

Végül az indítványokat tárgyalták, amelyek között különös érdeklődést keltett a csángó községek kérvénye, amelyek azt kérték, hogy a székely akciókat rájuk is kiterjesszék. A kongresszus kész örömmel járult hozzá kérelmük teljesítéséhez. Borsosky Soma nyug. miniszteri tanácsos a Konstanza felé haladó vasutvonal kiépítése tárgyában tett indítványt. A kongresszus kimondta, hogy ez elsőrendű állami feladat és így ebben nem foglal állást. Az indítványok letárgyalása után Deák Lajos elnök szép beszéddel berekesztette a kongresszus tanácskozásait. Este nyolcz órakor Ugron Ákos főispán a vendégek tiszteletére diszvacsorát adott, amelyen miniszteri kiküldöttek, az orsz. képviselők és a kongresszus vezetősége vettek részt.

A kongresszuson megjelent képviselők a nagygyűlés után gróf Bethlen István elnöklésével értekezletre gyűltek össze. Az értekezleten résztvettek: Ferenczy Géza, Irsay József, Zakariás János, Vertán Endre, Török Ferenc, Hinléder Ernő, Kállay Tamás és Pataky László. Az értekezleten behatóan megbeszéltek, minő törvényhozási intézkedések volnának mielőbb megvalósítandók a székelység érdekében. Különösen a telepítések ügyét és a Székelyföld vasuti hálózatának kérdését tárgyalták hosszasan.

Holnap a székely kongresszus tagjai Homoródra, Kovásznára és a többi erdélyi fürdőkre tesznek kirándulást.

Pistike karczolatot ír.

Gyanútlanul ültem íróasztalom előtt és azon tudtam, hogy miért is van vége a nyárnak, mikor a következő tartalom sürgöny érkezett:

A berlini Central Correspondenz udvari köréből arról értesül, hogy Vilmos császár legközelebb föl fog szállni Parseval őrnagy léghajóján. A katonai léghajós osztály már mosi megteszi az előkészületeket.

Az utolsó mondat egy kissé izgatta a fantáziámat, de azután mégis úgy gondolkodtam, hogy jobb pihenni, mint dolgozni és oda adtam a sürgönyt a szomszédék Pistikéjének, hogy írjon róla karczolatot. Egy órával később Pistike a következő írást nyújtotta át:

— Tisztelt Szerkesztőség! Hallottam, hogy a német császár, a Vilmos császár ur föl fog szállni egy léghajóval és azt is mondták, hogy én irjam be az újságba, hogy hogyan lesz ez a fölzállás, meg hogyan lesznek az előkészületek. Ezt mink föl kaptuk egyszer az iskolában, de nem úgy, hogy a német császár száll és nem hogy egy léghajón, hanem, hogy a főigazgató ur elutazott szabadságra és hogy írjuk meg a fenyvesekről a véleményünket és hogy milyen egészségesek a fenyvesek, csak a kurtaksa sok, de nem muszáj Tátrafüredre menni, mert mink se mentünk, mert a papám ugyan mondta, de csak mondta, mert amikor elmentünk, lett belőle Rákos-Palota és muszáj volt bebutorozkodni és vetünk két kerti gyertyát, mert máskülönben, hogy esett volna mindenféle bogár a csirkepörköltbe, amikor vacsoráltunk.

És a német császárnak könnyű felszállni, mert ha ő parancsolja, hogy fel, akkor egyszerre ott terem a léghajó és ő heül és megy fel. Az előkészületeket is tudom, mert én tudom hogy utazik egy király, mert mindig hallgatom, amikor a papám felolvassa a mamámnak, már azután amikor mondta: A guta üsse meg, már megint úgy megy le a buza, mintha egy olyan tobogánon lecsuszna.

És az úgy lesz azokkal az előkészületekkel, hogy a levegőbe előre mennek a detektívek és megcsipik az anarchista-verebekeket, mert amilyen piszok egy disznó egy ilyen veréb, azt hiszi, hogy ő egy koronázó hercegprimás és felken egy királyt, ami ellen nem lehet tenni semmit. Azután jön az udvarmester és parfümírozza a közönséges levegőt, mert egy király csak nem szítja azt, amit a papám vagy a Braun bácsi. Azután egy felhőre szőnyeget tesznek, ez azért van, hogy legyen amin ruganyosak a léptek és ide az arczszin, amiről az én papám mindig mondja, hogy móka, mert egy ilyen király befizet a lapokba és akkor is ruganyos, ha féllábát utána viszik egy szánkón, mint télen a karácsonyát. Azután felállítják a

fehér ruhás leányokat, akik oda vannak drótozva a felhőkhöz, mert ha ilyen leány lebukik, akkor a német császár fizetheti a kártérítést, mert én azt mindig hallottam a nagyoktól, hogy ha ilyen leány bukik, akkor fizetni kell. (Ez biztosan egy disznóság, mert a papám mindig az orra alatt és mindig németül mondta és ha egy disznóság, akkor a papámtól, aki ezt elolvassa, jó két csárdás pofont kapok, de az nem baj, mert én egy modern vagyok.)

És aztán felsöpörnek, felspritzelnek a felhőn, a rojtokat levágják és az angyalok kara betanulja a „Heil dir im Sieges-Kranz“-ot, meg a „Sang am Aegir“-t.

Én egy kis fiú vagyok, én többet nem tudok, csak azt, hogy a Bleier egy csirkefogó, mert a multkor hittanból azt kérdezték, ki az a Mardocháj, mire a Bleier sugta, hogy egy alagi ló és fizetett 10 : 134. És — jaj, jaj, jaj — nem is volt igaz. Ray.

A francia pénzügyminiszter elutazott.

— Bucusu a pályaudvaron. —

Budapest, augusztus 24.

Caillaux francia pénzügyminiszter vasárnap délelőtt a Szépművészeti Muzeumot látogatta meg, ahol dr. Kammerer Ernő miniszteri tanácsos, a Szépművészeti Muzeum igazgatója fogadta. A termeken dr. Meller Simon, dr. Takács Zoltán kalauzolták a minisztert, aki meglepedéssel nyilatkozott a muzeum praktikus beosztásáról. Figyelmét különösen a magyar tárgyú képek foglalták le.

A francia pénzügyminiszter tiszteletére délután két órakor Széll Kálmán volt miniszterelnök dejeuner-t adott a Park-klubban, amelyen Caillauxné is megjelent. Hivatalosak voltak a dejeuner-re Szechenyi József kereskedelemügyi államtitkár, Nagy Lajos, a képviselőház alelnöke, Stern Jacques francia bankár, gróf Szapáry Pál, Fontenay francia főkonzul nejevel és Bartha Arnold bankigazgató.

A Parkklubból Caillaux a társaság kíséretében a budai királyi várpalotába hajtatott. Hosszabb ideig időztek az egyes termekben és a miniszter elragadtatással nyilatkozott arról a bámulatosan szép panorámáról, amelyet a királyi palota ablakaiból tekintve, a főváros nyújt.

Caillaux nejevel vasárnap délután az 5 óra 5 perczkor a nyugati pályaudvarról induló gyorsvonattal utazott Bécsbe. A főváros előkelő köreiből hamarosan népszerűvé vált francia pénzügyminiszter elutazásának hírére már negyedfél órakor nagy számú érdeklődő közönség sereglett egybe a nyugati pályaudvaron. Itt várakoztak Széll Kálmán, Fontenay vicomte francia főkonzul és neje, gróf Szapáry Pál, Fodor István igazgató, Daróczy Rezső állomásfőnök és a budapesti francia kolónia tagjai közül igen sokan. Negyed órával a vonat indulása előtt automobilon robogott a pályaudvar elé Caillaux nejevel. Kíséretükben volt Stern Jacques. A kocsi elsőül Caillauxné szállt ki, kezében egy remek rózsákból és gyöngyvirágokból összeállított csokrot tartott, amelyvel Wekerle Sándor miniszterelnök tisztelte meg. Caillauxné Széll Kálmán karján ment az első osztályú váróterembe. Itt Louis Francois egy hatalmas, remek szép rózsákból ügyesen gruppirozott csokrot adott át a miniszter feleségének. A csokor szalagját a francia színekből állították össze. Az elbucszás, amely igen szívélyes volt, a Perronon történt. Caillaux sajnálkozva jelentette ki, hogy a szép magyar fővárosban csak így rövid ideig tartózkodhatott. A miniszter feleségével ezután felszállt a 70. számú termes kocsi, amelyet a kormány bocsátott Caillaux rendelkezésére. A kupé ablakaiból nézték a pályaudvaron a hullámzó tömeget, amely élénk érdeklődést tanúsított a francia miniszter és felesége irányában. A vonat megindulásakor a társaság hosszas éljenzésbe tört ki.

— Eljen a miniszter! Eljen Franciaország! — kiáltották. Caillaux és felesége még hosszasan intettek a tovarobogó vonatról a pályaudvaron visszaradrt társaságuk. Bécsig velük utazott gróf Szapáry Pál is.

EGYHÁZAK.

— (Püspökválasztás.) A tiszántuli református püspökség pótválasztásánál tudvalevőleg Dicsőfi József és Erőss Lajos kerülnek szembe egymással. A debreczeni egyház presbitériuma tegnap, vasárnap közgyűlést tartott, melyen a presbitérium tíz szavazatát ismét Dicsőfi Józsefnek adták.

TÁVIRATOK.

Az angol király és Clémenceau.

Marlenbad, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Edvárd király e héten találkozni fog Clémenceau miniszterelnökkel. Az angol király reggelire hívta meg a francia miniszterelnököt.

A spanyol király Párisban.

Páris, augusztus 24. (Saját tudósítónktól.) Csak a jövő héten várták ide a spanyol királyt, de már ma megérkezett. A spanyol király a legszigorubb inkognitóban jött.

Miniszterek találkozása.

Karlsbad, augusztus 24. Izvolszki orosz külügyminiszter és Clémenceau francia miniszterelnök ma délután egy óráig tartó tanácskozást folytattak. — Sturdza román miniszterelnök tegnap ideérkezett.

Clémenceau francia és Izvolszki orosz miniszterek szerdán délelőtt Marlenbadba utaznak. Sturdza román miniszterelnök is valószínűleg odautazik.

UJDONSÁGOK.

Az importált köpenicki kapitány.

A köpenicki kapitány neve rövid idő alatt fogalom lett. A család fogalma. Számítalan karczolat, operette, bohózat és egyéb irodalmi termék szédületes gyorsasággal világhírre emelte Voigt suszter nevét, aki, amikor kis czellájából ismét kikerült a szabadba, az egész világ érdeklődésének középpontjában képzelte magát. Vakmerő fantáziáján azonban Németország mihamar akkora rést ütött, hogy Voigt mester akár attól koldulhatna világeletemben és békésen osztzkodhatna a több-kevesbbé kisebb-nagyobb világcsalók sorsában.

Voigt mesternek azonban eszéjében se volt koldulni menni. Arra gondolt, hogy, amint senki sem próféta a maga hazájában, úgy senki sem hizhat meg annak a portáján, akinek gazsággal fizetett a vendégszeretetéért. Ha már becsapta Németországot, mért ne csaphatná be az egész világot? Az egész világ nem lehet olyan okos, mint Németország, az egész világ busásan fog fizetni neki azért, amiért Németországot becsapta s amiért most Németországot nagybolcsen utilaput kötött a suszter ur talpára.

S a kétségtelenül agyafurt család, miután a saját hazájában sehogyan sem tudta értékesíteni szemenszedett háriádáit, mit is tehetne egyebet, eljön Magyarországra. Magyarország szerinte ott lehet valahol Bécs mellett, de mindenestre a Balkánon és hol volna a hazugságnak, a nagyképi gazságnak a legnagyobb keletje, ha nem a Balkánon, Bécs mellett, szép Magyarországon. Ma estére pedig — hálókocsiban — bejelentette legmagasabb érkezését Voigt mester, a köpenicki kapitány, Voigt, a világcsaló, vagy a köpenicki kalandor, ha így jobban tetszik.

Várták pedig sokan, százan, ezren, annyian, mint egy nagy királyt, neves tudóst, világhíres író — sem várnak. A nagy és izgatott várakozás közben természetesen taktikai hiba lett volna a megérkezés. A köpenicki kapitány pe-

dig nem követ el taktikai hibákat. A köpenicki kapitány jól érti a gseftet. A köpenicki kapitány tehát nem érkezett meg. Majd holnap érkezik meg. Ezzel emelkedik az izgalom, nöl az érdeklődés és felszökik az ázsio.

Holnap pedig meg fog érkezni — esetleg. Nem egészen biztos, mert hiszen a bécsi közvélemény úgy találta orron koppantani szélhá-mossági közutjának első stációján, hogy lehet-séges, miszerint még egy-két napig lesz kény-telen további tournéját elhalasztani. Bécs min-denestire jó példával járt előttünk és kívána-tos lenne, hogy Budapest, annyi rossz után, a mit Bécsből átvett, ezt a nagystilű svihákot is olyan tisztelettel fogadná, mint a szomszéd császárváros. Valóban neveléses lenne, ha Buda-pest közönsége az orránál hagyná vezetni ma-gát egy sehonnaitól, aki, ahelyett, hogy kollégái mintájára, elbujna a világ elől szégyenében, el-lenkezőleg, kiáll a porondra és a becsületes em-berek becsülettel szerzett pénzével honoráltatja a legraffináltabb családok egyikét, melyet vala-ha elkövetett. Soha kiáltóbb szegénységi bizo-nyítványt nem állíthat ki magának a főváros a világ előtt, mintha pénzével és kíváncsiságával tömjénezi körül azt az embert, akitől mindenütt a fajtáját megillető undorral fordultak el a be-csületesek.

Holnap tehát ha megérkezik, fogadjuk őt tüntető távolmaradásunkkal és részesítsük egyébként is abban az elbánásban, mely az ilyen szélhámosoknak — ha még oly agyafur-tak is — kijár. Elégedjünk meg azzal, hogy a németeket becsapta, mért csapjon be bennün-ke? Eleget becsapnak minket a honi svihákok, s ha már minden áron honorálni akarjuk a szél-hámosságot, ott van Illava, Vác és a többi.

Legalább pártfogoljuk a honi ipart.

— Személyi hír. Gróf Hadik János belügyi államtitkár tegnap este Kassára érkezett és ma Ná-daskára utazik.

— A bolgár fejedelem Tátrafüreden. Ferdinánd bolgár fejedelem családjával Erzsébet főher-czegnő látogatására ma automobilon Tátrafüredre érkezett.

— Galambünnepély Ischlben. Tegnap ment végbe a király jubileuma alkalmából Ischlben a galamb-ünnepély, melyet napok óta készítették elő. Tegnap délben 12 órakor a királyi nyaraló parkjában 5 fel-sége, Mária Valéria főherczegasszony és gyer-mekei, Gizella herczegasszony és férje, Lipót bajor herczeg jelenlétében a bécsi galambtenyésztő-klub hódolata jeléül nagyszámu postagalambot bo-csátott fel. Schmidt és Zimmermann, az egye-sület jelenlevő képviselői magyarázták ő felségének a postagalambok használhatóságát. A nyaralóban szükkörül udvari ebéd volt délután. Lipót bajor her-czeg az udvari ebéd után automobilon Salzburgon át Reichenhallba utazott.

— A herczegprimás Budapesten. Vaszary Ko-los biboros herczegprimás Balatonfüredről, ahol a nyarat töltötte el, csütörtökön, augusztus 27-én kísé-retével együtt Budapestre érkezik és állandóan a fő-városban marad. A herczegprimás fogja szeptember 8-án az illói-uti Erzsébet királyné örökimádás tem-pломot felszentelni. A felszentelési, illetőleg zárókö-létféleli ünnepen részt vesz a király is, aki annak ide-jén jelen volt a templom alapkövetétféleli ünnepén is. — Dr. Kohl Medárd püspök tegnap a balassagyarmati új katolikus templom benedikálását végezte és ma szemleutra indult a primási birtokokra. Kohl püs-pök a herczegprimás fogadására csütörtökön a fő-városba érkezik.

— A cázné nem tür óvintézkedéseket. Vannak esetek, amikor a félelem és rettegés oly nagy mér-veket ölt, hogy azok, akiknek élete veszélyben forog, hősökké lesznek. Alighanem így van Alexandra cázné is. A cázné tegnap leányával Ropsában, ahol jelenleg a nagy hadgyakorlatokat tartják, a templom-ban istentiszteleten jelent meg. A cázné elrendelte, hogy semmiféle óvintézkedéseket ne

tegyenek és a lakosságot, valamint a katonaságot is bocsássák be a templomba, akikkel ennél fogva egy sorban volt.

— Vilmos császár légiutja. A „Central Corres-pondenz” udvari körökből arról értesül, hogy Vil-mos császár legközelebb föl fog szállani Parseval őrnagy léghajóján. A katonai léghajós osztály már most megteszi az előkészületeit.

— Egy nagykövet halála. Báró Speck-Stern-berg washingtoni német nagykövet a múlt éjjel meghalt. Báró Speck aránylag még fiatal ember volt s a diplomáciai pályára lépve, néhány év alatt a leg-előkelőbb polozig emelkedett, különös talentum és különös sikerek nélkül, csupán a császár kegyelméből. Ritka szerencséséjét egy véletlennek köszönhet-te, mely elhatározó befolyással volt későbbi pályafutá-sára. II. Vilmos császár mintegy tizennégy évvel ez-előtt vadászatban volt egy sziléziai főurnál, ahol ott volt báró Speck is, akkor még szerény erdőtisztcske. A császár a vadászatban egy szavast lött, amely nem sebesült meg halálosan, hanem a halastóba ugorva, menekülni akart és el is menekült volna, ha nem lett volna ott báró Speck. A fiatal ember utána ugrott a szarvasnak, elérte és a vadászkesét beledöfve, ki-czipelte a partra a császárnak. II. Vilmost annyira meghatotta ez a szolgálatkészség, hogy rövid idő mulva báró Speck, akinek pedig semmi diplomáciai gyakorlata sem volt, már német főkonzul volt Bom-bayban, ezelőtt hét esztendővel pedig a fiatal diplo-matát a németek nagy meglepetésére, washingtoni nagykövetté nevezte ki a császár. Ebben az állásá-ban a német arisztokrácia és az agráriusok részéről igen sok támadásban volt része; szemére hányták, hogy a felesége amerikai nő és így nem volna sza-bad neki Amerikában működni, hogy nincs semmi tekintélye és hogy megalázó bánásmódban részesül Roosevelt részéről. Mindez azonban nem rendítette meg a császár bizalmát. II. Vilmos nem törődött még azzal sem, hogy washingtoni képviselőjét Ameriká-ban általában csak Speckie (pontocska = semmicske) guny néven ismerték.

— A szerb trónörökös magyar földbirtokos. Nagyváradról érkezik a tudósítás, hogy György szerb trónörökös számára birtokot vásárolnak. A trónörökös nagyapjának, Karagyorgyevics Arzénnek Aradmegyében Bokszegezen régebben volt egy kis birtoka, mely azóta magyar kézre jutott. Most ezt akarják a szerb trónörökös számára vissza-vásárolni. A budapesti szerb konzulátus utján már megkezdődtek a birtokvásárlásra vonatkozó lépések s már meg is kezdték a tárgyalásokat, amelyek ha-marosan eredményre vezetnek. A Márkaszkék és Mo-csirla közötti területek megvásárlására nézve nagy akadály, hogy azok a kiszemelt erdőségek a nagy-váradi püspökség birtokaihoz tartoznak és így azok megvásárlásáról szó sem lehet. A közvetlen szoms-zsádságban levő földterületek azonban a kisbirtokos-ság tulajdonában vannak és ezekre nézve most folyik az alkudozás.

— Lajos napja. Holnap, kedden, augusztus 25-én, Kossuth Lajos nevenapján, az ország sok he-lyén tartanak emlékünnepet. A szentgotthardi ma-gyar asztaltársaság délután négy órakor ünnepélyt tart, melyen Csaplovics Elemér mond ünnepi beszé-det. Czegléden a szokásos ünnepséggel tegnap, va-sárnap ülték meg az évfordulót. Az ünnepi gyűlést B. Molnár Elemér igazgató nyitotta meg hosszabb beszéddel, majd dr. Dobos Sándor méltatta magas szárnyalású szónoklatban Kossuth Lajos halhatatlan érdemeit. Ezután Udvardy Károly 48-as honvédtiszt olvasta fel visszaemlékezéseit a szabadság-harczról. Majd dr. Molnár Zoltán tartott szabad előadást: Kossuth a számkivetésben czimmel. Nyom-ban ezután az ünnepelő közönség zászlókkal és zenekisérlettel a Kossuth-szoborhoz vonult, ahol dr. Do-bos Sándor beszéde után Halász Rózsika, Ha-raszthy Juliska, Herczegh Juliska és Kiss Juliska koszorút helyeztek a szoborra. Vég-h Lajos tárogatón hazafias dalokat adott elő. Este 8 órakor ünnepi vacsora volt a Kossuth-Körben.

— A Sipka-szorosbeli harc évfordulója. Szó-fiában a Sipka-szorosban lefolyt harc évfordulója al-kalmából ma délelőtt gyászistentisztelet volt, amelyet Te Deum követett. Az istentisztelet után megkoszo-rúzták a szabadító czár emlékszo-brát

— Csapatszemele. Gróf Üxküill-Ghyllen-band Sándor hadtestparancsnok Székesfehérvárra érkezett és szemlélet tart a Székesfehérvárott állomá-szó és a környéken táborozó csapatok felett. Este a Magyar Király-szállóban tiszteletére banquet volt.

— A hadsereg kormányozható léghajója. Egy bécsi bankár, mint ezt egy táviratunk jelenti, a közös hadügyminisztériumnak ötszáz ezer koronát ajánlott föl egy osztrák-magyar katonai léghajó elő-állítására. Az adományozó az ígért összeget, szük-ség esetén, hajlandó kétszeresre emelni. Illetékes he-lyen még nem döntöttek az adomány elfogadása tár-gyában.

— Varsányi Gyula temetése. Az Erzsébet ki-rályné-szanatóriumban elhunyt Varsányi Gyula holttestét tegnap leolmozott koporsóban a nyugati pályaudvarra vitték, ahonnan Balassagyarmatra szál-lítják. Temetése is ott fog végbemenni, de ennek ideje még nincs megállapítva.

— A Danmark-expedíció hazaérkezése. A Danmark-expedíció három tagjának, köztük Erichsen Myliusznak tragikus sorsáról ismételten adtunk hírt. Most ennek az expedíciónak hazaérkezéséről és ünnepi fogadtatásáról érke-zik hír Kopenhágából. Az expedíció tagjai, akik a nagy veszedelmeket kikerülték és szerencsésen túlélték, tegnap érkeztek Kopenhágába. A „Danmark”, mindenféle járművektől körülveve, a gyász jeléül felárbóczra eresztett lobogóval lassan evezett be a kikötőbe, ahol beláthatlan embertömeg üdvözölte. Amikor a hajó parancs-noka, Trote hadnagy, ki Erichsen halála után az expedíció vezetését átvette, a partra szál-lott, az emberek vállukra emelték és diadalmen-etben hordozták körül. A visszatérő expedíció tagjait, számszerint huszonötöt, köztük két esz-kimót, egy bizottság az egyetem dísztermébe vezette, ahol a királyi pár, a herczegek és her-czegnők, valamint György görög herczeg meg-érkezése után az expedíció tiszteletére rende-zett ünnepélyt tartották meg. Amidőn a hajó kikötött, Christensen miniszterelnök a hajó fe-délzetére ment, üdvözölte az expedíció tagjait és a király üdvözlését is tolmácsolta. Miután a hajó kapitánya köszönetet mondott az üdvözölő szavakért, az expedíció tagjai partra szálltak, ahol ezekre menő tömeg lelkes ovációkban ré-szesítette őket. Délután az egyetemen ünnepély volt, amelyen az egész királyi család, a minisz-terek és magas méltóságok, valamint az expe-díció résztvevőinek hozzátartozói vettek részt. Varming rektor beszédet mondott, amelyben tör-ténelmi visszapiillantást vetett a grönlandi ku-tatásra és lendületes költeményben mondott kö-szönetet azon három férfinak, akik bátor mun-kájuk közben meghaltak, valamint az expedíció többi tagjainak is azért, amit Dánia becsülete érdekében tettek.

— Az elhunyt főpap levelei. Vézinger Károly, a minap elhunyt esztergomi prelátus-kanonok hagyatékának felvétele alkalmával az egyik fiókban a többek közt két zárt levelet találtak. Mindkét levél borítékján a czimzés után ez a jelzés volt: „Halá-lom után kézbesítendő”. Az első levél egyik budai katolikus ifjúsági egyesületnek, a másik a kar-meliták budapesti rendházának szült. A főpap utolsó óhajtásához képest kézbesítették a leveleket, melyek közül az elsőben tízezer és a másodikban négyezer korona készpénz volt. A hagyományozó alapítványul hagyta mind a két összeget.

— Ellopott Van Dyck-kép. A bécsi Harrach grófi képtárból Van Dyck egyik értékes festményét, amely-nek „Gyermekek-fejek” a czime, ellopták. A tolvaj semmi nyomot nem hagyott hátra. A képet kiemelte a keretből. Egy körülbelül 20 éves fiatal embert gya-nusítanak, aki hosszabb ideig tartózkodott a kép-tárban.

— Botrány egy templomban. Cseh lapok közlik, hogy Klitschnában az ottani katolikus templomban tegnap nagy botrány volt. A község önkéntes tűz-oltótestületének egy tagját temették és Seidl plébá-nos megtagadta az egyházi szertartást, mert az ön-kéntes tűzoltók nem akartak Urnapján az egyházi körmenetben résztvenni. E miatt nagy lett az izga-gottság s a községbeli nép a templomba csődült és szidta a plébánost. Az önkéntes tűzoltók fenye-getései elől Seidl a sekrestyébe menekült, mert külön-ben bizonyára megverték volna. Ilyen előzmények után a plébános beszentelte a koporsót

— **Stambul lángokban.** Oriási tüzvész keletkezett tegnap délután Stambulban, amely még most is dühöng, több irányban terjed és beláthatatlan, hogy mekora pusztulást fog még okozni. A tűz, így jelenti ezt egy konstantinápolyi távirat, a Mohamed szultán városrészben tört ki az Atbazar-negyed egyik népiskolájában. Majdnem ezzel egyidőben öt más helyen is tűz támadt, ami valószínűvé teszi azt, hogy gyújtogatók műve az egész nagy veszedelem. Eddigél harmincz fából épült családi ház és kétezernél is több bolt hamvadt el. Sok ezer ember hajléktalan, majdnem mind földhözragadt szegények. A kár igen nagy és biztosítás révén sem térül meg, mert a biztosító-társaságok a faházak biztosítását sohasem fogadták el. Tegnap éjjel még lánggal égett az egész városrész. Perából borzalmasan szép látvány volt nézni az égő negyedet. Nappali világosságot árasztott Stambulban a tüzvész és mivel tegnap ülték meg a próféta menyemenetelének ünnepét, a minaretek is mind ki voltak világítva. Hajnal felé hat óriási lángoszlop emelkedett föl s az óváros egy lángtenger volt. Ma reggelre sikerült megfékezni a tüzet. Széchenyi pasa személyesen vezette tüzoltóit, akik emberfeletti önfeláldozással dolgoztak. Az európaias szervezett és kitűnően fegyelmezett tüzoltóság egész utcákat lerombolt, hogy gátat vessen a tűz terjedésének. Biztosra veszik, hogy gyújtogatók műve volt a nagy pusztulás. Majdnem kétségtelen, hogy a kiszabadult gonosztevők, köztük a hírhedt Janguendis Pero nevű görög rabló keze volt a büntényben. Janguendis szervezett gyújtogató bandájának valamennyi tagja szabadon van.

— **Halászköz és hajók katasztrófája.** Igen sok angol és francia hajó vesz részt minden esztendőben az újfundlandi halászatokban. Nem is mulik el esztendő, hogy sok halász ott ne lelje szomorú végét veszedelmes halászatokon. Az idén azonban az eddiginél nagyobb áldozatot követelt a tenger. Három francia hajó, a „Marseillaise”, a „Bordelaise” és „Alice et Paul”, amelyek még márciusban hagyták el Cancale kikötőjét, nyomtalanul eltűntek. Ugy az újfundlandi gyarmati kormány, mint a francia tengerészeti minisztérium már hivatalosan is kutatást indított az eltűnt hajók után, de eredménytelenül. Valószínű, hogy a három hajó hetvennyolcz embert számláló személyzetével együtt, a nyár elején dült nagy viharok alkalmával elpusztult. A bretagnei Sant-Maloban, ahová a három hajó tartozott, leirhatatlan kétségbeesés uralkodik. Minthogy hivatalos részről a hajók elpusztulását biztosnak tekintették, már gyászistentiszteletet is tartottak az elpusztult szerencsétlenekért. — A „Karl Josef” nevű osztrák postahajó, ezt jelenti egy Bukarestből érkezett távirat, a tirsovai kikötőben összeütközött a „Vogoderul” nevű hadihajóval és mindkét hajó erősen megsérült. A révparancsnokság szigorú vizsgálatot indított. — Még egy hajókatasztrófáról hoz hírt Krisztiániából a táviró. A „Folgefrunnen” nevű északi gőzös szombaton egy sziklához ütközött és három perc alatt elmerült. A gyors segély dacára sok utas a tengerbe fullt. Az áldozatok számát még nem tudják, de eddig tizenkét holttestet húztak ki a tengerből.

— **Fegyelmű egy főkapitány ellen.** Hajduböszörményben a város tegnapi közgyűlésén a tárgysorozat előtt Paksy Károly ügyvéd és városi képviselő szabálytalanságokkal és visszaélések elkövetésével vádolta meg Kelemen Gábor rendőrkapitányt. A főkapitány lemondott állásáról. A közgyűlés elhatározta, hogy fegyelműt indít a főkapitány ellen és lemondását a felsőbb hatóság intézkedéseig tudomásul veszi, egyuttal intézkedik a helyettese iránt.

— **Elfogott sikkasztó.** Kern Artúr, a sziszeki hitelbank igazgatóját, aki bankjának kárára 40.000 koronát sikkasztott és Fiume felé szökött, ma a fiumei rendőrség egyik előkelő étteremben villásreggeli közben letartóztatta. A sikkasztót az esti gyorsvonattal Zágrábba kísérik és átadják az ottani rendőrségnek.

— **Gyilkos hivatalnok.** Marseilleben ma reggel egy 60 évesnek látszó örmény asszony összedarabolt holttestére találtak. Egy Tasso nevű hivatalnok jelentkezett a rendőrségnél és bevallotta, hogy ő ölte meg az asszonyt, mert annak 600 frankját elkártyázta és midőn az asszony visszakövetelte tőle a pénzt, megölte azt.

— **Öngyilkos orvostanhallgató.** Megrendítő öngyilkosság történt ma este a fővárosban. Egy fiatal, szép reményekre jogosító élet vált semmivé egy rettenetes betegség halálos depressziója alatt. Az öngyilkos Bozók Lajos orvostanhallgató, Bozók Lajos nagyváradi jogakadémiai igazgató fia. A fiatal ember tegnap reggel érkezett a fővárosba betegen. Vizsgáznia is kellett volna s ahogy megérkezett, azonnal az egyetemre sietett, ahol terminust kért és le is fizette a vizsgadíjat.

Dolgai végeztével azonban ismét eszébe jutott betegsége és ma reggel kiment a Klinikára, hogy megvizsgálta magát. A vizsgálatot végző tanár megállapította, hogy a fiatalembernek súlyos természetű vérbaja van és higanykurát rendelt neki.

A receptből a szerencsétlen, alig 22 éves fiatalember természetesen megtudta, hogy mi a baja és ez a szörnyű bizonyosság teljesen lesújtotta. A Klinikáról a kétségbeesett fiatalember céltalan bolyongásokra indult. Haza nem ment, hanem szörnyű lelki kétségek között, a halál gondolatával járt-kelt a városban. Végre fölkereste egy barátját, Maimke Egon orvostanhallgatót, akivel együtt akart készülni a szigorlatra.

A kétségbeesett fiatalember elmondta barátjának szerencsétlenségét és közölte vele, hogy agyon fogja löni magát. A jóbarát azonban vigasztalni kezdte és minden rábeszélő erejével bizonyította előtte, hogy baja gyógyítható, nincs tehát oka az öngyilkosságra. A fiatalember végül látszólag meg is nyugodott és azzal vált el barátjától, hogy ma este 7 órakor felkeresi és megkezdik a tanulást. Este azonban Bozók Lajos nem látogatta meg Maimke Egont. Az elmaradás nagyon aggasztotta Maimket, mert barátját nagyon szótartó embernek ismerte. Elhatározta tehát, hogy felkeresi őt bányájának, dr. Bozók Kálmán közalapítványi igazgatójának lakásán.

A háznál senki sem volt otthon, de a barátját kereső fiatalember a konyhaajtót nyitva találta és belépett. A konyha padlóján aztán, nyitva, véresen meg is találta szerencsétlen barátját. A megrémült fiatalember lármát ütött, az összesítő háznép a mentőkért is telefonált, akik azonban már csak a beállott halált konstatálhatták. Irást az öngyilkos fiatalember nem hagyott hátra. Késégtelen azonban, hogy tettének oka a rettenetes betegség. A szerencsétlenségről táviratilag értesítették a szülőket. Az öngyilkos holttestét beszállították a halottaskamrába.

— **A „poste-restante” levelek alkonya.** A poste-restante levelek mindig népszerűek voltak szerelmesek, sikkasztók és sötétben bujkálók előtt. A legkényelmesebben lehetett levelet váltani, gondolatokat közölni és kicserélni úgy, hogy a címzett is ösmertelen maradt és a levélíró is. Ennek a kényelemnek, hogy ne mondjuk fényűzésnek, most véget vet egy miniszteri rendelet — egyelőre csak Belgiumban. A belga postán ezután nem közvetítenek leveleket, csupán olyanokat, amelyek teljes névvel és címmel vannak ellátva. Erre a belga postaügyi minisztert az alábbi dolog készítette: A miniszternek szokása, hogy inkognitóban meglátogatja a postahivatalokat, hogy lássa, rendesen végzik-e a szolgálatot. Néhány héttel ezelőtt a brüsszeli postahivatalban járt és csodálkozással látta, hogy egyik osztálynál nagy tolongás van s csupán jókedvű fiatal emberek és fiatal lányok igyekeznek a rácsához. Visszament a minisztériumba és megparancsolta, hogy vizsgálják meg, mit jelent az a tolongás, miféle fiatal emberek és lányok szorongtak a rács körül. Amikor a vizsgálat befejeződött és a miniszternek megjelentették, hogy az ifjúság poste-restante levélért jött, még hozzá valószínűleg szerelmes levélért, a miniszter éktelen haragra gyuladt. Kijelentette, hogy a postához nem méltó feladat a szerelmes levél kézbesítése, még erősebb kifejezést is használt s ezért megtiltja, hogy más poste-restante levelet kiadjon a posta, mint amely teljes névre szól, tehát komoly. A miniszter megvan győződve róla, hogy ezzel véget vet a szerelmes levelek áradatának és megmenti az ifjúság erkölcsét.

— **A mérges gomba halottja.** Vigyázatlanság áldozata lett Honvéd József felhártpataki lakos. Ugyanis az erdőbe ment ki gombát szedni és miután a mérges gombát nem ismerte, a talált gombákat megőzte és annak elfogyasztása után nagy kínok között meghalt.

— **Pör egy szerb röpirat miatt.** A berlini kereskedelmi törvényszék előtt egy olyan botránypörre van kilátás, amely élénk világszerte fog vetni a szerb külügyminiszterium furcsa üzemeire és a nagy-szerb forradalmi propagandára is, hacsak a szerb kormány az utolsó pillanatban ki nem fizeti azt az összeget, amelyet a szerb kincstárón követel egy berlini könyvkiadó. A keresetben el van mondva, hogy a Krausz Vilmos-féle berlini könyvkiadó cégénél a berlini szerb követség diplomáciai ügyvivője kinyomatott 10.000 példányban egy röpiratot, amelynek címe: Szerbia és a macedóniai forradalmi mozgalom. Szerzőül dr. Markuse berlini ügyvéd volt feltüntetve. A röpirat által a szerb külügyminiszterium a német birodalmi sajtóban hátszát akart megindítani Ausztria-Magyarország Balkán politikája ellen. Első olvasásra világos lehetett még a felületes bíráló előtt is, hogy a német nyelvű, darabos és idegenszerű stilusu röpirat, amely hemzseg a nyelvtani hibáktól, nem Markuse berlini ügyvéd irodalmi szárnypróbálgatása, hanem a szerb külügyminiszterium férczelménye. Tényleg Markuse ügyvédnek nagyon kevés a köze ehhez a brosürához. A kereset elmondja, hogy Gojko Milovanovits, a szerb sajtóiroda egy berlini élősdije volt a közvetítő. Ő felkereste Markuse ügyvédet s felszólította, hogy fordítson le egy szerb röpiratot németre, melynek szerzői Simics Svata szófiai szerb követ és Jovanovits Josta cettinjei diplomáciai ügyvivő. Munkájáért egy bizonyos összeget kapott előlegül dr. Markuse és megígérte neki Gojko Milovanovits, hogy meg fogja kapni a Sveti Sava harmadik osztályu rendjelét. Markuse elfogadta az ajánlatot, csak azt kötötte ki, hogy a röpiratból ki kell hagyni egyes éles kifakadásokat és támadásokat a balkáni Habsburg-politika ellen és a bolgár fejedelem ellen irányuló gyalázkodásokat. Azt is feltételül szabta Markuse, hogy a berlini könyvkiadónál a szerb követség vagy a belgrádi kormány írásban rendelje meg a röpirat kinyomatását. Ezt az utóbbi feltételt sem dr. Markovits, a szerb propaganda vezetője, sem Bogicsevics berlini szerb diplomáciai ügyvivő nem akarta teljesíteni s ekkor Milovanovits Gojko tanácsára a berlini szerb követség telefonon adta a megrendelést a könyvkiadónak, amely beerte ezzel, de a megrendelés felvételekor tanukról gondoskodott. Az üzlet létrejött s most a körül folyt a szó, hogy mely kifakadások hagyandók ki s e részben levélváltás indult meg dr. Markuse, Simics Svata és Jovanovits Josta között egyrészt, másfelől a berlini szerb ügyvivő és a belgrádi külügyminiszterium között. Levelekben sem Simics, sem Jovanovics nem válogatta meg szavait, sőt ellenkezőleg, mind a ketten a legéktelenebb módon ócsárolták Ausztria-Magyarország Balkán-politikáját és Bulgáriát, ugyszintén a két állam külügyi politikájának vezető személyiségeit. Különösen Simics tüntette ki magát ebben s elhalmozta Bulgáriát és Ferdinánd fejedelmet szitkokkal, holott ő Szófiában akkreditált követe Szerbiának. E levelek egyike-másika Markuse útján a felperes könyvkiadó cég birtokába került és az mellékelte a keresethez. 10.000 példányt rendeltek a röpiratból s alig került eladásra egy néhány s most a Krausz-féle könyvkiadó vállalat nyomtatási költségek fejében darabonként egy márkát követel a szerb államkincstártól. Valószínű, hogy a belgrádi kormány sietni fog kifizetni az összeget.

— **Sikkasztó gyógyszerári laboráns.** A ruttkai csendőrség letartóztatta Gazda Antal budapesti születésű laboránst, ki legutóbb Salgótarjánban az ottani gyógyszerárban működött, ahonnan 1800 korona tartalmu levél elsikkasztása után Budapestre szökött, hol a pénzt elverte, aztán Zsolnára utazott és ott munkát nem kapva, gyalog jött Ruttkára és ott egy odaváló köfőjőnél napszamos munkát vállalt. A budapesti rendőrkapitányság köröző levele folytán a ruttkai csendőrség nyomozást indított és a nevezett vállalkozónál ráakadt Gazdára és letartóztatta. Gazda beismerte tettét és mentéségül nagy nyomorát hozta fel. A csendőrség Salgótarjánba szállította.

— **Házasságok.** Fleischmann Béla eljegyezte Südfeld Paulát Budapesten. Spielmann Samu e hó 23-án eljegyezte Schuhmann Teruskát Budapesten.

Dr. Mudovátz Károly tegnap vezette oltárhoz Wenz Miczit, Wenz örnagy leányát.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műörás ékszertelepen, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmertve küldetik.

— **Keresztelő az utcán.** Többször megemlékezünk arról a háborúságról, amely a Fiume közelében levő Drenova község lakossága és az egyházi hatóság között kitört s amelynek következtében a drenovaiak lelkes nélkül maradtak. A község lakói most elhatározták, hogy a keresztelőket maguk fogják végezni. Tegnap történt az elő keresztelő a drenovai templom előtti téren. A nevezetes eseményre a község egész lakossága összegyűlt, sőt Fiuméből is igen sokan rándultak át, hogy a nem mindennapi aktus szemtanúi legyenek. Két leánycecsemőt kereszteltek meg: az egyik Petrovics Romuald községi bíró leánya, aki az Alma nevet kapta, a másik gyermek pedig Cergogna Ferencz nevű polgár csecsemője, aki a keresztelésben a Stefánia nevet kapta. A keresztapai tisztséget négy drenovai polgár látta el és a szertartást is egy idősebb polgár-ember végezte.

— **Vasárnapi csendélet.** Ifj. Tatai János lakatos, segéd egy barátja és bátyja társaságában tegnap este hazafelé tartott. A Meder-utca 8. számú ház előtt a társaság összeszólkózott Sass István gyári munkással, aki gyilkosságért már büntetve volt s a kültelek rettegétt alakja. Sass belekötött a társaságba és késével háromszor mellbe szúta Tatait, aki összeesett s néhány perc múlva meghalt. Sass Istvánt ma reggel letartóztatták. — **Ordasi János kocsi** tegnap este a Madách-utca 4. szám alatti lakásán öccsét, Ordasi Ferenczet késével hátra szúrta, úgy, hogy annak belei kifordultak. A halálosan sebesült embert a Rókus-kórházba vitték. Ordasi Jánost a rendőrség letartóztatta. — **Ujpesten éjfél** tájt a Rózsa- és Ór-utca sarkán levő vendéglőben nagy verekedés volt. Mire a kavardásnak vége lett, több ember több sebből vérezve feküdt a földön. Halálosan megsérültek: Ádám Mihály, Kovács István, Beseics Béla asztalossegédek. Vukmann Sándor 1609. számú rendőr a verekedőket szét akarta választani, közben azonban őt is hátra szúrták. Sebe igen veszedelmes. A szurkálók közül az éi folyamán az újpesti kerületi kapitánysághoz előállították Ádám Lajos és Ádám Sándor asztalossegédek. — **A Bulcsu- és Bajza-utca sarkán** Lampert Ernő kőműves és Mari István napszámos ittas állapotban kölcsönösen összeszurkálták egymást. Mind a kettő kórházba került.

— **Nagy sikkasztás Németországban.** Frankfurtban a Mitteldeutsche Kreditbank szelvénypénztáránál elkövetett nagy sikkasztásoknak jöttek nyomára. Glotmann pénztáros, miután töredelmes vallomást tett, föbelőtte magát. A bank vesztesége 500.000 márka. Tekintettel a bank folyó évi nagy nyereségeire, valószínű, hogy a veszteség nem fogja jelentékeny mértékben redukálni a folyó évi jövedelmet.

— **Lövöldöző soffőr.** Kiss Ernő soffőr szombaton este a Hungária-körút és Tábornok-utca sarkán összeveszett Puskás András 42 éves fuvarossal, majd revolvért rántott elő és nyakszirtén lötte a fuvarost. A soffőr azután fölugrott autómobiljára s elrobogott. A súlyosan megsérült fuvarost a mentők a Bethesda-kórházba szállították. A rendőrség még tegnap délelőtt kinyomozta a lövöldöző soffőrt, aki beismerte tettét és a főkapitányságon elmondotta, hogy szombaton este Rákosszentmihályról hozta be a fővárosba urnóját, Petrás Sári színésznőt. A Hungária-körút és a Tábornok-utca sarkán egy utcagyerek a revolvért ültögette urnójára, majd csufondáros szavakkal gumolta azt. Később a kövezetről felkapott göröngyökkel megdobálta a színésznőt, mire ő — a soffőr — megállította az autómobilját és el akarta fogni a gyereket, hogy megfenyítse. Az azonban elfutott s a soffőr hosszas üldözés után se tudta elfogni. Ekkor visszatért az autómobilhoz, de utközben Puskás András, aki arra hajtott és látta az egész jelenetet, ostorával többször végig vágott a hátán. Az inzultra revolvért rántott elő és a kocsi felé lött. Kijelentette azonban hogy a lövéssel csak ijeszteni akart. A soffőrt vallomása után szabadlábra helyezték: a nyomozás megindult.

— **Sikkasztó könyvelő.** Zsifkovicz Mladen, a szabályi takarékpénztár könyvelője szüleinél Óbecsén szabadságon volt. Távollétében az igazgatóság rájött, hogy 6000 koronát sikkasztott. Zsifkoviczot felhívták, hogy az összeget térítse vissza. Zsifkovicz most atyja nevére hamisított váltóval próbált pénzt szerezni. Közben a takarékpénztár feljelentette az újvidéki vizsgálóbírónál, kinek rendeletére Zsifkoviczot Óbecsén letartóztatták, honnan ma Újvidékre hozták. Zsifkovicz beismeri bűnét.

— **Végrehajtó a diszelőadáson.** Kellemetlen kis incidens történt tegnap Marienbadban, ahol a bayreuthi operatársulat diszelőadást tartott. A diszelőadáson Edward angol király is megjelent. Burrián énekelte Szigfriedet. Előadás közben megjelent egy végrehajtó és négyezer korona tartozás fejében lefoglalta Burrián óráját, ékszerét és készpénzét. Burrián ugyanis megígérte, hogy a gráci iünnepi játékon részt fog venni és meg nem jelenése esetére négyezer korona kötbér volt kikötve. Burrián nem ment el és ezért most követelik rajta a kötbért. Burrián azt állítja, hogy Dippel newyorki és Weingartner bécsi igazgatók magukra vállalták ennek az anyagi kötelezettségnek rendezését.

— **Az asztalossegédek kizárása.** Az asztalosmesterek ipartestülete által az asztalosmunkások kizárására hozott határozatot a főváros asztalosmesterei még nem hajtották végre teljes számban. Szombaton csak néhány műhelyben adták vissza a munkások könyveit, a mesterek nagy része azonban mára halasztotta a kizárást. Igen sok asztalosmester van, akik nem tagjai a szövetségnek; ezeknek túlyomó része, ha a munkások a régi rend alapján dolgozni akarnak, munkába állítják őket. Így például Steinschneider Jakabnak, a Király-utca 77. sz. a. lévő gyárában tizenhat régi munkást visszavettek és tizenhat újat alkalmaztak. A tizenhat régi kilépett a szakszervezetből. Ide, miután a kizártaktámadástól tartanak, a gyáros kérésére rendőröket küldtek, akik a gyárat őrzik. A szövetség egyáltalán nem engedi meg tagjainak, hogy dolgozhassanak, még akkor sem, ha a munkások kilépnek a szakszervezetből. Ma délelőtt a mesterek ellenőrzőbizottságot alakítottak, amely megvizsgálja, hogy hol hajtották végre a határozatot. A munkások abban biznak, hogy a mesterek közötti egyenlenség lehetetlenné teszi a tervezett akciót és így egyelőre várakozó állápontra helyezkednek.

— **A kolera pusztításai.** Megdőbbentő adatokat tartalmaz egy Pétervárról érkezett távirat a kolera pusztításáról. E távirat szerint augusztus 14—20-ig nem kevesebb, mint 1145 koleraeset fordult elő. Ezek közül ötszáz tizenhét halálos kimenetelű volt. Julius huszonnegyedik, vagyis a járvány kitörése óta kétezerhuszonnegy meghetegedés és ezek közül kilencszáz haláleset fordult elő. A kormány mindent elkövet, hogy utját állja a rettenetes járványnak, de egyelőre a veszedelem okát sem tudják megállapítani.

— **Pinczerek és kávéosok harca.** A kávéosok mozgalma ügyében a budapesti kávépartársulat elnöksége a következő jelentést adta ki:

Az ipartársulat elnökségéhez a szombati estig beérkezett jelentések szerint tizenhat kávéház személyzete csatlakozott a „sárga” egyesülethez. Berger Leó alelnök a választmányának szombati ülésén kijelentette, hogy az ipartársulat akciója jórészt befejezettnek tekinthető, amennyiben a kávéházi személyzet nagy része belátta, hogy tisztességes és békés munka mellett nincs szüksége a szakszervezet gyámkodására. Az ipartársulat számottevő tagjainak elődása szerint egy-egy pinczér „pártadó, ellentállási díj, lapilleték” és számos más hasonló czímen havonta nyolcz korona terhet viselt, tehát még egyszer annyit, mint amennyit egy-egy kávéipartársulati tag tagsági díj czímen fizet. A jóra való munkások most már megszabadultak ettől az indokolatlan és súlyos teherrel. Némai ipartársulati elnök sürgönyileg tudatta az ipartársulattal, hogy e héten hazaérkezik és átveszi az ügyek vezetését.

— **Öngyilkos uriaszony.** Az Aréna-uti villamos társaság egyik titkárnak, Feldenreich Kornélnak fiatal felesége ma este Aréna-ut 23. szám alatt lévő lakásának fürdőszobájában morfínnal megmérgezte magát és meghalt. Tettének oka súlyos természetű idegbaj.

— **Merénylő munkás.** Ma este hat órakor Rácz István, a kőbányai dohánygyár egyik munkása, rálött Fingera Gusztáv munkafelügyelőre, akinek a golyó a mellébe furdott és életveszélyesen megsebesült. A merénylő oka az volt, hogy a munkafelügyelő kedvezőtlen véleményt adott az igazgatóságnak egy béremelést kérés folyamodványra vonatkozólag, amelyet több munkás nevében Rácz István nyújtott be. A kérévnyt elutasították, mire Rácz ma este ráesett a munkafelügyelőre és lelőtte. A merénylőt letartóztatták.

A rendszerem abból áll, hogy angol és francia gyári raktárakban vásárolt 3-6 méteres legujabb divatu minta gyapjuszövetekből mőték szerint készítik: **finom öltönyt... 21 frtért** **nyugon finom prima öltönyt 26**

— **Öngyilkos huszártiszt.** Szánthó Béla honvédszázados, ki csak a minap vonult be betegsége miatt élvezet egy évi szabadságáról, ma délután Pécssett revolverrel agyonlőtte magát. Szánthó, ki a pécsi huszárezred legkitünőbb lovasa volt, betegsége miatt követte el tettét.

— **Zátonyra jutott hajó.** A Hardanger Söndhordlände Dampfergesellschaft tulajdonát képező Folgefonden nevű gőzös e hó 22-én Skahanevik mellett zátonyra jutott és három perc alatt elsüllyedt. Hírlík, hogy 85 utas volt a hajón és közülök 30 meghalt. Eddig 15 holttestet találtak, köztük a legénységhez tartozó öt emberét.

— **Nagy sacharin-csempészet.** A gráci Tagespostnak táviratozzák Zágrárból, hogy Daruvárott nagy sacharincsempészésre jöttek rá, amely már évek óta folyik. A sacharincsempészek Daruvárról árasztják el egész Ausztriát és Magyarországot sacharinnal. A rendőrség a Schmidt W. I. és Sedivi Ferencz cégénél könyveket kobozott el, amelyekből kiderült, hogy Daruvárról éveken 100 mm. sacharint csempészték be Magyarországra, illetőleg Ausztriába. Eddig el háromszáznál több sacharinkereskedőt sikerült kinyomozni.

— **Bombák egy felsőbb leányiskolában.** Pétervárott a Wasili Ostrow városrészben az ottani felsőbb leányiskolában egy házkutatás alkalmával több bombát találtak, amelyeknek irtózatoss nagy a robbanó erejük. A vizsgálatot megindították.

— **A rendőr kardjába szaladt.** Tamaskovics János rendőrnél a bur vasut alkalmazottai tegnap este panaszt tettek, hogy egy villamos kocsi ablakait az újpesti Tél-utca sarkán beverték. A rendőr a helyszínre ment s ott találta részegen Kápolnás Ferencz volt kalauzt, aki be is ismerte, hogy ő verte be az ablakokat boszúból, mert elbocsájtották. A rendőr felszólította Kápolnást, hogy kövesse, mire az bottal, majd bicskával támadt a rendőrré. A rendőr önvédelmére kardját tartotta maga elé s Kápolnás vak futtában beleszaladt a kardba. Életveszélyes sérülésekkel a gróf Károlyi-kórházba vitték.

— **Tűzvizsgálat a Berg-féle gyárban.** A Berg-féle budapesti ásványolajgyár részvénytársaság telepén tegnap délelőtt tartották meg a tűzvizsgálatot. A bizottság a legrészletesebb vizsgálat után megállapította, hogy a tűz az ásványolajpároló kazánok egyik levezető csövénél támadt. A cső forrasztása helyén ugyanis valahogyan egy kis hézag keletkezett, ezen át kiömlött a nyers olaj, illetőleg a benzín s meggyuladt. Az égés azután gyorsan átterjedt az egész pároló csoportra. A bizottság véleménye szerint a tűz keletkezése a véletlennek tudható be; felelősségre nem lehet vonni senkit. A kár összesen ezeröttszáz korona. A bizottság a szakértők meghallgatása után a hasonló tüzesetek megakadályozása végett a technikai berendezés terén több óvintézkedés megtételét fogja javasolni.

— **Renitenskedő őszerekek.** Lauró Ferencz, Horváth József és Mőker József detektívek tegnap házkutatást tartottak Koller Izidor Telekytéri szibárus, ismert orgazda üzletében és ott több gyanus eredetű tárgyat lefoglaltak. Erre Koller Izidor és a családja, nevezetesen apjuk, Koller Ármán, a testvérei: Ilona és Elza nagy sivalkoddással nekitámadtak a detektíveknek és ütlegettek őket. A nagy lármára mintegy háromszáz főből álló tömeg gyűlt össze, őszerekek, csavargók, akik bicskával fenyegették a detektíveket, akik bottal tartották vissza a tömeget. Már-már szorongatott lett a helyzetük, mikor az 1338. számú rendőr megjelent, akinek felszólítására a tömeg széteszött. A detektívek közül Mőker József súlyos sérülést szenvedett. Az őszerekek ellen a rendőrség hatóság elleni erőszak czímen megindította az eljárást.

— **Halálozások.** Ingus Lajos budapesti kereskedő Budapesten meghalt. Temetése az új izr. temető halottasházából f. hó 26-án délelőtt 11 órakor lesz.

Nyírsznyay Iván teológiai tanár e hónap 21-én harmincznyolcz éves korában meghalt. Holttestét Tiszánánára szállították és ott temették el.

Fülep Pál pusztagyendai nagybérli folyó hó 21-én életének hatvankilenczedik évében elhunyt.

Kubányi István cs. és kir. százados a 25-ik gyalogezredben, életének negyvenkettedik, boldog házasságának harmadik évében meghalt.

Raglan — — — — — 21—26 frt
Felöltő vagy — — — — —
Töltőbát — — — — —

Budapest, IV., (Belváros)

Magyar-utca 6. az emeleti ter mekben.
Museum-körút és Kossuth Lajos-utca sarok mellett

Angol, francia és amerikai rendszerű **KÉSZPÉNZÉRT félárban:** ruházódhatik minden ember finoman és elegánsan az ország-elsősorú Zélinger Samu elsőrangú ruháiban

Piedler Károly kir. tanácsos munkáséletének hetvenhatodik évében Kassán meghalt. Földi maradványait f. hó 24-én helyezik örök nyugalomra.

x Önkénteseket felszerel kedvező fizetési feltételekkel Blum Sándor Budapest, Váci-utca 15.

x Zászlók, czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és diszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-léle vívőterem a Koronaherceg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívőterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.

Nyílt - tér

(E rovatban közzétettéért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3. szám.

Kiváló sikerrel és alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) M. Szoyer Ilonka Brassóban. Ma kezdi meg három estére tervezett vendégszereplését M. Szoyer Ilonka asszony, az Operaház művésznője Brassóban. Komjáthy társulatánál. A „Denevér”-ben Adélt, a „Hoffmann meséi”-ben Olympia Antonia-Stellát és a „Vig özvegy”-ben Glavari Hannát fogja játszani. A brassói közönség óriási érdeklődéssel várja a kiváló művésznő fellépéseit.

(*) Kramer Teréz helyettese. Megirtuk, hogy Kramer Teréz, az Opera kiváló művésznője egy korábbi szerződésből kifolyólag egy évre szabadságot tartani kénytelen magát, hogy eleget tegyen egy bécsi színháznál vállalt kötelezettségének. Kramer Teréz helyét ez idő alatt Sebeők Sári, a bécsi udvari operának gyönyörű hangú és nagytudású énekesnője fogja betölteni, akit az év leteltével valószínűleg állandó szerződéssel kötnek le az Operához. Sebeők Sári szeptember 21-én, vagy 22-én lép fel először a Bánk bán Melinda szerepében.

(*) Filharmonikus társaság Debreczenben. Nagy lelkesedés mellett alakult meg e hó 23-án a debreczeni zenekedvelők társasága. A társaság színmagyar alföldi városunk zenei kultúrájának fejlesztését írta fel zászlójára, mely zászló alá tömörülni fog a hatalmas város egész intelligenciája. Az egyesület elnöke Veszprémy Zoltán főispán, alelnöke Szilágyi Imre ügyvédi kamarai alelnök, igazgatója pedig P. Nagy Zoltán főiskolai zenetanár lett.

(*) Reinhardték New-Yorkban. A berlini Deutsches Theater márczius és április hónapokban a new-yorki Lyric-színházban fog vendégszerepelni. Főleg Shakespeare-darabokat fognak előadni. Egy berlini hírlapíró megkérdezte Reinhardtot, a Deutsches Theater igazgatóját, hogy igaz-e a hír, amire Reinhardt kijelentette, hogy tárgyalások folynak ez irányban, de végleges megállapodás a vendégszereplést illetőleg még nem jött létre.

(*) Egy török premiér. Konstantinápolyban tegnap volt a „Haza” című drámának, a fogságból kiszabadult Kemal bég új szindarabjának bemutató előadása, amely hatalmas sikert aratott. A színházban jelen voltak az alkotmányos mozgalom szereplői kivétel nélkül, magasrangú udvari tisztviselők és katonatisztek, akiket a nép lelkesen üdvözölt. A dráma maró gunnyal ostorozza az eddigi viszonyokat és felvonultatja az új korszak nemzeti hőseit. Az előadás végén a katonazenekar háromszor kiértelt adott, mire a színpadon a szereplők a szultánt éltették, a közönség pedig háromszoros csokjasát kiáltott az alkot-

mányra, de a szultánt nem éltette. Kemal bég darabjai eddig el voltak tiltva.

(*) A képzőművészeti főiskola jövő tanéve. A mintarajziskola és rajztanárképző, amely az idétől kezdve a képzőművészeti főiskola nevet viseli, nem sokára megkezdí jövő tanévét. Rajztanári, illetve rajztanítói és tanítónői pályára jelentkező új növendékek korlátozott számban szeptember 7-én, délután 4-7 óráig iratkozhatnak be. Művésznövendékek ugyancsak korlátozott számban szeptember 10-én délután 4-7 óráig.

(*) Női Élet. A magyar írónők legsajátabb, külön orgánuma gyanánt új szépirodalmi és társadalmi hetilap indul meg a fővárosban „Női Élet” czim alatt. Az új lap a maga nemében még a külföldön is egyedül fog állani, amennyiben nemcsak szellemi vezetését irányítják nőirők: Alba Nevis szerkesztő, R. Beck Blanka és Csicséri Orosz Adrienne főmunkatársak, hanem minden sorát a magyar írónők írják, akik közül Albisy Katalin, Czöbel Minka, F. Kaffka Margit, Gáspárné Dávid Margit, H. Szederkényi Anikó, M. Hrabovszky Julia, Miklós Jutka, Zemplény P. Gyuláné és még igen sokan a legjobbak tömörültek az új lap köré. A „Női Élet” első sorban a modern nőkérdés nálunk is mind aktualisabbá váló problémáit fogja hasábjain megvitatni, az erre legilletékesebb tényezőket — a magyar írónők közreműködésével, de ezenkívül a szépirodalmi, gazdasági, háztartási, irodalmi és művészeti, általában minden olyan területre ki fogja terjeszteni figyelmét, mely a modern nő életével s így a műveltebb magyar családok gondolkörével valami vonatkozásban van. Az érdekes új hetilap, mely képekben is be fogja mutatni egy magyar női élet kimagaslóbb egyéniségeit és eseményeit, mint a külföldieit, október havában indul meg.

6 visít Fénykép 1^{fr} 50
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 6.

FŐVÁROS.

(*) Szabadság után. Sztankovits Szilárd fővárosi polgármesteri titkár külföldi tanulmányútról visszatért és átvette hivatalát.

(*) A közigazgatási büntetés. A büntető-novella életbeléptetése kapcsán gróf Andrássy Gyula belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz és a fővárosi élamrendőrséghez a közigazgatási büntetések feltételes felfüggesztése tárgyában. A rendelet azt az eljárást szabja meg, amelyet az illetékes hatóságoknak az ügyvitel dolgában a büntetések feltételes felfüggesztése esetében kell követniük s intézkedik a felállítandó bünyügyi nyilvántartási hivatal és bünyügyi muzeum számára való adatbeszolgáltatásról. A rendelet október elsején lép életbe.

(*) A tűzörség épülete. A főváros tanácsa elhatározta a Kun-utcai központi tűzörségi épület kibővítését. Az épületre egy emeletet fognak ráépíteni és ennek költsége 50.000 koronát tesz ki.

(*) Uj iskola. A közoktatásügyi kormány tudva lévően új gimnáziumot épített a VII. kerületben, mert a Damjanich-utcai épület már rozoga volt. A kormány ezt a régi épületet átadta a fővárosnak, amely azt elemi iskola céljaira átalakította. Az átalakított iskolaépületnek 18 tanterme lesz és 1000 tanuló befogadására szolgál. Az oktatást szeptember elsején kezdik meg.

(*) A községi kenyérgyár építése. Ma délelőtt áreltést tartott a községi kenyérgyár építésére felügyelő bizottság, Folkusházy Lajos tanácsjegyző elnöklésével, a föld-, közműves-, vas- és ács-munkák teljesítésére. Az építő-munkákra négyrendbeli ajánlat érkezett, amelyek közül legelőnyösebb az, amelyet 122.229 koronával tettek, a vasmunkákra három ajánlatot tettek, a legkedvezőbbet 47.308 koronával; és az ács-munkákra hat ajánlatot, amelyek közül a legelőnyösebb 64.875 koronát szól. A bizottság ezeket az ajánlatokat, az összehasonlító számítások megtétele

végéig, kiadta a számvevőségnek. Az eredmény kihirdetése augusztus 26-án, szerdán délelőtt tizenegy órakor lesz.

A tudomány mai állása szerint az Odol kimutathatólag a legjobb szer a fogak és a száj ápolására.

SPORT.

Budapesti versenyek.

— Kilencedik nap. —

A boros idő dacára nagyszámu közönség nézte végig a vasárnapi versenyeket. A nap főszáma, a Kétévesek nagy handicapja volt, melynek tizenégyes mezőnyében a Söllinger-istálló Francescoja volt a fogadók kedvence. A reás favoritnak azonban meg kellett elégednie a harmadik helylyel Haxy után, melyet viszont a Zombory-istálló Caracallája előzött meg Gulyással nyergében. A verseny lefolyása különben a következő volt: Francesco és Pengő ugranak el a starttól, mögöttük Raspberry, Pinzgau, Paff. A fordulónál Francesco van az élen, mellette Reine, Pinzgau, Motolla; a távnál Haxy csatlakozik a vezetőhöz, majd a tribünnél teljesen kiszökik a mezőnyből Caracalla és biztosan győz Haxy ellen. A másik érdekesebb futam, a Budai-díj volt, melyben Menyörgős aratott győzelmet küzdelem után „48” ellen. A napot bezáró Eladók handicapjában Elemér győzött, de Kupecz lovása óvást jelentett be kiszorítás miatt, amit a bírák elfogadtak és Elemért disqualifikáltak. A favoritokra különben rossz idők jártak és egyedül csak az „auf”-os Hírnök II. győzött, míg a többi futamban legjobb esetben is csak helyre tudtak jönni, de sok esetben, mint pl. Vöröskirály, Prokop és Most még a helyeikeről is lemaradtak.

Részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Táv 2500 méter. 1. Blaskovich E. 56 sm Furcsalegény 62½ kg. (Carlslake), 2. Geist G. 36 sk Salome 47 kg. (Ulrichshoffer). Futott még: Augur (Taral), mely feltartott. Konterben nyerve. — Tot.: 10: 35.

II. Farkasvölgyi-díj Díj 3000 korona. Táv 1800 méter. 1. Gr. Esterházy B. pm Hírnök II. 57 kg. (Pratt), 2. báró Springer G. pm Vansittart 58 kg. (Taral), 3. Mr. Adrien sm Floridsdorfi 59 kg. (Fries). Futottak még: Sirius (Shersin), Medardus (Blades). Kanterben nyerve. — Tot.: 10: 18, 40: 54, 74.

III. Budai-díj. Díj 6000 korona. Táv 1600 méter. 1. Egyedi A. 66 pm Menyörgős 62½ kg. (Janek), 2. Ball T. 36 pm „48” (Cockeram), 3. gróf Bathányi E. 36 stp Menotte 47½ kg. (Baumgartner). Futottak még: Viganó (Paul), Vöröskirály (Pratt), Varróleány (Fries). Nyakhosszal nyerve, két és fél hosszal harmadik. — Tot.: 10: 62, 40: 104, 80.

IV. Kétévesek nagy handicapja. Díj 10.000 korona. Táv 1100 méter. 1. Zombory R. pm Caracalla 48½ kg. (Gulyás), 2. gróf Sigray A. pm Haxy 53 kg. (Carlslake), 3. Söllinger R. stpm Francesco 54½ kg. (Janek G.). Futottak még: Raspberry (Aylin), Reine (Fries), Paff (Miles), Pityi Palkó (Pretzner), Szomszéd (Cockeram), Jasna Pani (Krouzil), Blue Péter (Seiler), Pinzgau (Blades), Pengő (Vivian), Day Star (Klimscha), Motolla (Ulrichshoffer). Ötnegyed hosszal nyerve, ötnegyed hosszal harmadik. — Tot.: 10: 185, 40: 110, 114, 74.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-léle

Használfata valódi áldás gyomorbafeleknek és székezőriálsban szenvedőknek

Igmándi

keserűvíz

az elrontott gyomrot 8-8 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kísérlet 40 fillér, nagy üveg 90 fillér.

V. II. osztályú eladóverseny. Díj 4000 korona. Táv 1000 méter. 1. Reeves H. pk Galette 52½ kg. (Krouzil), 2. Szemere M. sk Mi ez? 54 kg. (Szente), 3. Gróf Degenfeld I. pm. Temeraire 52½ kg. (Birkeruth). Futottak még: Fabelhaft (Fries), Fokos (Tarál), Mirabeau (Carlslake). 1. hosszal nyerve, ½ hosszal harmadik. Tot.: 10:47, 40:88, 100.

VI. Welter-handicap. Díj 3000 korona. Táv 1600 méter. 1. Gróf Festetich T. 36 pm. Bon Garçon 55½ kg. (Carlslake), 2. Vida T. 46 sm. Capt. Jack 59½ kg. (Aylin), 3. Rohonczy G. 36 pk Belle Reine 55 kg. (Pretzner), 3. Rohonczy G. 36 sm Ezres 51 kg. (Baumgartner). Futottak még: King Bee (Blades), Varázs (Miles), Prokop (Tarál), Tofana (Birkeruth), Ténesszony (Ulrichshoffer), Terem (Klimscha), Mayenne (Fries), Witness (Walkington), Jimmy (Gulyás), Markos (Seiler). 1. hosszal nyerve, 1½ hosszal harmadik. Tot.: 10:75, 40:128, 180, 124, 114.

VII. Eladók handicapje. Díj 2000 korona. Táv 2500 méter. 1. Blaskovich E. 46 sm. Kupecz 58 kg. (Carlslake), 2. Geist G. 46 pm Remete 54½ kg. (Ulrichshoffer), 3. Capt Don 36 sm Most 49½ (Pretzner). Futottak még: Décesy (Cockeram), Au revoir (Gulyás), Elemér (Walkington), mely első lett, de kizorítás miatt diszkvalifikált. ½ hosszal nyerve. Tot.: 10:96, 40:160, 156.

— Tizedik nap. —

A tizedik napon a nyári-meeting klasszikus futamai közül a Budapesti-díj kerül dűlőre. A 2800 méteres versenyre hét ló bír még indulási jogosultsággal, melyek közül Kármentő, Galantuomo és Gánna már találkoztak az Elnöki díjban, melyben Kármentő és Galantuomo 19 font különbséggel futottak, míg most az ötéves 4 fonttal kedvezőbbben van sulyozva. A mi véleményünk szerint azonban Kármentő még így is megveri Galantuomot, sőt a Szemere-istálló másik kiküldöttje, a Szent István-díjban oly szépen futott Lángoló is elég jó arra, hogy megelőzze a czélnál. Az augusztusi handicap, mely a meeting legszebb fiyer-versenye szokott lenni, az idén is szép mezőnyt gyűjthet startjához. A sulyelosztás oly szerencsésen sikerült, hogy a versenyt teljesen nyitnak lehet tekintenünk. Jól állanak sulyban a Villám-díj győztese Hazlemimi, Vincenz Albert, Napsugár és Tábornok. Véleményünk szerint a nyertőt ebben a társaságban kell keresni. A nap többi futamaiban tipjeinkre utalunk.

Jelöltjeink:

- I. Karlina—Frau Godt
- II. Apatin—Foglaló
- III. Szemere ist.—Galantuomo
- IV. Hazlemimi—Dreher ist.
- V. Reine—Pityi Palkó
- VI. Nie vergessen—Lilly
- VII. Remény.

( ) A Balaton U. E. versenye. A megszűnéséről terjesztett híreket egy szépen sikerült versenynyel czáfolta meg a Balaton Uszók Egyesülete vasárnap este a Császár-fürdő férfuszodájában. A verseny iránt sportkörökben rendkívül nagy érdeklődés mutatkozott, mert a Magyarország 1908. évi melluszó bajnokságáért vívott küzdelemben Fabinyi örökébe lépett két fiatal rivális, Baronyi és Toldi, találkozására ígért mesés párharcot. A verseny csakugyan szenzációs eredménnyel végződött. A tizenhatéves Baronyi András játsszi könnyűséggel két testhosszal verte meg Toldit, 2. p. 41½ mp. alatt. Ez az idő országos és világrekord. (Az eddigi országos rekordot Fabinyi állította föl a múlt évi bajnokságban 2. p. 45½ mp.-el.) Baronyi-nak ez az uszása fényesen bebizonyította azt, hogy vétek a kötött uszasmódok tiszta és szép stílusát megváltoztatni, mert hiszen Baronyi gyönyörű és a szigorú magyar melluszószabályokat mindenben fedő tempójával egy klasszissal jobbnak mutatkozott nem megvetendő ellenfelénél, kinek képességét legjobban bizonyítja az, hogy Londonban a melluszó világbajnokságban a negyedik tudott lenni. Baronyitól azonban az idén mindíg kikapott. Érdekes megemlíteni azt, hogy még rövid pár héttel ezelőtt a két melluszó egy klubnak, a MTK-nak volt tagja, azonban Baronyi éppen Toldi miatt kényszerült klubját ott hagyni. Kemény csatája volt Zachárnak a meglepő jól uszó Ádámmal, aki a jövő embere. A rendezés csendesebb és gyorsabb volt, mint az előző versenyeken, ami Kéler Tibor és Donáth Leó érdeme. Részletes eredmények:

Ijúsági staféta-verseny 3×70 méter. (Mell-, hát-, magyar-uszás.) I. Balaton U. E. A) csapat (Lenkey, Török, Schwendmer) swimover 2 p.

55 négyötöd másodperc. 14 éven alóliak handicap versenye. 35 m. 1. Novák István (Balaton) 0 mp. hátrány 27 mp. 2. Kunszt Ferenc (FTC) 3 mp. hátrány. 3. Eperjess Béla (FTC) 4 mp. hátrány. I. osztályú handicap, 210 m. 1. Domonkos Pál (FTC) 4 mp. hátrány, 3 p. négyötöd mp. 2. Eisner Ferenc (MAFC) 0 mp. hátrány. 3. Hegner Jenő (MVE) 13 mp. hátrány. Magyarország 200 yardos melluszó bajnoksága. I. Baronyi András (MAC) 2 p. 41 négyötöd mp., országos és világrekord. 2. Toldi Ödön (MTK) két hosszal biztosan nyerve, a 3-ik díjért Agulár és Slivicka kedden újra usznak. Dr. Virava János vándordíj. I. futam: Hátonuszás. 105 m. 1. Polt István (OTE) 1 p. 28 kétötöd mp. 2. Hendl Kornél (MTK). 3. Török Zoltán (Balaton). Junior-verseny. 70 m. Két előfutam után a döntőben: 1. Elek Imre (MUE) 50 négyötöd mp. 2. Erdődy Imre (BBTE). 3. Ghillányi Árpád (magán). Hölgyek versenye. 35 m. 1. Bory Ilona 39 négyötöd mp. 2. Hendak Róza. Nyílt handicap. 105 m. Két előfutam után a döntőben: 1. Széchy Endre (Balaton) és Széchy Dezső (Balaton) holtversenyben 1 p. 29 négyötöd mp. 3. Tar Imre (OTE) és Novák Jenő (Balaton) holtversenyben. 440 yardos uszás Budapest székesfőváros vándordíjéért. 1. Zachár Imre (MTK) 5 p. 48 mp. 2. Adám Sándor (MUE). Ijúsági műugrás. 1. Széchy Endre (Balaton); egyedüli induló. I. osztályú handicap. 70 m. 1. Schwendner O. Pál (Balaton) 0 mp. hátrány. 46 négyötöd mp. 2. Tetényi Géza (MAFC) 0 mp. hátrány. Dr. Virava János vándordíj. II. futam: Oldaluszás. 105 m. 1. Hornung Gyula (MTK). 2. Apór Loránt (MUE). 3. Hentaller Gábor (Balaton). A versenyt kedden az első két helyezett között megismétlik, mert Apór Hentaller keresztelte. Junior melluszás. 70 m. 1. Nagy Jenő (Balaton) 1 p. 4 négyötöd mp. 2. Parragh Ferenc (OTE). Hölgyverseny. 70 m. 1. Lengyel Juci (MUE) 1 p. 14 kétötöd mp. 2. Vaszarits Tusi (magán). Dr. Virava János vándordíj. III. futam: Magyaruszás. 105 m. 1. Halmay Zoltán (MTK) 1 p. 9 négyötöd mp. 2. Munk József (MTK). Dr. Virava János vándordíj. IV. futam: Melluszás. 105 m. 1. Toldi Ödön (MTK) 1 p. 27 négyötöd mp. 2. Lenkey Károly (Balaton). Junior hátuszás. 70 m. 1. Széchy Dezső (Balaton) 59 négyötöd mp. 2. Borovi Ferenc (MUE). 3. Rónai Győző (FTC). Staféta-verseny. 3×35 m. 1. MAFC (Tetényi, Pogány, Donáth) 1 p. 3 háromötöd mp. 2. Balaton. 3. FTC.

( ) Klubközi atlétikai verseny. Az OTE. és a III. ker. TVE. vasárnap tartották klubközi atlétikai versenyüket az OTE. pályáján. A verseny iránt oly óriási érdeklődés mutatkozott, hogy a rendező egy-let pályája kicsinynek bizonyult az érdeklődők befogadására. A point-versenyt az OTC. nyerte meg 47 ponttal a III. ker. TVE. 37 pontja ellen. Eredmények: 60 m. síkfutás: 1. Schmideg Zsigmond (III. k. TVE.) 7½ smp., 2. Tözsér Béla (OTE.), 3. Honich Antal (III. k. TVE.). — 400 m. síkfutás: 1. Tözsér Béla (OTE.) 63½ mp., 2. György Vincze (OTE.), 3. Helmich Miksa (OTE.). — Magasugrás csapatverseny: 1. OTE. (György Vincze, Hill Erik, Petru Henrik, Markl Nándor, Szombathelyi Ödön, Wilkesmann Ernő) 901½ cm., 2. TVE., 878 cm. Sulydobás: 1. Paulin János (III. k. TVE.) 10.31 m., 2. Walter Árpád (III. ker. TVE.) 9.54 m., 3. Wilkesmann Ernő (OTE.) 9.34 m. — Gerelyvetés (svéd): 1. Paulin János (III. k. TVE.) 47.60 m., 2. Buda Gyula (OTE.) 38.06 m., 3. Petru Henrik (OTE.) 36.77 m. — Távolugrás: 1. Kémény Ernő (III. k. TVE.) 6.12 m., 2. György Vincze (OTE.) 5.97 m., 3. Hill Erik (OTE.) 5.89 m. — 800 m. síkfutás: 1. György Vincze (OTE.) 2.21¼ p., 2. Burger Miksa (III. k. TVE.), 3. Kuncze Géza (OTE.). — Távolugrás (helyből): 1. Lill Erik (OTE.) 2.98 m., 2. Kémény Ernő (III. k. TVE.) 2.80 m., 3. Helmich Ottó (OTE.) 2.75 m. — 1500 m. síkfutás: 1. György Vincze (OTE.) 5.05 p., 2. Müller Milán (III. k. TVE.), 3. Honich Antal (III. k. TVE.).

( ) Baden-Badenben vasárnap délután került dűlőre az 50.000 márkával dotált Jubileums-Stiftungspreis, s a 2200 méteres versenyt a francia Binou nyerte meg honfitársai, Magellan és Book ellen, míg a két német, Horizont II. és Delphin, továbbá a francia Monitor hely nélkül futottak. — Tot.: 10:52.

( ) Turfhirek. Armada tavasszal be lesz fedeztetve, de ha még valami alkalmas verseny kínálkozik az idén a kancza számára, úgy starthoz áll. — Augurt a vasárnapi Eladóversenyben bal eset érte, úgy, hogy Taralnak fel kellett tartani és róla leszállni. A heréltet jobb első lábán érte a baj: az egyenítő-csontokról az egyenítő-szalag szakadt le és nem is jöhet többé pályára. — Roquin a csütörtökön lefutandó 1400 méteres Istálló díjára kötelezve van. E versenyben többek közt Buffalo, Kis betyár, Varróleány és Togo is indulhatnak.

Lawn-tennis, Football, Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Hírlapok, atlétikai sportcikkok. Tornaszerek, Uszó övek, Fagyalt és szőcsapok, Hinta és nyugvógyak, Nyaralókba és fürdőbe való szőcsapok, Hinta és szőcsapok, Játékok, Lampion magacsium, Tábla, Tombola. Árjegyzék ingyen

VERTÉSZ-TÖBÖR. BUDAPEST. IV. KRISTÓF-TÉR

A kiváló bőr- és lithumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, csukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatás. Főraktár Budapest: ÉDESKUTY L.-nél.

TÖRVÉNYSZÉK

§ Kinevezések a felsőbb bíróságoknál. A Kurian jelenleg üresedésben lévő három tanácselnöki állásra illetékes helyen végleges megállapodás történt. Tanácselnökké Frenreisz István, a budapesti Tábla tanácselnöke, Válcái Bertalan kuriai bíró és Péchy Aurél, a kassai Tábla tanácselnöke lesznek kinevezve. — Horváth Béla, a budapesti Tábla bírája a pesti, Hedrey Lőrincz kassai táblabíró a kassai Tábla tanácselnöke lesz. Kuriai bírák Nyeviczkey Antal, Ribossy Kálmán, dr. Spóner Gyula és Polgár József táblabírák lesznek.

§ A vácz-rétsági rablótámadás. Az ügyészi nyomozás most főleg oda irányul, hogy megállapítsák, mennyiben lehet hitelt adni Bosznics Nikolaj abbeli védekezésének, hogy a 8157 korona 29 fillér készpénzt, amelyet nála találtak, tényleg a gyergyószentmiklósi helyi érdekű vasut építésénél sikkasztó Pavcsics nevű vállalkozótól lopta-e? A mai napon táviratilag újabb megkeresést intézett az ügyészség Teschenbe, hogy hallgassák ki Bosznitsot arra nézve, mikor s meddig volt Dédán? Mikor lopta a pénzt? Egyben távirati utóirat utasította a ratosnyai csendőrsőt is, hogy kutassa ki, kikkel érintkezett ott Bosznics. A csendőrsnek megküldötte dr. Bálint Ernő ügyész Bosznics fényképét is. Megkereste továbbá az ügyész a vasuti és hajózási főfelügyelőséget is, hogy tudassa vele, hogy ezen a nyáron az ország területén hol folynak vasutépítési munkálatok. A kir. ügyész mindezen helyeken kutattatni fog Bosznics multja után. A bécsi rendőrséget pedig felkérte, hogy az elmenekült büntetéseket — a tényállás ismeretével — egész Ausztria területén nyomoztassa.

§ Gólya a fogházban. A pestvidéki törvényszék fogházában szombatról vasárnapra virradó éjjelen családi esemény történt. Az egyik rabnő: Kolompár Borcsa benn a fogházban egy kis leánygyermeknek adott életet... A „boldog” anyát, Kolompár Borcsát egy 15 éves cigányfiúval, Oláh Mamukoval együtt a hó 22-én hozták be Vörösvárról a csendőrök rablás büntette miatt. A feljelentést Indesz János nevű planétásfiu tette ellenük. Elmondta, hogy a hó 21-én együtt kártyáztak hárman s ő 30 fillért nyert tőlük. Erre Kolompár Borcsa és Oláh Mamuko megtámadták s összeverve, elvették tőle a nyereséget is, meg a saját pénzét is. Az áldott állapotban levő Kolompár Borcsát épp vasárnap reggel akarták kiszállítani a gyűjtőfogház körtermébe, de a véletlen meghusította ezt s a golyó előbb szállt a fogház-épületre, mint ahogy számították. A születési esetet a fogházfelügyelőség hivatalosan már be is jelentette az anyakönyvvezetői hivatalnak.

§ Sikkasztás a miniszterelnökségen. Néhány nappal ezelőtt a miniszterelnökség számvevőségi osztályában egy váratlanul megejtett rovincsolás révén nagy sikkasztásnak jöttek nyomára. A sikkasztást akként követték el, hogy valaki hamisított utalványrendelet s nyugta alapján Zala György szobrászművész nevében jogtalanul 8000 koronát vett fel a központi állampénztárban. A megindított kutatás során kiderült, hogy Halász Dezső számvevőségi napidíjas követte el a bűnös manipulációt, mire Wekerle Sándor miniszterelnök nyomban megtette ellene a feljelentést a rendőrségnél. Halász Dezsőt a detektívek még aznap — Szent István napján — délután elfogták, mikor a versenytéről hazafelé tartott. A letartóztatott napidíjast a rendőrség tegnap kísérté át az ügyészség fogházába s dr. Krezák vizsgálóbíró ma délelőtt hallgatta ki. Halász Dezső beismerte bűnét s azt, hogy a felvett pénzt ellőversenyezte. Bűnös cselekedetéért különben a felelőséget egyik hivatali társára át akarja háritani. A vizsgálóbíró a kihallgatás után köz- és magánokirat-hamisítás büntetéseért rendelte el a vizsgálatot az előzetes letartóztatás fentartásával. Ezen határozat ellen Halász és védője felfolyamodást jelentettek be a törvényszék vádtanácsához.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102-89.

Gyógytényezők:
 Elektromágneses gyógyítás.
 Röntgen sugarakkal való kezelés.
 Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).
 Kék fényvel való kezelés.
 Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
 Villamos fényfürdők.
 Villamos masszázs (Vibratio).
 Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
 Villamos vízfürdők.
 Szénsavas fürdők.

Főbb javallatok:
 Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
 — Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.
 Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektum!

Ideggyengeségi állapotok
 Almatlanság.
 Hűdés (Paralysis).
 Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
 Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
 Szívbetegségek.
 Véredényelmeszesedés.
 Kőszóly és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
 Székrekedés.
 Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vesebetegség).
 Bőrbajok. Bőrvizketeg.
 Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
 Aranyeres csomók.

KÖZGAZDASÁG.

A Délvidék ipara és a balkán szerződés.

Budapest, augusztus 24.

Az iparpártolási mozgalom a megerősödés útjára indult. Kormányzat és társadalom vállalva dolgoznak az akció erősítésén idestova két év óta. Hogy ennek dacára nagyobb hullámverést ennek a mozgalomnak a magyar ipari és kereskedelmi érdekelt-ség ma nem érzi még, ennek okát abban kell keresnünk, hogy a fogyasztóközönség indolenciájával kell ugy az iparnak, mint az iparcikkeket forgalmazó kereskedelemlnek megküzdnie.

Nagyban és egészben helyeselljük az iparpártolási mozgalom főbb irányelveit s pusztán csak annak a fejtegetésébe kívánunk bocsátkozni, hogy a balkán piacokon való térfoglalásunk első és főfeltétele, hogy hazánk délvidékének iparát kell fejlesztenünk. A délvidéki megyék a keleti államokhoz való közelségüknek fogva szinte predesztinálva vannak arra, hogy a balkáni kivitel vezető csatornáik legyenek. Ujvidék, Nagybecskerek, Versecz, Nagy-kikinda és a többi kisebb délvidéki központi iparának a fejlesztésére kellene első sorban kormányának és társadalomnak közrehatnia. A nagyobb alföldi központoknak: Temesvár, Arad, Szeged és részben Szabadka fejlett gyáripark van ugyan s e tekintetben a kereskedelmi és iparkamarák mindent elkövetnek az ipar és kereskedelem fellendítésére, de a kiviteli szempontokra aránylag kevesebb gond fordítottak, mint ami kellene. A vármegyék és városok törvényhatóságait méltán illetheti meg az a vád, hogy apatikusan viseltetnek a kiviteli érdekek iránt. Csak nemrégiben volt szó arról, hogy egy elsőrangú szerb vállalat kiviteli gyűjtőtelepet óhajtott létesíteni egyik kisebb délvidéki városban; a város hatósága azonban megtagadta a vállalatától minden támogatást, sőt az adókedvezmény iránt beadott kérelmet is megtagadta azzal az indoklással, hogy a kérelmező cég — idegen. Az Országos Kereskedelmi Egyesülés délvidéki fiókegyesületei némi pezs-gést hoztak ugyan a kiviteli kereskedelemben, sajnos azonban, hogy az egyesülés aktív gyakorlati működést alapszabályaiból folyólag e téren ki nem fejthet. Pedig a délvidék közlekedési eszközökben és egyéb kedvező feltételekben gazdag terület, ennek dacára azonban a nép munkaalkalom híján nagy tömegekben vándorol ki Amerikába és a nyugati államokba. Csak magának a szegedi kamarának területén tizenkét millió holdnyi földön kilenc város és 114 község van, a lakosság tehát nagy köz-ségekben és városokban van összpontosulva. A szegedi kereskedelmi és iparkamara múlt évi működéséről most közreadott jelentésében a következőket írja a délvidéki gyáripark fejlesztéséről:

„Kerületünk 9 városa közül kettő nagyságban közvetlen Budapest után következnek és a többi sem enged népesség-létszámot tekintve sokat maga elé kerülni. Ezek a városok, így elsősorban Szeged kész-séges jóindulattal ajánlanak föl áldozatokat az új ipar-telepek alapítása érdekében és a meglévőket is tá-mogatják a lehetőség korlátain belül, — minden vonatkozásban kedvező volna tehát a helyzet arra, hogy nagyobb szabású ipartelepek fejlődjenek, külön-nösen azokban a szakmákban, melyek mezőgazda-sági termények, illetőleg kereskedelmi növények föld-dolgozására hivatnak, vagy amelyek talajviszonyok miatt (mint pl. bányatermékek földdolgozása) hely-hez nem kötöttek. Sajátosságos a tapasztalás, hogy mindezek dacára a gyáripari vállalataink száma nem nagy, ezeknek is jórésze malom és téglagyár. A többi gyár jórészt a helyi igények kielégítésére szolgál. A nagyobb városainkban, mint pl. Szegeden, Szabadkán, Ujvidéken, Baján vannak még kisipari műhelyekből fejlődött nagyobb iparüzemek, melyek kivételre is dolgoznak, mindezek azonban nagyarányú gyáripark nem alkotnak. Fölemlítjük e jelenségeket, hogy felhívjuk a kereskedelemügyi kormányzat és az érdekeltek körök figyelmét az e téren való elmaradottságukra, mely valószínűleg az Alföld más vidé-kéhez is hasonló. Fölemlítjük pedig azért, mert az állami iparfejlesztési akciónak a gyáralapító vállal-kozásra késégtelenül illetékes befolyását ki akarjuk kérni arra, hogy a hely-megválasztásnál legyen figye-lemmel a vidékre és a gyáralapításra alkalmas vá-roisaira. Fontosnak tartjuk ezt tenni épp most, amikor az önálló gazdasági berendezkedésre való előkészít-let a gyáripark fejlesztésének lázas munkájával fog-lalkoztatja kereskedelemügyi kormányzatunkat és ami-kor látjuk, hogy még mindig nem szűnt meg az a köz-pontosító törekvés, mely Budapesten kívánja el-helyezni az alakuló vállalatok legnagyobb tömegét”.

Mivel pedig a szerb szerződés közelébb érvénybe lép, Romániával pedig most indulnak meg a szerző-déses tárgyalások, keleti kivitelünk fejlesztésénél első sorban a délvidéki városok iparának konszolidálására kell törekednünk és kiviteli képességének fokozá-sához minden feltételt meg kell adnunk. Első sorban pedig a szerb kereskedelmi szerződésben ipari ki-vitelünk részére nyújtott előnyöket kell kihasználnunk, mielőtt még az élelmes osztrák ipar el nem özönlí a szerb piacokat. Mindent nem lehet az állam-tól sem várni, hanem a keleti kivitel fejlesztésének munkájából ki kell vennie a délvidéki városok érde-kelettségének is a részét, kiváltképpen pedig a töke-erős délvidéki pénzintézeteknek kell az eddiginél na-gyobb érdeklődést tanusítaniok.

A kassai kamara új titkára. A Kassai Kereske-delmi és Iparkamara vasárnap, augusztus 23-án tar-totta titkárválasztó rendkívüli közgyűlését, amelyen titkárrá — táviratozzák lapunknak — a kamara el-nökének ügyvéd fiát, dr. Sipos Aladárt választották meg 42 szavazattal. (Leadatott összesen 44 szavazat; ebből egy üres volt, egy pedig nem Sipos-ra esett.) Ezt a választást meglehetősen hírhedt téte az a mód, ahogy az elnök ügyvéd fiát be akar-ták tiltetni minden pályázat nélkül rövid uton a titkári székbe. Később mégis kiírták a pályázatot, amelyben ismert szakfőriaik közül olyanok is, akik már kamarai szolgálatban is állottak, többen vettek részt, számszerint huszan. Augusztus 20-án lejárt a pályázat határideje s már harmadnapra rá szavazott is a kamara, amely — bizonyára magasabb közgaz-dasági szempontoknak engedve — egy ügyvédet választott titkárává. Nyilvánvaló, hogy ez a három nap nem volt elég arra, hogy a kamarai tagok ob-jektív összehasonlításokat tegyenek a pályázók ké-pességei között. De ilyesmire Kassán nincs is szük-ség. A husz ember közül 19 értett a kamarai titkársá-gához, ami a huszadikról nem egészen bizonyos. De ennek viszont van olyan kvalifikációja, amit a többi meg nem szerezhet: a papája a kamara elnöke. Sapienit sat! . . .

A magyar magánvasutak értekezlete. A magyar magánvasutak együttes értekezletüket vasárnap tar-tották dr. Fábry Sándor, az arad—csanádi egye-sült vasutak igazgatójának elnöke alatt a meny-lházai fürdőn. A közgyűlésen képviseltette magát a kassa—oderbergi, a déli vasut, a mohács—pécsi, a győr—sopron—ebenfurti, az arad—csanádi, a debre-czen—hajdunászi, a nagyvárad—belényes—vaskohi, az aradhegyaljai, az alföldi első gazdasági, a dunánt-uli, a szamosvölgyi, a budapesti közuti, a debre-czen—sámsóni, a nagyvárad—ösi vasutak, a mára-marosi sóvasut és a budapesti helyi érdekű vasuti iroda, valamint a mátra—körösvidéki vasut. Az ér-tekezlet a megalakulás után táviratilag üdvözölte Kossuth Ferencz kereskedelemügyi minisztert, Sze-terényi József államtitkárt, Stettina József miniszteri

tanácsost, a minisztérium vasuti osztályának veze-tőjét. Beható tárgyalás után megállapította a vasuti vállalati betegsegélyző-pénztárak egységes alapsza-bályzatát és tárgyalás alá vette az elsőrendű vas-utakról szóló törvényjavaslatot. Ezt követi az ipar-törvényjavaslat és sok fontos más vasuti kérdés tár-gyalása. E fontos kérdések megvitatása valószínűleg több napot fog igénybe venni.

Széll Kálmán a koronajáradék párisi jegyzéséről. Egy bécsi lap budapesti tudósítója Caillaux francia pénzügyminiszter budapesti látogatásáról beszélge-tett Széll Kálmánnal, aki a francia miniszterrel már régebb idő óta baráti viszonyban van. Széll sza-vaiból azt értette a bécsi lap levelezője, hogy a magyar koronajáradéknak a párisi piacon való el-helyezése érdekében kétségtelenül folytattak tárgya-lást, e tárgyalás még most is tart s a jövőben is folytatni fogják. Caillaux budapesti látogatása alkalmával azonban, Széll nyilatkozata szerint, magyar gazdasági és pénzügyi kérdésekről nem volt szó. Széll véleménye szerint sikerülni fog a koronajára-dék ügyében megindult tárgyalás eredményes befe-jezése: „Az én nézetem szerint — ugymond Széll — e pénzügyi politikai akció sikerének nincsenek el-háríthatatlan akadályai se politikai, se gazdasági té-ren. Én nem tartom áthidalhatatlannak azt a nehé-zséget sem, mely állampapírosainknak a párisi bör-zére való bebocsátása ügyében a költségek tekinte-tében felmerült. Minden attól függ, hogy mennyibe fog kerülni a párisi elhelyezés és hogy Franciaor-szág gazdasági érdeklődését értékpapírosaink ez idő szerinti elhelyezésére mily mértékben fogjuk felkel-teni. Lehet, hogy papírosaink bebocsátásának a multban akadályai voltak, de ezek az akadályok már nem állanak fenn és alaposnak látszik az a remény-ség, hogy ezt az akciót sikerülni fog Magyaror-szágra nézve sikeresen fejteni be. Arról, hogy mi-kor fog megtörténni állampapírosainknak a párisi piacra való bebocsátása, ez idő szerint természetesen még nem lehet beszélni, mert ez egyrészt az általános, másrészt pedig a magyar gazdasági hely-zet jövő alakulásától függ.”

Az Ujvidéki Konzervgyár r.-t. felszámol. Az Uj-vidéki Konzervgyár r.-t., mely 1906-ban 80.000 ko-rona alaptőkével alakult, szeptember 15-én tartandó rendes közgyűlésén a felszámolást fogja kimondani.

Mi van a talpbőr-kartellel? Amióta a bőrgyá-rosok és a bankintézetek a kartelszerződést aláír-ták, a kartelről ugyszólván semmit sem hal-lani. Kezdetben arról volt hír, hogy a két központi eladási irodát Budapesten és Bécsben a legnagyobb gyorsasággal berendezik és ezeket szeptember 15-én már életbe is léptetik. Időközben azonban, ugy lát-szik, a bőrgyárosok megváltoztatták terveiket, mert a központi irodák megnyitását bi-zonytalan időre elhalasztották. Ami az indokokat illeti, amelyek a gyárosokat erre a visszavonulásra indították, csak kombinációkat le-het felállítani. Lehet, hogy a bőrgyárosok, tekintettel az időközben mutatkozott üzletjavulás folytán a kar-telt már feleslegesnek tartják, mivel a jelenlegi olcsó nyersbőr-árak és a drága készbőrjegyések mellett amugy is bőségesen megtalálják számlájukat. Sok-kal valószínűbb azonban az, hogy a gyárosok czél-szerűbbnek tartották a kimaradhatatlan harcot el-kerülni, mert látták, hogy a borkereskedők és cipé-szek el vannak határozva arra, hogy inkább kül-földi árukat vásárolnak drágább áron, semhogy magukat a kartel hatalmának alávéssék. Így azután a gyárosok meggondolták a dolgot és nem mentek bele az erőpróba — amely egyszer az ő bőrükre ment volna — hanem az egész kartelkötést későbbi kedvezőbb (?) alkalomra halasztották. Mi reméljük azonban, hogy ez a gyárosokra nézve „kedvezőbb” alkalom egyhamar nem fog bekövetkezni.

A dohányszállítás és a városi vám. A m. kir. köz-igazgatási bíróság felmerült ügyből kifolyólag ítélé-tileg döntötte el, hogy a beváltásra szállított dohány után a városok részéről vámdíj nem szedhető, mert a beszállított dohány az állami javak közé tartozik, melyek pedig az 1890. évi I. t.-cz. 99. szakaszának 6-ik pontja szerint vámentesek és a termelő a be-szállítással csupán beszállítási kötelezettségének tesz eleget, ennél fogva a beváltásra szállított dohány után városi vámdíj megfizetésére nem kötelezhető.

Hofherr, Schrantz-féle cég — részvénytársaság. Régebben megirtuk, hogy a Hofherr és Schrantz gép-gyári cég részvénytársasággá fog átalakulni. Ez az

átalakulás — amint értesülünk — már meg is történt. A cég „Hofherr, Schrantz magyar gépgyári művek r.-t.” czim alatt létesült hat millió korona alaptőkével, amely 30.000 darab egyenként 200 korona n. é. részvényre oszlik. Az alakuló közgyűlésen igazgatókká választottak: Széll Ignác, Hofherr Mátyás, Hofherr Rudolf, Schrantz Vilmos és Alfréd, Kux Vilmos, Hofherr Albert, Hofherr Richárd, Schrantz Ottó és Löbl Mátyás. Az új részvénytársaság megalakítását már a cégbírósnál is bejegyezték.

Kartelbomlás. A német, osztrák és magyar pneumatik-gyárosok között fennállott kartel szeptember hó végén közös megegyezéssel felbomlik.

Wekerle új birtoka. Megírtuk, hogy Wekerle Sándor miniszterelnök tárgyalásokat folytat birtokának a reform. egyház birtokával való elcserélése ügyében. A csere — jelentik lapunknak — a tegnapi egyháztanácsí gyűlésen kedvező megoldást nyert. A miniszterelnök Dánoson fekvő mintegy 2000 holdas birtokának a kellős közepén terül el a ref. egyháznak tanító-képezdei alapítványt képező 135 holdas földje, melyért cserébe 189 holdnyi területet kap a bizottsági megállapodás értelmében az egyház Wekerletől, ki ezt a birtokot további 14 évre az eddigi 2400 korona összegért bérlé ki.

Milyen kocsik lesznek a vác—budapest—gödöllői h. é. vasuton. Már többször írtunk az építés alatt levő vác—budapest—gödöllői h. é. vasutról. Most értesülünk arról is, hogy milyen vasuti kocsikat fog használni e társaság. Az engedély-okirat VIII. része szerint ugyanis, amely a „Jároművek”-ről intézkedik, köteles a társaság: tizenegy darab egyenként 4 tengelyű forgó alvázas kocsit, kézi légfékkel és villamos világítással, megfelelő fűtési berendezéssel, 48 ülőhellyel megrendeni oly erős motorokkal, hogy a motorkocsi azonos férőképeségű mellékkocsit 15% emelkedésben állandóan 50 kilométer óránkénti sebességgel vontathasson. Köteles továbbá 4 darab olyan villamos mozdonyt beszerezni, amelyek egyenként 160 t-elegysúlyt 15% emelkedésben állandóan 30 km. óránkénti sebességgel vontathatnak; továbbá 6 darab mellékkocsit is vásárolni, amelyek ugyanolyan férőképeséggel bírnak, mint a motorkocsik. Hát ezekkel a kocsikkal fogja a társaság a közlekedést fenntartani az egész vonalon. Csak azt nem értjük, hogy lehet tizenegy kocsival fenntartani egy ilyen hosszú és előreláthatólag igen nagy forgalmu vonalon az akadálytalan közlekedést. Hiszen ez a tizenegy kocsi sem lehet állandóan forgalomban. Tisztogatás, javítás stb. czimén mindig visszamarad egy-két kocsi, amelyeknek hiánya örökös üzemzavarok forrása lesz.

Kitüntetett gazdasági cseléd. Ruttkáról jelentik, hogy Zelko György alsószernyei juhászt, aki 35 év óta van egy gazdaságban alkalmazva, Darányi földművelésügyi miniszter 50 koronával és díszoklevéllel jutalmazott meg, melyet a kitüntetettnek szép beszéd kíséretében Motesiczky Imre főbíró adott át. Ez alkalomból ünnepély volt. Jellemző, hogy a tőt igazgató által félrevezetett nép e szép ünnepélytől távol maradt.

A Déli Vasut reformja. Már régebben jelentettük, hogy a Déli Vasut igazgatóságát a társaságnak évről-évre kedvezőtlenebbé váló mérlege arra indította, hogy az osztrák vonalain október 1-ével új személydijszabást léptessen életbe. Az új személydijszabásnál a legfontosabb változás abban áll, hogy a menettérti jegyek mérséklését — amely kb. 20%-ot tett ki — megszüntetik. Ezenkívül a 20-tól 30 kilométerig terjedő távolságnál új zóna-beosztást léptetnek életbe. Ezáltal a 201—225 km.-ig, továbbá a 251—275 km.-ig menő távolságoknál 2 koronányi menetár-mérséklések állanak be. De változásokat tervez az igazgatóság a magyar viszonylatban is, és pedig: a helyi árudijszabásnak új alapra való fektetését. Az igazgatóság ugyanis — amint értesülünk — most már komolyan foglalkozik egységtelteleinek felemelésével, mert csak így reméli a forgalomhoz fűződő s állandóan növekedőben levő igényeket kielégíteni tudni. Ezért az osztrák államvasutak példájára előmunkálatokat és számításokat készített az igazgatóság arra vonatkozólag, hogy miként lehetne a magyar díjzabást oly módon felemelni, hogy egyrészt a bevételek jelentős fokozását elérje, másrészt azonban a versenyzett viszonylatban az eddigi szállítmányait továbbra is megtarthassa. Ezek az előmunkálatok előreláthatólag hóna-

pokat fognak igénybe venni s így a felemelt egységtételek csak a jövő év folyamán lépnek életbe.

Feladás. A vinkovcei kir. főerdőhivatal október 6-án nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani tölgy, kőrös, szil és egyéb faanyagának tövön való eladása tárgyában. Az eladásra kerülő faanyag 2,535.056 korona értéket képvisel.

Államvasuti építkezések a fővárosban. A kereskedelmi kormány által a fővárosban eszközözendő vasuti építkezések némelyikére már a közelben rá kerül a sor. Ezekre nézve a miniszter a közigazgatási bejárást is elrendelte és vezetésére dr. Képesy Árpád miniszteri osztálytanácsost küldötte ki. Ezek a létesítmények a következők: 1. A budapest-nyugoti tehervonatu vontató telep kihelyezése Rákos rendező pályaudvaron a székesfőváros határára. 2. Az új szénpályaudvar egy részének előállítására Rákos rendező pályaudvar szomszédságában. 3. Budapest nyugoti pályaudvar kibővítésével kapcsolatos következő építkezésekre: a) a teréz-körtüi bejárat kibővítése, illetve új bejárat nyitása; b) a Podmaniczky-utcai bejárat szabályozása. 4. A középponti sztértár kiépítése Budapest-ferencvárosi pályaudvar szomszédságában. Az első három bejárást holnap, e hó 25-én, a negyedik bejárást pedig e hó 26-án tartják meg.

Részvénytársaság acél műszaki kelék előállítására. Magyar műszaki kefeipar és kefenyersáru részvénytársaság czim alatt társaság van alakulóban, mely főleg acél műszaki keléknek a Perlmutter-féle szabadalmazott módszer szerinti gyártásával fog foglalkozni. A részvénytársaság alaptőkéjét 150.000 koronában tervezi.

Kelepczébe került román pénzüzet. Ismeretes olvasóink előtt — hiszen nem egyszer mutattunk már rá — hogy a különböző nemzetiségi, különösen oláh pénzüzetek a gazdasági czélok mellett még burkolt nemzetiségi politikai czélok is szolgálnak. Ismételtén sürgettük már, hogy a kormánynak végre-valahára bele kellene avatkoznia ebbe a burkolt politikálásba, melynek éle rendszerint a nemzetiségi vidékeken lakó magyarság ellen irányult. Növelte a gyanut még az is, hogy rendszerint egy-egy nemzetiségi agitátor, vagy képviselő állott a bank élén. Most végre a minisztérium is beleavatkozott a dologba s a Deznai Takarékpénztár Rt. alapszabályainak jóváhagyását megtagadta. A Deznai Takarékpénztár Rt. ugyanis, amilyenek élén dr. Suciú János országgyűlési képviselő áll, százezer korona alaptőkével alakult ez év tavaszán. Az aradi törvényszék az igazgatóság kérelmére június elején elrendelte a pénzüzet cégbejegyzését és a törvény értelmében az iratokat felküldte a kereskedelemügyi minisztériumba a czéliből, hogy a bejegyzést a hivatalos „Központi Értesítő”-ben tegyék közzé. Itt azonban váratlan akadályok állottak útját a bejegyzés közzétételének. A cégbejegyzésekre felügyelő miniszteri biztos ugyanis megtagadta a közzétételt, mert a takarékpénztár alapszabályainak több pontját törvénybe ütközőnek találta s előterjesztést adott be az aradi törvényszékhez, hogy hívja fel a pénzüzet igazgatóságát az alapszabályok megfelelő módosítására. A miniszteri biztos elsősorban kifogásolta, hogy az alapszabályok a nyereségi osztalékok elvülésére három évi időtartamot vesznek fel, holott a törvény rendelkezései erre hat évet állapítanak meg. Kifogásolta továbbá, hogy az alapszabályok szerint a részvényesek nem adhatják el korlátlanul részvényeiket, hanem előbb közölni kell szándékukat az igazgatósággal s csak az esetben szabad részvényeiket idegennek eladni, ha a többi részvényesek között nem akad vevő. Ez a pont a miniszteri biztos véleménye szerint a részvényesek szerződési szabadságába ütközik. A törvényszék helyt is adott a miniszteri biztos kérelmének és felhívta a takarékpénztár igazgatóságát az alapszabályok törvényellenes intézkedéseinek megváltoztatására. A takarékpénztár alapszabályainak ama rendelkezését, hogy az évi nyereség bizonyos százaléka kulturcélokra fordítandó, a kereskedelemügyi minisztérium nem kifogásolta, hanem utasította a törvényszéket, hogy a pénzüzetet évi közgyűléséről felvett jegyzőkönyv és mérleg beterjesztése alkalmával kisorsje figyelemmel, mielő kulturcélokra fordítják ezt az összeget. A minisztérium ugyanis attól tart, hogy a takarékpénztár ezzel olyan működést fog kifejteni, aminőt csak egy belügyminiszteri leg jóváhagyott egyesület fejthet ki, mivel pedig az

ilyen irányú tevékenység a takarékpénztárak hatáskörén kívül esik, sőt tilos, a miniszter utasítja a törvényszéket, hogy ezirányban való felügyeleti jogát fokozottabb mértékben érvényesítse. A kormánynak eme fellépése régi óhajunkat teljesítette s hiszszük, hogy a remélt siker nem marad el.

GYÓGYITHATÓ A SÉRV?
E kérdéssel foglalkozó tanulmány most hagyta el a sajtót. Bárkinek díjtalanul zárt borítékban megküldi.
POLLITZER SÉRVAMBULATORIUM
speziális orvosi rendelő-intézet
Budapest, Kossuth Lajos-utca 8., főemelet
Egész nap orvosi ingyenes rendelés.

VIZÁLLAS.

m ó t e r		m é t e r			
aug. 22. aug. 24.		aug. 22. aug. 24.			
Inn	Székely	1.57 1.74	Jász	M.-Salgot	0.60 0.25
Duna	Pannau	2.56 2.33		Tokeháza	0.47 0.38
	László	0.12 0.57		V.-Námény	0.72 0.66
	Bécs	0.02 0.66		Tokai	1.18 1.32
	Pozsony	1.69 1.04		Tiszafüred	1.04 1.46
	Komárom	2.43 2.13		Szolnok	1.22 1.44
	Budapest	1.88 1.63		Csongrád	0.89 0.58
	Paks	1.42 1.32		Szeged	1.33 1.17
	Mohács	2.48 2.20		T.-Bocse	1.10 1.02
	Gombos	3.28 2.80		Titell	2.09 2.20
	Ulvidék	2.39 2.14		Óndava	0.66 1.02
	Pancsova	1.45 1.84		Tapoly	0.72 0.62
	Orsova	1.92 2.20		Ródroz	0.62 0.48
Horva	Morvajalu	0.53 0.18		Sajó	1.21 1.28
Vág	Zsolna	0.75 0.38		Hernád	0.6 0.19
	Troncsán	0.46 0.28		Perettyó	0.68 0.12
	Szered	0.77 0.77		B.-Uffalu	0.15 0.27
Rába	Szt.-Gyóthárd	0.40 0.50		Cenca	0.42 0.1
	Sárvár	0.10 0.14		N.-Várad	0.66 0.14
	Győr	1.91 1.72		Belányos	0.59 0.35
Dráva	Varnád	1.75 1.80		Tonke	0.28 0.10
	Zákány	0.24 0.32		Gurahonc	0.33 0.30
	Bárcs	0.95 0.18		Borosjenő	0.1 0.51
	Fazók	1.44 1.10		Rákös	0.01 0.02
Hara	M.-Szerdah.	0.88 0.1		Gyoma	0.35 0.36
Száva	Székely	1.08 0.84		Gy.-Fehérvár	0.04 0.06
	Szincsek	6.18 1.98		Branyicska	0.55 0.1
	Mitrovicza	1.75 2.89		Soborsin	0.1 0.82
Szamos	Dáás	0.84 0.08		Arad	0.28 0.14
	Szatmár	1.32 1.02		Makó	0.96 0.46
Kraszna	N.-Majtény	0.1 0.1		K.-Kostély	0.1 0.72
Latorca	Munkács	0.18 0.20		Kiszéő	0.04 0.38
Lahores	Homonna	0.28 0.25		Tamostvár	0.1 0.38
Unz	Perocsény	0.1 0.03		Beckerek	0.90 0.82

IDŐJÁRÁS.
A meteorologiai központi intézet távirati jelentése.
1908. augusztus 24-én reggel 7 órakor.
Az elmúlt nap időjárásának átnézete:
Hazánkban az utóbbi 24 óra alatt az ország északnyugati nagyobb felén volt kisebb-nagyobb mennyiségű eső, amely helyenkint a 10- és itt-ott a 20 mm-t is meghaladta (Szentgotthárdon 22-, Pécsen 28-, Kecskeméten 30 mm). A hőmérséklet nyugaton többé-kevésbé csökkent; a maximum: Verseczen 32 C° és a minimum: Tátrafüreden, Kolozsvárott, meg Bótfalun 10 C° volt.
Prognózis a következő 24 órára:
Változékony és még szeles idő várható, lényegtelen hőváltozással és helyenkint — leginkább keleten — esővel, esetleg zivattal.

Allomás	Szélirány és erője	hőmérséklet Celsius skálán	szélirány és erője	szélirány és erője	Hőmér. várható		
A.-Szalatna	60.9	15.8	NE	1	4	29	14
Ungvár	55.5	16.8	SE	1	1	29	16
Késmárk	57.8	14.0	S	1	8	30	13
Losonc	55.3	15.3	NW	3	1	26	16
Ózsvalla	59.5	15.8				25	15
Budapest	53.2	17.5				25	15
Horány	60.2	15.8				26	17
Kosztely	59.8	17.8				21	15
Pécs	60.3	17.6	NW	2	4	24	18
Zágráb	60.1	16.6				28	16
Püme	59.6	17.5				23	15
Szeged	59.2	19.7	E	1	4	28	17
Temesvár	59.6	15.4	E	1	2	28	17
Nagyvárad	58.9	17.3	NW	2	4	29	14
Kolozsvár	61.1	15.4				28	1
Nagyzeben	59.7	18.0	S	3	4	25	15
Szatmár		17.0	SW	1	4	28	1
Aradvár		12.6	W	2	4	21	1
Solimezbánya		14.8	NW	1	4	22	17
Komárom		15.5	S	1	4	19	1
Sopron		19.7	NE	1	2	1	30
Kisvárd		18.2				0	24
Cirkvenca		16.9	S	1	0	2	16
Dobozon		17.1	SW	1	1	30	16
Kecskemét		19.5	WSW	3	4	29	14
Óronháza		23.0	SW	4	8	25	18
Arad		18.9	NE	1	0	31	19
Zsombolya		22.6	SE	3	0	31	17
Versec		16.4				31	13

Felelős szerkesztő
PURJESZ LAJOS
Kiadótulajdonos
A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság
Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

Budapest, augusztus 24.

A mai készáru-piaczon mérsékelt kínálat és ugyanolyan kereslet mellett készbuzában csendes volt az irányzat; forgalomba került 25.000 mm. egyenlegként változatlan áron. Rozs csendes, változatlan, zab 5-10 fillérrel olcsóbb, tengeri csendes. A határidőpiacra a mai üzlet nyugodtan és körülbelül a szombat zárlat jegyzéseivel indult meg. Kezdetben meglehetősen kínálatra néhány fillérrel gyengültek az árfolyamok, csakhamar azonban a kereslet került túlsúlyra, mire egy kis javulás állott be, de ez is csak igen rövid ideig tartott, mert később újra erősebb kínálat mutatkozott, mire aztán véggéppen lanyhult az irányzat és meglehetősen csökkentek az árfolyamok. A szombat esti zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen az októberi buza hat fillérrel, az áprilisi buza tizenkét fillérrel, az októberi zab tizennégy fillérrel, az új-tengeri két fillérrel gyengült, így tehát a tegnapielőtti és a mai zárlat között csak jelentéktelen eltérés mutatkozik.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Table with columns: Buza, Tiszavidéki új, Fejérmegyei új, Pestvidéki új, Bácskai új, Rozs I.-rendű új, Arpa takarmány I.-rendű, Zab I.-rendű, Tengeri belföldi új, Repce: Káposztarepce, Köles. Includes sub-headers like 'kilo', 'Ára 100 kg.', 'kilo', 'Ára 100 kg.' and various price listings.

A készáru piacra elkel:

Buza, Tiszavidéki: 200 mm. 81 kg. 23.50 korona, 200 mm. 80 kg. 23.50 korona, 100 mm. 81 kg. 23.50 korona, 600 mm. 80.5 kg. 23.60 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.45 korona, 200 mm. 80.5 kg. 23.50 korona, 100 mm. 80.5 kg. 23.45 korona, 100 mm. 80 kg. 23.35 korona, 300 mm. 80 kg. 23.35 korona, 500 mm. 80 kg. 23.48 korona, 100 mm. 80 kg. 23.30 korona, 100 mm. 80 kg. 21.60 korona, 100 mm. 80 kg. 22.50 korona, felső ker., 300 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 1000 mm. 79.5 kg. 23.15 korona, felső, 100 mm. 79.3 kg. 23.20 korona, 100 mm. 79.5 kg. 23.20 korona, 450 mm. 79.1 kg. 23.30 korona, 200 mm. 79 kg. 23.10 korona, felső, 100 mm. 79 kg. 23.10 korona, 150 mm. 79 kg. 23.40 korona, 50 mm. 80.5 kg. 23.40 korona, 400 mm. 79 kg. 23.10 korona, 200 mm. 79 kg. 22.80 korona, 400 mm. 78.5 kg. 22.80 korona, 270 mm. 79 kg. 22.80 korona, 150 mm. 80 kg. 22.80 korona, 550 mm. 78.5 kg. 22.80 korona. Tiszavidéki: 100 mm. 78.5 kg. 23 korona, 200 mm. 78 kg. 23.10 korona, 300 mm. 78 kg. 22.80 korona, 100 mm. 77 kg. 22.70 korona, felső. Makói: 5000 mm. 79.5 kg. 23.40 korona okt. száll. Fehérmegyei: 100 mm. 80 kg. 22.95 korona, 150 mm. 78 kg. 22.10 korona, 100 mm. 77.5 kg. 22.95 korona. Pestvidéki: 1900 mm. 80 kg. 23.10 korona, 200 mm. 80 kg. 22.60 korona, 1200 mm. 79.5 kg. 22.60 korona, 500 mm. 79 kg. 23.20 korona, 300 mm. 79 kg. 22.50 korona, hibás, 200 mm. 79 kg. 23.20 korona, 500 mm. 79 kg. 23 korona, 400 mm. 78.3 kg. 22.80 korona, 200 mm. 78.5 kg. 23.10 korona, 150 mm. 78.5 kg. 22.90 korona, 200 mm. 78.5 kg. 22.90 korona, 150 mm. 78 kg. 22.90 korona, ker., 300 mm. 78 kg. 23 korona, 100 mm. 77.5 kg. 23 korona, 300 mm. 77.2 kg. 22.45 korona, 500 mm. 77 kg. 23.90 korona, 100 mm. 77 kg. 22.60 korona, 200 mm. 77 kg. 19.40 korona, 1200 mm. 76 kg. 19.40 ko-

rona, 1200 mm. 76 kg. 22.40 korona.

D.-Bácskai. 3260 mm. 78 kg. 22.85 korona. Becskerekéi. 5000 mm. 79 kg. 23.25 korona okt. száll.

Szerémségi. 100 mm. 80 kg. 23.30 korona, 200 mm. 80 kg. 23.— korona, 200 mm. 79 kg. 23.— korona, 500 mm. 79 kg. 22.90 korona, 200 mm. 79 kg. 22.90 korona.

Rozs. 300 mm. 18.55 korona, 400 mm. 18.50 korona, 100 mm. 18.40 korona, 200 mm. 18.40 korona, 300 mm. 18.40 korona, 300 mm. 18.35 korona, 500 mm. 18.30 korona, 400 mm. 18.25 korona kp. mellett par.

Zab. 100 mm. 16.70 korona, 100 mm. 16.40 korona, 100 mm. 16.35 korona, 100 mm. 16.30 korona, 100 mm. 16.20 korona, 100 mm. 16.10 korona, 400 mm. 16.05 korona, 200 mm. 16.— korona, 100 mm. 16.— korona kp. mellett.

Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacra kötött:

Délelőtt: Előfordult kötések (50 kg.-kint): Buza 1908. októberre 11.15, 11.16, 11.13, 11.18, 11.12 Buza 1909. áprilisa 11.50, 11.51, 11.42. Rozs 1908. októberre 9.29, 9.30, 9.22. Zab 1908. októberre 8.02, 8.03, 7.97. Tengeri augusztusra —, —, —. Tengeri 1909 májusra 7.03, 7.08, 7.05.

Table with columns: 1 óra 30 perczkor zárulnak: 1908. októberi buza 11.11-11.12, 1909. áprilisi buza 11.42-11.43, 1908. októberi rozs 9.22-9.23, 1908. októberi zab 7.96-7.97, 1909. májusi tengeri 7.05-7.06

Budapesti gabonaforgalom.

Table with columns: 1908. augusztus 21-től augusztus 23-ig. Buza 42974, Rozs 4314, Arpa 6355, Zab 3561, Tengeri 3260, Liszt 306, Korpa 50. Includes sub-headers: Érkezett, Elszállított.

Értéktőzsde.

A mai forgalom szűk keretek között mozgott. Az előtőzsdén a forgalom minden ösztönzés híján teljesen üzletelen maradt. A bécsi tőzsdéről a marokkói viszonyok alakulása miatt tartózkodó irányzatot jelentettek, de miután nálunk amugy is teljesen üzletelen volt a forgalom, ez a helyzet nem változtatott. A déli vasut kisebb fedezésekre és a Rimamurányi részvény helyi vásárlásokra valamivel megvilágult, de az emelkedés nem érte el a két koronát. A helyi piacon teljes üzletelenség uralkodott, forgalomban egyedül a Ganz-részvények és a szanatórium-sorsjegyek voltak. A járadékpiac szintén meglehetősen nyomott volt. A déli tőzsdén, ámbár Berlin magasabb jegyzéseket küldött, mégis barátságatlan volt a hangulat és csekélységgel gyengültek az árfolyamok. Kivételt csak Rimamurányi képezett, amely érték jól volt keresve és ma egy koronával emelkedett. Az Osztrák hitel 631 koronáról 630.75-re, a Magyar hitel 742.50-ről 741.75-re, az Államvasut 691.25-ről 690.50-re gyengült. Forgalomba került továbbá: Jelzálog 130.50 koronán, Rimamurányi 558.50-559.50 koronán, Déli vasut 115.50 koronán, Városi villamos vasut 260.75 koronán, Magyar koronajáradék 92.95-92.85 koronán, Hazai bank 280.50 koronán, Ganzgyár 28.25 koronán, Szanatórium-sorsjegy 7.60 koronán.

Előtőzsde. Előtőzsde nyugodt, tartott. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 631.—, Magyar hitelrészvény 742.—, Osztrák-magyar államvasut 691.25-690.75, Rimamurányi vasut 558.50-559.—, Magyar koronajáradék 92.95-92.85.

Déli tőzsde. Déli tőzsde tartózkodó. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 630.75, Magyar hitelrészvény 742.—, Osztrák-magyar államvasut 691.—, Déli vasut 115.50, Rimamurányi vasut 558.75-559.75, Jelzálogbank 430.75-431.25, Magyar koronajáradék 92.85-92.90, Hazai bank 280.25-280.50 5 száz, orosz kölcsön 96.50. A helyi értékek piaca üzletelen.

Utőtőzsde. Az utőtőzsdén szilárd volt az irányzat. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 630.—, Magyar hitel-

részvény 742.—, Rimamurányi vasut 559.—, 559.25 Déli vasut 115.50-115.75. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 632.25, Rimamurányi vasut 559.—, Déli vasut 115.75.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, augusztus 24. (Saját tudósítónk jelentése.) A mai piacon a konzum egyáltalán nem mutatott érdeklődést és nagy volt az üzletelenség, az irányzat azonban nem hozott lényegesebb árváltozásokat, csak éppen zab hanyatlott 10 fillérrel. Árpában elvettve fordult elő egy-egy kötés változatlan árk mellett.

Jegyzetelt buza: új tiszavidéki 11.95-12.35 korona, marosi 11.70-12.10 kor., bánáti 11.70-12.10 korona, tótfelvidéki 11.50-11.95 korona, csepeli —, —, — korona, új déli vasuti 11.55-11.95, marchfeldi 11.30-11.70 korona.

Új-rozs: tótfelvidéki 9.65-9.90 korona, csepeli 9.60-9.85 kor., pestmegyei 9.70-9.95 déli vasuti 9.60-9.85 korona, különféle magyar 9.60-9.85 kor., osztrák 9.55-9.80 korona.

Arpa: morvaországi 9.20-10.50 kor., marchfeldi 8.80-9.50 kor., bécsvidéki 9.—, 9.80 kor., tótfelvidéki 8.10-10.25 kor., csepeli —, —, — győri —, —, — kor., déli vasuti 8.50-8.75 kor., tiszavidéki 7.40-9.— kor., északmagyarországi 7.60-9.75 korona.

Magyar tengeri: régi 8.25-8.50, új —, —, — korona, cinquantin 8.80-9.—, új —, —, — korona.

Magyar zab: selejtes —, — kor., közepes 8.50-8.85 korona, elsőrendű —, — kor., válogatott 8.85-9.15 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai —, —, — korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, augusztus 24. A marokkói események miatt a mai előtőzsde tartózkodóan indult, később azonban, alpesi bányarészvényekből kiindulva, szilárdulás állott be. Alpesi bányarészvényekben nagyobb helyi vásárlásokat eszközöltek, mire Prágai vasutak és Rimamurányi részvények is javultak. A hitelrészvények árfolyamukat jól tartották. A közlekedési értékeket elhanyagolták. Három százalékos déli vasuti elsőbbségi kötvények javultak. A déli tőzsde nyugodtan indult. Később az árfolyamok nyugodt forgalomnál árfolyamukat megtartották.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitel. 630.75, Magyar hitel. 741.—, Länderbank —, Államvasut 690.50 —, Elbavölgyi vasut —, Déli vasut 114.—, —, — Alpesi bányatársulat 673.—, Rimamurányi 559.—, Májusi járadék 96.20, Magyar koronajár. —, Orosz érték —, Török sorsjegy —, Német márka 117.43.

A déli tőzsde nyugodt hangulatban nyílt meg.

1 órakor jegyztek: Osztrák hitel 631.—, Magyar hitel 741.—, Länderbank 438.—, Unio-bank 543.—, Államvasut 690.50, Anglo-bank —, Bankverein 516.50, Déli vasut 114.25, Gőzhajó —, —, — Alpesi bányarészvény 673.50, Májusi járadék 96.20, Magyar koronajáradék 92.85, Török sorsjegy 184.50, Német márka 117.43, Elbavölgyi vasut —, Rimamurányi 559.—, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, augusztus 24. (Osztrák értékek zárlata. 4-2 százalékos papír-járadék 96.20, 4 százalékos osztrák arany járadék 115.80, 1860-as sorsjegy 152.25, Osztrák hitelsorsjegy 474.—, Angol osztrák bankrészvény 293.50, Bécsi Bankverein 515.50, Osztrák-magyar bank 1738.—, Déli vasut 115.75 Dunagőzhajózási társ. 1000.—, Dohány rész. 389.75 Cs. k. arany (vert) 11.37 Német bankv. 117.35 Osztr. Lloyd 399.—, 4.2 száz. ezüst, jár 96.20-99.10, Osztr. koronajáradék 96.45, 1864-es sorsjegy 260.50, Osztrák hitelintézeti részvény 632.—, Unio-Bank 544.—, Osztrák Länderbank 437.50, Osztrák-magyar államvasut 690.—, Elbavölgyi vasut 450.—, Alpesi részvény 674.25, 20 frankos 19.08, Londoni váltóár 239.36, Lipótkohó 423.—, Töröksorsjegy 184.—, Lankadt.

Bécs, augusztus 24. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 111.10, Tiszai és szeg. kölcs. sorsjegy 142.15, Magyar hitelbank részvény 741.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 472.—, Rimamurányi 558.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 396.—, Magyar koronajáradék 92.90, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. —, —, Magyar nyer.-k. sorsjegy 184.25, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelzálogbank 429.50, Magyar keresk. bank —.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, aug. 24. (Az Egyetértés eredeti távirata.) Zárliatkor jegyeztetik: 4,2 százalékos papíriáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98,60, osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 22,—, orosz bankjegyek 214,80, 4 százalékos új orosz kölcsön 77,60, Disconto Commandit 176,50, Dinamit-truszt —, Harpeni 200,40, Unifikált török járadék 94,—, 4,2 százalékos ezüst-járadék 96,20, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Magyar koronajáradék —, Osztrák-magyar államvasut —, Bécsi váltóár 85,15, Olasz járadék —, Alt. villamosság Edison 216,—, Gelsenkircheni 193,40, Laurakohó 211,—. Szilárdult.

Frankfurt, (Zárliat.) aug. 24. 4,2 százalékos papíriáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98,65, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93,45, Osztrák hitelintézeti részvény 198,30, Osztrák-magyar államvasut 147,50, Északnyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20,35, Bécsi Bankverein 140,—, Villamos részvény 140,50, 3 százalékos magyar aranykölcsön 77,60, 4,2 százalékos ezüstjáradék 99,25, Osztrák koronajáradék 96,20, Magyar koronajáradék 92,90, Osztrák-magyar bank 124,40, Déli vasut részvény 22,—, Elbevölgyi vasut —, Bécsi váltóár 851,50, Párisi váltóár 811,83, Union bank részvény —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárliat.) augusztus 24. 4,2 százalékos ezüstjáradék 99,05, 1860. sorsjegy 153,—, Déli vasut 21,95, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98,30, Osztrák hitelrészvény 198,75, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104,30, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93,35. Nyugodt.

London, augusztus 24. Angol consol 867/10. Páris, aug. 24. (Zárliat.) 3 százalékos Francia járadék 96,67, Osztr. aranyjáradék 99,75, Magyar aranyjáradék 94,60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 189,6. évről 489,—, 4 százalékos Olasz járadék 103,65, Déli vasut elsőbbségi kötv. 512,—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 90,95, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 100,05, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 518,—, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. 96,35, 4 százalékos spanyol járadék 94,35, 4 százalékos unifikált török jár. —, Török sorsjegy —, Török dohányrészvénye 414,—, Osztrák földhitelintézet 11,25, Osztr. Länderbank 471,—, Magyar jelzálogbank 457,—, Banque de Paris 1517, Banque Ottomane 695,—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 603,—, Rio Tinto 17,42, Sucrerie d'Egypte —, Tula —, Thomson Houston —, Urikányi köszén 167, Chartered 20,25, De Beers 305,—, East Rand —, Jagersfontein 105,—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 60,75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208,12, Váltó német piacokra (rövid) 123,18, Váltó Bécsre (rövid) 104,93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (rövid) pari. Csek Londonra 251,35, Magánkamatláb 1 1/2. Nyugodt.

London, augusztus 24. Angol consol 867/10. Páris, aug. 24. (Zárliat.) 3 százalékos Francia járadék 96,67, Osztr. aranyjáradék 99,75, Magyar aranyjáradék 94,60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 189,6. évről 489,—, 4 százalékos Olasz járadék 103,65, Déli vasut elsőbbségi kötv. 512,—, 5 százalékos marokkói járadék —, 4 százalékos 1890. Román kölcsön 90,95, 4 százalékos Kons. amort. román járadék —, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 100,05, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 518,—, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. 96,35, 4 százalékos spanyol járadék 94,35, 4 százalékos unifikált török jár. —, Török sorsjegy —, Török dohányrészvénye 414,—, Osztrák földhitelintézet 11,25, Osztr. Länderbank 471,—, Magyar jelzálogbank 457,—, Banque de Paris 1517, Banque Ottomane 695,—, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut —, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 603,—, Rio Tinto 17,42, Sucrerie d'Egypte —, Tula —, Thomson Houston —, Urikányi köszén 167, Chartered 20,25, De Beers 305,—, East Rand —, Jagersfontein 105,—, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 60,75, Váltó Amsterdamra (rövid) 208,12, Váltó német piacokra (rövid) 123,18, Váltó Bécsre (rövid) 104,93, Váltó Belgiumra (rövid) 1/4, Olasz aranyváltó (rövid) 1/8, Váltó Svájcra (rövid) pari. Csek Londonra 251,35, Magánkamatláb 1 1/2. Nyugodt.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, augusztus 24. (Saját tudósítónk tefonjelentése.) A központi vásárcsarnokban ma megtartott marhavásáron felhajtott 3065 darab magyar, 24 drb galicziai, — drb bukovinai, 4734 darab németországi.

Jegyzések kilogrammonként élősulyban: Magyar hizóökr I-ső minőségű 72-80 fillér, kivételesen — fillér, II. minőségű 64-63 fillér, III. min. 46-62 fillér, kivét. — fillér, galicziai hizóökr I-ső minőségű 86-92 fillér, II. minőségű — fillér, III. minőségű — német hizóökr I. min. 83-93 fillér, kivételesen — fillér, II. min. 72-82 fillér, III. minőségű 68-70 fillér, legelő ökr 48-72 fillér, paraszt ökr 48-58 fill., bika 52-70 korona, kivétel. — korona, tehén 52-74 korona, bivaly 36-48 korona, 100 kilogrammonként, a fogyasztási adóval együtt.

Juhvásár.

Budapest, augusztus 24. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 3413 darab juhot. Árjegyzések: elsőrendű ürü 48-56 fillér kgr.-ként, vagy 36-53 korona páronként, középminőségű ürü 49-44 fill., kgrként vagy 25-35 korona páronként, anyajuhok 36-42 fillér kgrként, vagy 22-29 korona páronként, kosok 36-42 fillér vagy 22,50-36 kor. páronként, az irányzat lanyha volt, az árak elsőrendű minőségeknél változatlanok maradtak, más minőségek árai 2 fillérral kgr.-kint csökkentek.

Országos lóvásár.

Budapest, augusztus 24. (Hiv. tud.) A Tattersallban ma és tegnap megtartott országos lóvásárra felhajtottak 903 darab I., 402 darab II. oszt. lovat. Összesen 1305 darabot. Elkelt 465 darab ló. A székesfőváros megvett 39 darab vágólovat 60-220 korona közötti állagáron.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, augusztus 24-én. (Hivatalos tudósítás) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 130-131 fillér. Fialat közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 131-132 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 135-137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg felüli sulyban) — fillérig, közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertéslétszám 1908. évi augusztus 21. napján volt készlet 37899 drb., 1908. augusztus hó 22-én felhajtott 405 darab, 1908. augusztus 22-én elszállított 303 darab, 1908 augusztus 24. napjára maradt készletben 38001 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, aug. 24. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 453 darab sertés, 13 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 1009 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 1462 darab sertés, 13 darab süldő, — darab malacz. Eladatott 1078 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 384 drb sertés, 13 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg.-on felül élősulyban 104 — 106 fillér, élősulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kgr.-ig, 102 — fillér, élősulylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül 110 — fillérig, élősulylevonással 132-134 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, élősulylevonással 130-136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, élősulylevonással 128-135 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül — fill.-ig, könnyű 112 — kgr.-ig. Belsődi süldő 92 — fillérig, horvát süldő — fillérig, Malacz — fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősulyban értendőek. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A második főudvarmester Renglovics József udvari gazdasági titkárrá, udvari gazdasági tanácsossá, Eckmann Miksa udvari gazdasági segédtitkárrá, udvari gazdasági titkárrá és Müller Károly államkassza-felügyelőségi asszisztensként ezen felügyelőséghez hivatalosították; az igazságügyminiszter Fabián Ferenc váci kir. közevitő-intézeti főfelügyelőt a X. fizetési osztályba; a belügyminiszter Trettina Árpád belügyminiszteri fizetéstelen irodaségétiszteletet a határrendőrséghez hivatali segédtisztelettel; a pestvidéki törvényszék dr. Elek Mór budapesti gyakorló-ügyvédet a német nyelv tolmácsává; a szolnoki pénzügyigazgatóság a pénzügyigazgatóságnál üresedésben lévő hivataloszállású állásra Szabó Péter szolnoki rendőrt, a kisújszállási adóhivatalnál üresedésben lévő hivataloszállású állásra pedig Szilágy György körösladányi pénzügyőri fővigyázót nevezte ki.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Stieglitz Rezső budapesti lakos Timárra, Romsics Albert budapesti lakos Rétire, Izrael Márton bécsi lakos Iványira, Schmukker (Wolf) Lipót budapesti lakos és kisköru Ledinszky Julianna Irén budapesti lakos Parkasra, Guttmann Ede sárospataki lakos, valamint József nevű nagyköru és Sándor, János, László és Miklós nevű kisköru gyermekei Gyulaira, kisköru Pollák Ella, Margit, Mór, Erzsébet, Imre, Rózsika és Sándor mezőberényi lakosok Lengyelre, kisköru Perl Nándor budapesti lakos Pintérre, Grün Ede monori lakos Balogra, Weiss Emil budapesti lakos Vargára, kisköru Nuszbaum Henrik dévai lakos Lázárra, Schnitz Ferenc budapesti lakos Szilágyira, Schléssinger Lipót és Schléssinger Dávid budapesti lakosok Szirtesre, kisköru Bloch Andor budapesti lakos Tulipánra, Geiringer Mórítz budapesti lakos Gellérte és kisköru Fischer Pál budapesti lakos családi nevének Fagyásra kért átváltoztatását megengedte.

Pályázatok. A kecskeméti törvényszéknel törvényszéki bírói, a szentlőrinczi és a hidalmási járásbíróságoknál albirói, az abádszalóki járásbírósnágnál vgrehajtói, a széckelykeresztúri adóhivatalnál adó-

tiszt, a varasdini és a szepesófalu adóhivataloknál díjas gyakornoki, a szombathelyi pénzügyigazgatóság kerületében két pénzügyőri vigyázói állásra 2 hét; — Verseczen városi tűzoltói állásra 3 hét; — a belvári pénzügyigazgatóságnál irodatiszti állásra 4 hét; — a márianosztrai orsz. letartóztatási intézetnél főfogóéri és Szegeden négy III. oszt. börtönőri állásra 5 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: PAJOR MÁTYÁS

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett gazda tapasztalatai alapján, melyeket a kórház hugyszervi és bujakeros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI

specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos

gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac

nemi betegséget

(hugyosöfolyást ebeket, syphilist stb.)

Impotenciát (férfiúi gyengeség

mégidősebbeknél is megféle eredményel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.

Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelokra díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyezerek.

Rendelés: d. e. 9-3-ig és este 6-8-ig.

Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám. (A Pannónia szállóval szemben.)

Áltjáró ház. — Dejérat a lépcsőnél. — Külön váróterem.

BETEGEK FIGYELMÉBE

Sok ezer reményvesztett beteg férfiak és nők adta vissza megrongált egészségét és állította helyre testi és lelkijét — speciálisan gyógyódmunk. Orfási sikereket ért el gyógyódmunk egész Európában, amit az intézet hiteles iratokkal bárkinek bebizonyíthat. A gyógykezeléshez tartozó speciális szerek és alkalmazások tökéletessége, valamint a betegek iránt tanúsított lelkiismeretesség, gondos figyelem és a legalaposabb vizsgálati módszerek, mind hozzá járultak az elért kiváló eredményekhez. Eljárásunk oly nyílt és őszinte, hogy a betegség alapos megvizsgálása után csak azokat fogadjuk el gyógykezelésre, akiket biztosan meggyógyíthatunk.

Ha valakinek lehetetlen volna megjelenni, akkor csak írja le azonnal baját, amelynek pontos áttanulmányozása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógy-szereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levelébe válaszbélyegget mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta dr. Palócz az ő speciális gyógyódmódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujakeros sebeket, hugy-csú-, hólyag-, ideg és hátgerinc-bajokat, sérveket az önfertőzés és szifilis utóbjait, magömlést, elgyengült férj-erőt (impotenciát), kezdődő elmezárvart, aranyeret, vérbajokat, bőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit, valamint mindezen felsorolt bajokkal összefüggő betegségeket. Nők részére külön intézeti kezelés, külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 óratól délután 5 óráig, (vasárnap déli 12 óráig).

Czím: Dr. Palócz specialista volt kórházi orvos Budapest, VII. Rákóczi-Kereses-ut 10.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

nemi betegségekben szenvednek,

mint hugycső és hólyagbajok, hugycsőszűkület, vizeletzi zavarok, éjjeli magömlések, sebék és bujakeros bántalmak (syphilis, az önfertőzés utóbjaként fellépő idegbajok, korai férfierős elgyengülés, bármily borkülvések stb. nőknél fehérlővály, méh bajok, alapos, gyors és gyógykeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógyódmódjánál fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. os. és kir. osztály főorvos országos hírű és a legérgebb, 82 éve leannaló rendelés intézet

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.

Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Idült hugycső éshólyag bajok vizsgálata villamos hugycsőtükrök segítségével. Védőkép levelekre kimorlós választ és szakzszerű tanácsot nyernek, gyógyászorold gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva. Nőknek külön váróterem.

Table with multiple columns listing market prices for various goods like flour (Buza), other grains (Egyéb gabonafélék), and various types of flour (Burgonya). It includes prices per 100 kilograms and specific grades.

ANAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

42

HUSZONÖTÖDIK FEJEZET.

Amint Dexter megpillantott bennünket, éles, rikoltó üdvözlő kiáltást hallatott. A pillantását arcomra szegezte, mintha a lelkemben akart volna olvasni.

— Lépjen közelebb! — kiáltotta. Lépjen beljebb és nézze, mivel ölm az időt, amely bennünket elválaszt.

A földön ült és apró fakockákból egész csomó gyermekes játékokat tornyosított fel. Most felnevetett, de teljesen lélektelenül. Azután szünetet tartott. Benjámint, ki szótlanul állt az ajtóban felkeltette a figyelmét. Rendkívül ügyességgel belevetette magát a karszékebe.

— Ki ez? — kérdezte azután gyanakvoan. — Ah, már tudom, kiáltotta, még mielőtt felelhettem volna neki. Ez az a jóindulatú ur, akit mikor legutóbb láttam, a megszorodottak vizsgálatójának tetszett.

— Ön hátrányára változott, tisztelt uram. Ugyebár legujabb védelmezője Valéria asszony?

Benjámint felé vad, gunyos mozdulattal meghajolt.

— Alázatos szolgálja igazságügyminiszter ur! Megérdemeltem és alávetem magam az uralmának. Kérem, lépjen közelebb. Ez a hölgy életem derűs és világos pontja.

A karszéket visszagördítette Benjámintól, ki megvető hallgatagsággal fogadta a beszédet és egészen közel jött hozzám.

— Adja a kezét életem világosságára — mormolta szelíd hangon.

Benjámint néztem és a közel levő karszékebe ültem. Benjámint Dexter mögött.

Plaimorének igaz volt. Dexter megválto-

zott, még pedig hátrányára. Az arcvonása bágyadt volt és szomorú; az egész arc megki-szembédett. A gyengédség, mely pillantásában néha felesillat, teljesen eltűnt. A szeméi veres erekkel voltak aláfuttatva.

Máskülönbén izmos keze petyhüdtnek és reszketőnek látszott. Arcának halványasága kiseríteties volt, a ránczok mélyebbek, mintha évek szántották volna végig, pedig én csak hónapok óta nem láttam. Most már nem sajnáltam, hogy Spanyolországot oly sietve hagytam el. Amikor a pillantásunk találkozott, holt bizonyosra éreztem, hogy egy halálraítélttel van dolgom.

Megsajnáltam. Eltalálta gondolatomat.

— Köszönöm, — mondta hirtelen. — Sajnál, mert beteg vagyok. Megjelenésével nagy örömet szerzett. Fokozta ezt az örömet azáltal, hogy a hangját is hallhassam.

Teljesítettem kívánságát.

— Szereti még Ernőt? — kérdezte keserűen.

— Jobban, mint valaha.

Kezével eltakarta arcát. Aztán tovább beszélt, anélkül, hogy helyzetén változtatott volna: — S azért Spanyolországban hagyta? Egyedül tért vissza Angliába? Miért tette ezt? — Miért kértem a segítségét Dexter ur? Leeresztette kezét és rám tekintett. Izgatott volt.

— Lehetséges-e az, — kiáltotta, hogy ez a szerencsétlen történet még mindig nem hagyja nyugton? Még mindig eltökélt akarata, hogy a glenichi nagy rejtélyt megoldja?

— Még mindig az, Dexter ur és remélem az ön segítségét.

A régi bánat újra beárnyékolta arcát.

— Hogy segítsek önnek? — kérdezte. — Megváltoztathatom a tényeket?

Elhallgatott.

Arca fölragyogott, mintha hirtelen öröm érte volna.

— Megpróbálom, hogy segítsek önnek, — folytatta. — Elmondtam önnek, hogy Beaully asszony elutazása csak csel volt, amelylyel a gya-

nut el akarta magáról háritani. Jeleztem abbéli gyanumat, hogy a mérget Beaully asszony szobalánya hozta. Meggyőződött ön talán arról későbbi latolgatás után?

A beszédnek Beaully asszonyra való irányítása felbátorított, hogy csövenest a cselőnek tart-sak.

— Sokat fontolgattam, de nem jöttem semmiféle eredményre, — feleltem. — Nem találok semmi alapos okot. A szobalánynak lehetett-e valami oka rá, hogy a halottal ellenséges lábon álljon?

— Senki fia ezen a világon ezzel nem gyanusíthatja meg a szobalányt! — kiáltotta Dexter hangosan és szenvedélyesen. — Az elhunytinak egész lényé csupa jószág volt és sem gondolatban, sem szóval soha senkit meg nem bántott. Szent volt ezen a földön.

Két kezével ismét eltakarta az arcát és megrázkódott az izgalom hatása alatt, melyet önmaga előidézett.

Egyszerre csak előttem termelt a madár-arczu leány és hosszu tiz ujját szememnek meresztette. Senki sem tudta, miként toppant egyszerre elő.

— Látja ezt a tiz körmöt, — szipította. — Ha ismét boszantani fogja az én gazdát, ez a tiz köröm a nyakába mélyed!

Benjámint felugrott székéről. Látta a leány mozdulatát, bár szavait nem hallhatta. Intettem neki, hogy újra foglalja el a helyét. Dexter fel-emelte egyik kariat, mire a cselődlány szótalanul visszacsomolygott az egyik zugba. Aztán hirtelen odaküszött Dexterhez.

— Uram, uram! — nyöszörgötte. — Már régen nem mesélt nekem semmi történetet. Hozzon borzalmat egész testemre. Jó, hosszu, vértől ázott és rémes történetet kérek.

— Szegény ördög, — mondta Dexter, miatlatt a fejt simogatta. — Egy szót sem értesz az én történetemből és mégis hatalmamban áll, hogy felkorbácsoljam az idegeidet.

(Folyt köv.)

S Z I N H A Z A K
Kedden 1908, augusztus 24-én.

Magyar színház **Király színház**

A Sasfiók
(L' Aiglon) Dráma 5 felvonásban
Ira Rostand Edmond, fordította Abrányi Emil.

100 év múlva
Enekes, táncos, látványos tréfa
8 felvonásban, 9 képben, írta
Martos Ferencz. Zenéjét össze-
állította Marthon Géza.

Személyek:

Ferencz	Törzs	N. Zajtay István	Németh
Flambeau	Csorlos	Baczur Gaszton	Papir
Mettelnich	Garas	Tóti Thea	Ótvös G.
Ferencz császár	Ráthey	Féler, hoteltulajdo-	nos állatkerti igazg.
Marmont tábornagy	Thuróczy	Francs, Major, mi-	niszter, szarkasztó
A szabó	Z. Molnár	Pavlicsek, Pribiesek,	Szirmai
Genz	Rátkai	Samu, szorocsen	Rátkai
Báró Obenaus	Mouár	Sasa	Laszlo R.
Mária Lujza	Forrai R.	Poloskei polgármes-	ter, Dörög
Camorata grófnő	Polgár J.	Kek, Huszárkaplá-	ny
De Lorget Teréz	T. Halmi M.		Raskó
Főhercegnő	Mészáros G.		

Kezdeté fél 8 óraker

Hull a haja? Használja a **Petroleum-hajszesz-t.**
GARA-féle
Egy eredeti Gvog ára 2 korona. Főszékhelyén hely
Gara Géza és Tsa drogéria Bpest, VIII. József-körút 78.
Tessék árjegyzéket kérni!

"PÁLMALIGET" NAGYVENDÉGLŐ
ARÉNA-UT 74. SZÁM.

Esténként **BANDA MAROZI** és **FIAI**
zonokarának hangversenye. — Előkelő
családok találkozó helye. — Elsőrendű konyha,
kifünő ménes-györöki és külföldies borok. —
oooo Számos látogatást kór üsztelettel ooooo

EKAMP GYULA a bikszádi fürdő étterem
volt bérloje.

ITT a tavasz!!
elmult a tél

de visszamaradt sok durva és vöröses arc és kézbor!
Gyorsan és biztosan eltünteti azokat az olismert kifünő
Rogátsy-féle

Magyar-Pipere-Borax

Allandóan használva az arc, kéz és bőrt, a testbőrt puhán
űdén és tisztán megtartja

A **Rogátsy-féle MAGYAR PIPERE-BORAX**
eltünteti szepölő, pörsepyt, alkát miffessert patanást,
májfoltot, a rángos bőrt bársonysimává, a vörö-
s vagy ná barnított bőrt fehérré teszi.

Gyermekápolásnál, fürdőzésnél nélkülözhetlen.
Kifünő hatással bír szemgyulladásnál, valamint for-
és szájalaplásnál. Mosás és vasalásnál a ruhát hófehérré
és tükörsimává teszi, a nélkül, hogy a ruhának ártana

Ara 30 és 75 fillér. Vidékre 10 nagy doboz
bérmentve.

Rogátsy-féle magyar pipere-borax-krém K-1—,
Rogátsy-féle magyar pipere-borax-szappan K-80.

Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és jobb
fűszerüzletben. — Usak dobozban, nem kímérve
Egyedűll **Rogátsy Kálmán** Rákóczi-ut 10.
készítöje. Fűszelűnk a **ROGÁTSY** névre.

BUDAPESTI CABARET
BONBONNIERE Teréz-körút 28.

1908. aug. 29-én (szombaton) este 9 1/2-kor megnyitö
előadás. Fellépnek: Laszlo Rózi, Antal Erzi, Nagy Ma-
riiska, Rátkay, Boross, Kövry stb. Conferancier: **Dr. Szal-**
lay József. 3 kis darab, 16 magánzám, színpadi tréfa.
Jegyek kaphatók: Örv. Kontinó tőzsdéjében, Andrassy-ut
29. (Telefon 106-78.) Bárdnál Kossuth Lajos-utca 4.
(Telefon 6-56.) és egész nap a Cabaret pénztáránál Teréz-
körút 28. (Telefon 52-88.)

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Szegeden
25645/1908. HJ. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Szécsény állomáson megüresedő p. u. vendéglő
lérlétére ezennel nyilvános pályázat hirdettek. A bér-
tet fenti vendéglőre nézve 1908. évi december hó 1-ével
veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven
át vagyis 1913. évi november hó 30-ig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak
rendelkezésére: az emeleten: 2 szoba és az árnyék-
szék közös használata, a földszinten egy I/II. oszt. ét-
terem 47.15 m² egy közös czélra szolgáló III. oszt. váró
és étterem 59.78 m², egy 17 m² területű tálaló 320 m²
területű nyitott kert, a pinczében egy konyha, 1 moso-
gató, 1 éleškamra, 1 pincze, azonkívül egy jégverem.

Az egykoronás bélyeggel ellátott és Ajánlat a
magyar királyi államvasutak fönt kiirt Szécsény álló-
mása pályaudvarán levő vendéglő üzletre felirattal el-
látott lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbön kellő
okmányokkal felszerelt ajánlatok 1908. évi október hó
1-eje déli 12 óráig az alulírott üzletvezetőség általános
osztálya fönökénél, (Üzletvezetőségi palota I. emelet 21.
sz. ajtó) vagy személyesen vagy kir. posta útján ben-
nyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérlőre 200 azaz kétfő
száz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas
értékpapirokban, a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénz-
táránál 1908. évi szeptember 30-án déli 12 óráig vagy
személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén
legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb, utolsó napi
árfolyam szerinti értékben, de soha a névértéken felül
számíttatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizet-
tetik. Az ajánlatban a letétele megtörénte megemlítendő
ugyan de a letételel nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérlőre vonatkozó feltételek a neve-
zett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályá-
ban (Zsötér ház II. emlet 4. sz.) a hivatalos órák tar-
tama alatt megtekinthető miért is az ajánlattevőkről
teltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat ma-
gukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfo-
gadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kifizűtt
határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan aján-
latok, melyek táviratilag tétetnek s végül ol azok, me-
lyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett figye-
lembe vételni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon a bér-
összege való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1908. évi augusztus hóban.
Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjazatik.)

Az újpesti hajóállomási vendéglőben
naponta élőhalból a közönség előtt
szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terras. Gyönyörű kilátás.
Katona-hangverseny.

Thüringiai

Technikum Ilmenau Magasabb technika
tanintézet, gépépíté-
szet és elektrótechnika részere. Osztályok mérnököknek techn-
ikusoknak és üzemvezetőknék. Nagy gyárak állanak a tel-
jes kiképezéshez a tanulók rendelkezésére. Állami vizsgálo bi-
zoitság. Resztvehetők külföldiek is. Prospektus ingyen.

A Szent-Margit-Intézet

(IV., Knezsits-utca 7. szám) igazgatósága tudomá-
sára hozza a mélyen tisztelt közönségnek, hogy
az új tanévben a nevezett intézet polgári leány-
iskolájával kapcsolatosan női kereskedelmi tan-
folyamot nyit.

A belatkozások szeptember 1., 2. és 3-án lesznek.

BUTOR RÉSZELETFIZETÉSRE
KÖZVÁSÁRLÁSOKBAN ÉS
RÉSZELETFIZETÉSRE
RENDSZERVÉLYEK ÉS
RENDSZERVÉLYEK ÉS
RENDSZERVÉLYEK ÉS

EHRENTREU TESTVEREKNEK
BUDAPEST, VI. KER., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA SÁRKAI
KÖZEL) ÁRJEYZÉK INGYEN. TELEFON 82-27.

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás
mellett.

Arany és ezüst ókszerek, evő-
eszközök, nászajándékok
részletfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrende-
lésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁRKÁLMÁN
művész

Bpest, Erzsébet-körút 29. sz. I. em.

Nevelőnöket
német, angol, francziákat,
boneokat lelkiismeretesen
ajánlok, magyar okleveles
nevelőnöket zene és nyelv-
ismerettel sürgösen keres-
sek. Szegheőné S. Lujza,
Budapest, VI. ker., Des-
sewffy-utca 22. 28322.

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre
kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
hangszeráruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Nincs
Borász
Vaber
no. F
De Triv
Dipont
Frontig
Gouzan
Kisváry
Zsöz
Paulette
Dupont
Keze

urán

A szil
Keze

továvo

Fuzsi
Operé
Kezde

Fő
WALD

m

T

az u

N

lábujh

Tovább

A kék

BE

„E
Nagy k
szabár
NEUS

IFJ
VI.

Nő
divat
ela

Telef

SZÍNHÁZAK

Kedden 1908. augusztus 25-én.

Vigszínház

Nincs elvámolni valója? Bohozat bárou... Váber Pierre és Honnequin Maurice...

Városligeti Nyári Színház

Az elnémult harangok. Színmű 4 felvonásban. Kezdeté 1/3 órákor

Apollo - Projektográf

TELEFON 68-39.

Romeo és Julia. Oroszországi életkép. Egy színházigazgató zavarban...

Urania színház

A szirének hazája. Kezdeté fél 8 órákor.

Fővárosi nyári színház

Fuzsitus kisasszony. Operett 3 felvonásban. Kezdeté fél 8 órákor

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE Igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este:

MASCHA DIGNAM

a wieni cs. k. szab. Josephstadt-Theater tagja. THE 8 LANCASHIRE-LADS angol férfi-együttes. Marion Baumann... Mab Dersy... Tellheim... The Kideros...

DELI étterem és kávéház

Ma és mindennap délután 1/2-1/2-ig és este 1/2-1/2-ig kezdve az európai hírt

CISKOVSKY

quartette hangverseny, fényes változatos műsor. Rendes polgári árak.

Országos Magyar Tanügyi Iroda

Alapított 1904. Budapest, VI., Vörösmarty-utca 42. sz. Vidéki szülőknél Budapestben iskolába (elemi, közép, egyetem) járó gyermekeik (fiú és leány) előkelő családban való ellátására elhelyezik...

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő és felszerelő. Versenyjátékosok egyedül rakeljavítója. MACHER REZSŐ sportüzlete Budapest, IV., Koronaheroeg-utca 3. szám. (Az udvarban)

Kovács Gyula zongora-termelő

Budapest, V., Ferenc-József-létér 5-6. Gresham-palota. Telefon 110-66. Zongorák, pianók és harmonikumok legolcsóbb árban. Teljesen új hangszerek beérkezése. Részlet és javító-osztály. Zongora hangoltatás eszközökkel. Állandó képzésként eredeti képekben, és művészi reprodukciókban.

Jól lát? Ha nem, akkor forduljon bizalommal! HATSCHKE optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóeszközök legolcsóbban kaphatók minden árlevegők bérmentve.

Magyar királyi államvasutak Üzletvezetőség Miskolc, 25081/908. sz.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége a Rutka állomás mellett levő lakótelepen előállítandó omeletes tiszti lakház és szintén omeletes tiszti laképület s ezek melléképítményei létesítése céljából szükséges építési munkákra nyilvános versenytárgyalást hirdet. Az ajánlati költségvetés, pályázati feltételek, az ajánlati minta és a szerződés tervezet a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének építési és pályafenntartási osztályában (Szemere-utca 29. sz. I. emelet) és a rutkai osztálymérnökség hivatali helyiségében díjtalanul megszereshetők, a hol egyszersmind a tervek is megtekinthetők. Csak a szabályszerűen kiállított pecsételt lezárt és sérletlen borítékban elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni.

A jogérvényesen kiállított ajánlatok legkésőbb 1908. évi augusztus hó 29. évi déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség titkárságánál (Szemere-u. 29. sz. I. emelet.) nyújthatók be, ahol és amikor a versenytárgyalás meg fog tartatni, illetve az ajánlatok fel fognak bontatni. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva, összefűzve, lepecsételve és a borítékban következő felirattal kell benyújtani: Ajánlat a Rutka állomás melletti lakótelepen előállítandó tiszti és altszti lakóház építési munkáira. Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1908. évi augusztus 28-án déli 12 óráig 3000 korona azaz háromezer korona bánatpénzt kell a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetőségének gyűjtőpénztáránál, a hirdetés számára való hivatkozással akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapírokban letenni. Az értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebbi árfolyam szerint, de a nevértékét meg nem haladó értékben fogadtatnak el. Készpénz után kamat nem fizetetik; a készpénz azonban megfelelő értékű biztosítékképes értékpapírokkal bármikor kicserélhető.

Takarékpenztári betétkönyvek bánatpénzül nem tehetők le. Posta útján beküldendő ajánlatok és bánatpénzek terítvény mellett adandók fel. A bánatpénz letétéről szóló letétjegy az ajánlatához nem csatolandó. Ugy az ajánlatban, mint a költségvetésben előforduló végösszegek számmal és betűvel irandók ki. Az ajánlat és mellékleteinek aláírása két tanu előttemezése mellett történjék. Szóban forgó munkákra csakis magyar állampolgárok pályázhatnak. Az ajánlatok között a szabad választási jogot a magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége magának tartja fenn.

Ajánlattevők a pályázat eredményéről, illetve ajánlatuk el, vagy el nem fogadásáról a pályázat határidejének lejártá után két hét alatt értesítettni és letett bánatpénzeik kiszolgáltatni fognak. Miskolc, 1908. augusztus hó 14-én.

Az Üzletvezetőség.

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű közönséget tisztelettel értesítjük, hogy KALAP KIRÁLY. üzletét Eskü-ut 6. átvettük és szakszerűleg vezetjük tovább. Saját gyártmányaink olcsó elárúsítása, ugyszintén angol és olasz divatkalapok gazdag raktára. Becses pártfogásért eszedezik Műhely: Hársfa-utca 33. Osztermann és Stern Panama kalapok 24 óra alatt tisztítatnak. kalapos mester. «Kalap Király» Eskü-ut 6.

AMERIKAI PARK

Telefon 4-49. UJ-ÖSBUDAVARA Igazgató: Friedmann A.

Nyitva délután 6 órától reggel 4 óráig. Ma és mindennap

Nagy Disz Előadás a Varietében.

Persina 100 idomított állattal. 8 Tan-Kvai 8 | 8 Colini-Clairens 8 a kínai művészek a forgószéllépcsők és az egész moustre augusztusi műsor.

A Tabarin Moulin-Rougeban

Kezdeté 12 órákor 25 szenzációs új szám Kezdeté 12 órákor HAJNALIG TÁNCZELŐADÁSOK Az előadások kedvezőtlen időben is megtartanak.

„VALUTA“ erszény

egy darab bőrből készírtve ára 1 korona kizárólag „Székely“ bőrdobozból VII. 9 Rakóczi-ut 4 Aranyvázak Inven.

Órajavítás 1korona.

Pótlandó új részeken kívül. Zsebórártéveg, mutató 10 kr. Ferenc-körút 44. Schwimmer Albert órásmester. Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

HETI MŰSOR:

Table with 8 columns: Augusztus, Nemzeti Színház, M. kir. Operaház, Vigszínház, Király-Színház, Magyar Színház, Urania, Főv. nyári színház. Rows for dates 25-29.

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetés rovatban minden szó egyszerű beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rend kívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrény raktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6/C. 28

Fővárosi sanatorium
intelligens 30-40 éves urinót keres háziaszony-nak. Német nyelvismeret és jól zongorázni tudás megkívánatik. Részletes írásbeli ajánlatok „Sanatorium 90093” jellegre Schwarz lözset hirdetőjébe, Andrassy-ut 7. intézendők.

Urasági kastély.
Budapesttől egy órányira, Ócsa községben eladó tágas, szép urasági kastély. Igen szép park, vízvezeték, melegház, minden szükséges melléképület. Ára: 14.000 Ft. Bővebbet Farkas László földbirtokos, tulajdonos, Felsőbabad up. Ócsa, Pestmegye.

Házilag készített tojásos tarhonyának kilóját 80 fillér, edes rozs-paprikának dobozát 1 kor., mézédés baracklevárnak 2 kor., szilvalekvárnak 1 kor., töpörtös házi szappannak kilóját 120, kis-üstön főzött barack-konyvaknak literjét 4 kor., bármily csekély mennyiségben szállít vegyesen Stern Adél Csongrádról.

Csemegeszőlő,
chasselas remes fajok, postakosaraként 2 kor., mmásánként 28 korona, szegfűkorte, csemegéalma 2 kor., eczetbe, vagy vízbe való ugorka, paprika, paradicsom, csemegeszilva kosaraként 140, ismétlárúsitóknak külön árjegyzék. Vasuti rendelést előlegbeküldéssel szállítok. Szabo Csongrádról.

Muskotály,
passatuli és chasselas szőlőt postakosaraként 1 ft; ugorka, paprika, paradicsom, csemegeszilva 80 kr.-ért; paradicsomnak mázsáját 6 ft; fenti szőlő mázsáját 14 ft; szegfűkorte, csemegéalma postakosaraként 1 ft, mázsánként 12 ft. Előlegbeküldéssel szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Villatellék
eladók Piliscsában a főhercegi erdőből parcellázott Klotild villatelepen részletfizetésre. Teléknégy-szöglet 1 koronától föl felé. Egyesületi káulau a piliscsai állomáson található.

Gyorsírásból,
könyvnyelvből gépirásból (többféle rendszer) német és angol nyelvű nyilnak meg új tanfolyamok szeptember elején a Nótisztviselő Orsz. Egyesületében VI., Andrassy-ut 83. Iratkozni már most kell. Díjtalan állásközvetítés.

30 forint. Varrógépek
egy új valódi eszaki Singer varrógép zárszékelynyel 5 évi fötállás-soni onatás **SINGER A.** mügépszéknél Budapest, főú-let Akácia-utca 55. Minden-nemü varrógépek javítását legutányosabb árban elvállalom. Árjegyzék ingyen

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államviszágakra továbbá ügyvedí vizs-gákra, ugyszintén államszámviteltani államvizs-gára teljes sikerrel gyorsan, olcsón elő-készít: Dr. Kállay Zoltán jogi szemináriuma Bpest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsá-u. 44.) Ne-tévszse össze más hirdetéssel!

Parlamentari
gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíró iskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás, Kereskedelmi akadémiaita-nárok által oktatott szak-tantárgyak. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1863-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szak-iskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Czimre vigyáz-zunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekét s más hir-detésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beírások egész napon át. 28944

Butor
a leginomabb és egyszerűbb kivitelben, kedvező fizetési feltételek mellett kapható. Asztalosok készit-ményeire köcsönt adunk bármily magasságban. Mü-bntoi kereskedelmi Részv.-Társaság. Budapest, Arany-kéz-utca 5. 28736

Csemegeszőlőt
meglepően szép edes Chas-selas és Passatutit 5 kilót 249 koronáért, 100 kilót 36 koronáért óriási ószi-barackot 3 kor., almát, körtét és szilvát lekvárnak 149 koronáért szállít Müller J. Kiskunhalas.

Kitünő likörök
és rum készíthetők házilag olcsón eszenciáimmal. Egy liter készítéséhez való füvegse ára 60 fillér. Ké-szítési utmutatás mellé-kelve. 10 füvegnél bér-mentve. Réthy Béla gyógy-szerész Békéscsaba.

Pótviszágakra
Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyegyet kérek. 27808

Temetkezési
vállalkozók, intézetek, egy-letek, társulatok részére képes nagy árjegyzéket kívánatra ingyen küld a Budapesti Ravatalgyár Részvénytársaság Nagy-mező-utca E. 46 279 3 C

Ajtók és ablakok
régí és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvás rácszatok, kerlkörtések, koramittlapok, Kohilhelmi lapok olcsón kaphatók **Kelemen Mór,** épület-bontós vállalkozónál Budapest, Mádor-u. 72-74. Hők Üzlet Sziget-ut 5.

Magánnyomozó
törv. bejegyzett cég el-vállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutató-sokat, személyek, laká-sok üzletek feltűnés nél-kül megfigyelését s el-tűnt egyének és névtelen levelek íróinak kinyomozását, beleés kül-földön. Barna Libor Já-nos, Budapest, Rákóczi-ut 6. L. 15. Telefon 103-52. 28587

ASSZONYOK
vigyázzatok!
Tulajgy gyermekállás ellen megtantit védecseni Fischer Róza kezik nyro. Több ezer közsőno és hálaírat. 1 koronáért (esetleg levélbelyegekből) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 2-7/B. fűdszint. 2865.

Villamos világitás
saját dynamóval, lakó-hának, gazdaságok ré-szére. Telefon és villa-mos cikkek árjegyzéke ingyen. Arájanlat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gärner, elek-tromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Vadászfegyver
gyűjtemény, részben örök-ségből származó egyenként is potom áron eladó. Közöt-lük Toplewer-kulcsu Lan-caster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-záru, Bücksflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 ft. Drilling, valódi Krupp acélsővev-kei 65 ft. Winchester 35 ft. Néhány jobb revolver, mint Branning Welodogghamer-les, ugyanitt Göra Zeiss, Voigtländer és más finom fényképezőgép, egy perzsaszőnyeg és egy melorke-rekpar nagyon olcsón azon-nal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 28082

Zalogcédulákat
veszek. Elzálogosított, briliánsokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ókszerkeket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem. **Singer Jakab** ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utca sarkán

Áolozsvári
jogtudományi és állam-tudományi szigorla-tokra, államviszágakra és alapvizs-gákra igen alaposan és lelkiismeretesen készitünk elő a legrovidebb idő alatt kiprobált módszerünk-kei, igen szerény díja-zásért. A vizs-ga sikere-t biztositja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Vál-tójából speciálisan tanfolyam, melyre kor-látolt számban ves-szünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizs-ga sikere utáni igen oke-kely díjazással. Levél-beli érdeklődésekre ki-meritően válaszol Dr. Erős Vilmos, Koloza-vár, Magyar-u. 28849

Zalogcédulákat,
briliánsokat, ókszerkeket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek. Briliánsokért többet fizetek, mint amennyiért vették. **SCHILLER IZIDOR,** Sip-utca 8. 27133

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czim balmot, hegedűt** készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű **bankhitel** utján kizárólag csakis **Reményi** nagy magyar hang-észertelepen. Prospektus és árjegyzék in-gyen. **Budapest, Király-u. 58. szám.**

Stenografai
Rákóczi-ut 60. I. em, ezelőtt Váci-körut 88. Ingyenes gépirásoktatás az összes írógéprendszereken. Díjta-lan és biztos állásközveti-tés. A „Stenográfia” orszá-gos Gabelsberger gyorsíró-és gépiróiskolában havonta új magyar, német, gyors-írásí, gépirási és kereske-delmi szaktanfolyamok kez-dődnek a legelőnyösebb feltételek mellett. Levelező és vitairásu-kurzusok. Az egyes tanfolyamok okleve-les gyorsíró- és kereske-delmi akadémiai rendes tanárok vezetése alatt állanak. Sokszorosító- és másolóiroda. Beiratások naponta az Intézet helyi-ségeiben kizárólag Rákóczi-ut 60. Össze nem tévesztendő hasonló hangzású iskolákkal.

Modern urasági butorok
alkalmi vétele és eladása háló-, ebédli-, szalonbe-írendezések, továbbá ur-szoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, teri-ték, csillárok, vas- és réz-butorokban. **GROSZ SANDOR és társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Magyar Tanügyi
Intézet (Hatóságilag engedélyezve.) József-körut 10. Felvilágosítást nyujt ugy bel- mint külföldi is-kolákról, elintéz minden a tanügy körébe tartozó ügyet, elintéz iskolai be-íratásokat, gondoskodik középiskolai tanulóknak, egyetemi hallgatóknak tisz-tességes családoknál le-endő elhelyezéséről, ellá-tásáról. Szülőket gyerme-keiknek minden egyes tan-tárgyból való ómenetle-ről az iskolában, valamint lakásán való viselkedéséről kethetenként, illetve havon-ként körülményesen érte-sít, reájnk lölhável. Es-zerzi a könyveket és tan-szereket. A tanulók korre-pálásáról gondoskodik. Tanító-személyzetet (tanár, nevelő, tanító, nevelőnö) ajánl, illetve elhelyez. Tan-ácsot, felvilágosítást és utmutatást ad magánviz-s-gálati ügyben. 28849

Eladó birtok,
Budapesttől egy órányira, Ócsa község közelében, a vasuti állomástól három kilométerre, az „Ócsai szőlők” elnevezéssel nem-régiben a forgalomnak át-adott új vasuti megálló-helytől egy kilométerre nagyobb parcellázásból még megmaradt 110 mag-yar hold parcellákban olcsón eladó öt holdtól feljebb. Szőlőtelepítésre is rendkívül alkalmas. Szintén Ócsán, közvetlenül a vas-uti sinek mellett, a vasuti megállóhely közelében 8 magyar hold is eladó. Szőlőtelepítésre ugyancsak igen alkalmas. Bővebb felvilágosítást ad Grünwald János ügyvéd Ócsán, Pest-megye.

Poloskairtást
jótállással padlóbeeresz-tést, surlást vastorgácsal, teljes lakástakarítást olcsón vállal Netter, Andrassy-ut 56. Telefon 16-13.

ELEKTRO-MOTOROK
minden nagyságban, Al-landó nagy rektár **Laub Lipót,** BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

Saját gyártmányú vas- és rézbutorok
Részgy. --- 45.- ft
Vaságy matracszal 8.50 •
Gyermekágy --- 11.50 •
Sodronyágy-betét 3.50 •
Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046
WEISZ LIPÓT Király-utca 99. szám. TELEFON 57-01.

!! Cicsó köicsönök !!
Tisztviselőköicsönök 6-6 1/2 o-ra, 15-35 évre, kezesek és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem aka-dály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzalogkölcsönök 4-4 1/2 o-ra, 4-62-5-05% annuitás mel-letti. Másodhelyre 6 1/2 o-ra. Övadekokra az érték 75%-ig. Katonafiszteknek hadnagytól kezdve előnyös feltéte-lekkel. Tarcshíttel, Váltó-kölcsönök gyorsan és elő-nyösen folyósítunk. Ingat-lanok erdők. bányák adás-vétele Osztályosrajnyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Kép-viselők alkalmazatnak! Kún és Társá bankbizo-mányi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eöt-vös-utca 2. Király-utca sarok. Telefon: 105-34. Válaszbélyeg. 28490

BUTOROK
háló-, ebédli-, szalonbe-írendezések, továbbá ur-szoba, iroda berendezések réz- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol börgarnitúrás eladása és vétele. **Wechsler Károlyné** VII., Király-utca 23. szám L emelet 263 **Erzsébet-utca sarok.**

MEGHODITOTTUK A VILAGOT!
BUTOR
árverésről, finom és egy szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börfotelek, gyönyörű tükör, diván, börszék, íróasztal, porzsaoszonyeg és egyes darabok; Földes B. VII., Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban

INGYEN
börmentve és titoktartással küldjük érdekes ábrás **GUMMI-HALHÖLYAG** 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tozja **NAKIRA** valódi indiai férfi-hölönle-gesség tozaja 12 korona. **Uterus-Spray** egujabb női különlegesség 14 kor **PESAR OCLUS** női szor 3-11 kor. **MINTA-GYÜJTEMÉNY** 12 db legfinomabb óvászor 4k. **IRRIGATOR** 10 koronátig.

INGYEN
kutatják **műlábak műkezek támgépek sérvkötők**
stürol szőlő legújabb nagy képes árjegyzékünket **universális sérvkötők**
páratlanok, kis enyhe nyomásu peitováló a legna-gyobb sérv is elárható. **HASKOTOK,** Gummalharis-nyak stb. mérték szerint készíttetnek. **MAGYAR ORVOSI MÜSZER-ESZER-ESZER** -TAR- Budapest, VII., Rákóczi-ut 32. Fontos oltiro és a vörös keresztre árvellőnk.

INGYEN
DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP **NAGYÍTÁSOK**
ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍSZES PASZPARTVAL 55-68 CEM MAGYSSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINES **OLAJKÉP**
ARA 10 KORONA. KÉPVISELŐK MINDENKÉNT 3 FELVÁTBÁTBK. **SZAVADSSÁG**
MINDEN IRÁNYBAN **RAFAEL** MŰVÉSZETI MŰTÁRBAN BUDAPEST, VII. BÜTKEHELY-UTCA 46. KÜTŰRTVE AZ 1908. ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLITÁSON CSÖNDELVÉL: KERESZTÉNYI ARANY-ÉREMMEL.